UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Quæstionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

LEX II.

Anni ſpatium. Hanc materiam de preſcriptione decem annorum ꝯ fiſcum, dic plene in l. omnibus. ſ. de diuer. ⁊ tēpo. preſcrip.

§. In ſumma. Hoc eſt verum de iure cōi, ſed aliter obſeruatur per ſtatuta ciuitatū Italie, dixi ſ. eo. l. j. in prin. ⁊ l. diuus. ſ. de cuſto. reo.

LEX V.

1 ☞ Deſcriptio ne bonorum, ne bona pereant, poteſt fieri in caſibus, in quibus ſequeſtratio eſt prohibita.

Mandatis. Dr̄ hic, bona obſignari. Quero hic, quid eſt hoc dictū? Quidā dnt, id eſt, obſignari in publico iudicio. Alij dnt, id eſt, ſub ſigillo poni, vt non diminuantur. Per hāc le
1 gem poſſumus dicere vnum, ſcitis † ꝙ a regulariter ſequeſtra
a tio eſt prohibita an ergo interim poterit fieri deſcriptio, ne bo
b na pereant? Certe caſus eſt hic, [b] qd ſic, ⁊ in l. j. §. pe. ſ. de ventre
in poſ. mit. Nec ob. l. defenſionis facultas. C. de iure fiſ. li. x. vbi
innuitur ꝯ quod non ſit facienda deſcriptio: qꝛ ibi loquitur in
c deſcriptione, que eſt idem quod publicatio, vt deſcribere c ex̄,
vel ponere arma communis ex̄, alia eſt deſcriptio, ſeu nunciatio
que fit a notario, per modum cuiuſdam inuentarij, ⁊ iſta poteſt
fieri, vt hic, ⁊ l. j. §. pe. de ven. in poſ. mit.

ADDITIONES.

a And. Barb. ¶ Scitis quod. In iſta materia vide plene que addidi ad Bal. in l. ab executione. C. quorum appel. non reci.

b Alex. ¶ Caſus eſt hic. Vide quod dixi in d. l. pe. ſ. de ventre in ſpi. ⁊ vide Bal. in l. ab executore. C. quorum appel. non recip. ⁊ quod no. Bar. in l. ſi expreſſim. §. fi. ſ. app. Et de iſta deſcriptione vide l. cum dn̄i horreorum. ſ. loca. Et pōt iſta deſcriptio infringi vno caſu, ſ. non ſeruata forma, de qua per Barto. C. qn̄, ⁊ qui. quarta pars debe. l. j. lib. x.

c Alex. ¶ Vt deſcribere. An iſto caſu poſſet fieri ſequeſtratio, vide quod no. per Bar. in l. poſt ꝯtractum. in fi. de dona.

1 ☞ Sequeſtratio, vel tenuta, ſi fit de re que ſeruādo ſeruari nō poteſt ſine magno incommodo, illa dꝫ vendi, ⁊ pretiuꝫ ſeruari.

a
1 **§. Et intra annum.** [a] Not. caſum qn̄ † fit ſequeſtratio, vel capitur tenuta ex primo decreto eius rei, que ſine periculo ſeruari non poteſt, ⁊ ſine magno incommodo, quod res dꝫ vendi pretiuꝫ ſeruari, vt hic, ⁊ l. is cui. §. queri poterit. vt in poſ. leg. ⁊ l. litibus. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xj.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Et intra annum. Adde no. per doct. plene in l. ſi quis conductionis. C. loca. Bal. in l. ſi oleum. de dolo. ⁊ Bar. in l. intereſſe. de acqui. poſ. ⁊ adde duos caſus no. quos vide. Primꝰ eſt in l. Ariſto. §. fi. ſ. de iure delib. vbi pōt res tēpore peritura alienari, non obſtante ſequeſtratione. Secundum habes in l. ꝑ herede. §. ſi quid tn̄. ver. ſicut peritura. ſ. de acqui. hered.

1 ☞ Exbannito non poteſt ſolui durante termino banni.

1 **§. Curandum.** No. † ꝙ exbannito non pōt ſolui durante termino banni. Caſus eſt hic no. Opp. de l. reos. ſ. de ſol. Solu. ibi loquitur in reo comparente: hic in reo abſente.

De queſtionibus. Tit. xviij.

¶ Cōtinuatio rubrice colligitur ex his que ſ. dixi in proxima rubrica.

LEX I.

1 ☞ A tortura non eſt incipiendum ſine indicijs.
2 Torturam incipere debemus a ſuſpectiſſimo, ⁊ ſi omnes ſunt ſuſpecti, a debiliori, ⁊ ab eo, a quo magis veriſimiliter veritas haberi poſſit.
3 Contra teſtes non peruenitur ad torturam, niſi indicia precedant contra reum, ⁊ an contra teſtes debeant eſſe indicia.

In criminibus. Hec lex diuidiť principaliter in tres partes. Primo loquiť qualiter pueniať ad
a qōnē, [a] ſeu torturam. Scd̄o [b] loquiť, q̄ perſone de
b beant torqueri, ⁊ q̄ non. Tertio, de effectu qōnis, ſeu cōfeſſionis habite p tormēta. Scd̄a ibi, diuus Antonius ⁊ diuus Adrianus. Tertia ibi, Antonius Seuerꝰ. Item q̄libet pars in plures partes diuidiť: iō pſequar p particulas. In iſta prima parte primo Juriſcōſultus dt q̄dam gn̄alia, poſtea deſcēdit ad ſpēm. No. duo. ⁊ primo, ꝙ nō eſt inchoan
1 dū † a tortura. [c] Scd̄o not. ꝙ tormentis non eſt vſquequaqꝫ cre
c dendum. In text. ibi, fidem qōni adhibenduꝫ, ſubaudi, vt ei cre
d dať. Et no. ꝙ hic dt in ſpecie, qd eſt incipiēdū a tormētis, [d] qn̄ p
cedunt indicia. Item dr̄ qualiter, ſ. qd debemus incipere a ſu
e ſpectiſſimo. Ad primū op. [e] ꝙ debemus incipere a tormentis, l.
prius de ſe. ſ. ad Sil. Sol. intellige ibi prius. ſ. quā alij, nō priuſ
quam habeanť indicia. Alij dnt qd in d. l. prius. erat ſpeciale. ⁊
2 illaꝫ tꝫ Dy. Alterius dr̄ hic, † ꝙ debemus incipere [f] a ſuſpectiſ
f ſimo. Contra, imo vr̄ qd incipiamus ab eo, qui eſt magis debilis
l. vnius. in prin. ĵ. eo. Rn̄. prius debemus incipere a ſuſpectiſſimo, vt hic. Si vero omnes ſunt equaliter ſuſpecti, tunc debemꝰ incipere a debiliori, vt l. ꝯria. Vel aliter, debemus incipere ab eo, qui veriſimiliter melius dt veritatem. Sed qn̄ non eſt magis veriſimile de vno, quam de alio, tunc incipiemus a magis ſuſpecto vt hic: ſed precedens ſol. magis plꝫ. ¶ Quero, quare iſti ſerui torquebanť hic? Rn̄. duob. mod. pt intelligi. Vno mō, qd torquebanť, vt teſtes ꝯ alium. Alio mō, qd torquebanť tanquaꝫ rei principaliter accuſati. Sed prima opin. vr̄ verior per text. qui dt, qd ad tormenta ſeruorum ita demum perueniať, cum ſuſpectus eſt reus. ⁊ ſic innuit, quod aliud eſt reus, quaꝫ ſerui. Se
3 cundū hoc † habes, qd ad tormenta teſtium non perueniť niſi p̄cedant indicia ꝯ reū. Hoc ꝓbat iſte tex. quem tene mēti. Vtruꝫ aūt ꝯ ipſum teſtem debeant eſſe aliqua indicia, antequam torqueať, vt teſtis, dicā ĵ. eo. l. ex libero. in prin. De indicijs vero, q̄ haberi debēt ꝯ reū principalem, dicā in l. vlt. ĵ. eo. ⁊ dicam in proſecutione tit.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Qōnē. Quid contineať applōne qōnis, dic, vt in l. item apud Labeonem. §. qōnem. in ver. qōnes de iniur.

b And. Barba. ¶ Scd̄o. Et poſſet dubitari, ſi eſt plene ꝓbatum de crimine, an liceat iudici ponere ad torturam? vide Tancre. qui concludit quod non in xj. rub. q. xxiij. Et ſi delinquens cōfiteatur, an poſſit poni ad torturam.

c Alex. ¶ A tortura. Ad qd vide no. gl. xv. q. v. in c. preſbyter. §. fi. ⁊ in §. qn̄. Et qd a tormentis non ſit incipiendum, adde Bal. poſt gl. in l. nullam. C. de infa. quod no.

d Poma. ¶ Incipiendum a tormentis. Precedentib. ergo indicijs no. quem debere torqueri, ⁊ vide Alex. conſi. lij. vol. iij. ⁊ ibi dt, ꝙ ſi precedunt indicia ſuper aliquib. criminib. qd tn̄ quis nō poterit torqueri ſuper alijs, ſuper quib. indicia non precedūt. ⁊ Are. omnino, ⁊ ibi addidi in trac. maleficiorum, in gl. in verbo publica fama precedente, ⁊c.

e Alex. ¶ Ad primum op. Et vtrū quis poſſit torqueri an̄ litē cōteſta. vide Bar. in l. ſi quis adulterium. ſ. de adult. ver. poſt eū. ⁊ dt no. Bal. per illum tex. in l. j. C. de iur. calum. ꝙ ſi quis petit aliquem torqueri, dꝫ iurare ſe alias ꝓbationes non habere. ad hoc alleg. l. edictum. ĵ. eo. ibi vide.

f Alex. ¶ Debemus incipere. Qn̄ plures ſunt torquendi, a quo debemus inchoare. ⁊ vide Ang. in trac. malefic. in ver. nunc videamus de tortura. Adde Dy. in trac. ſuo de queſtio. ⁊ Ange. ⁊ Pau. de Leaz. in commento c. grauis. de depoſito.

1 ☞ Domeſticus pro domeſtico non torquetur.
2 Reus quando habet aliqua indicia pro ſe, ꝯ euꝫ debent eſſe grauiora, vt poſſit torqueri.
3 Practica probandi filiationem.

1 **§. Ad queſtionem.** No. tex. ibi, nec facile, ⁊c. † qd nō dꝫ torqueri dome
2 ſticꝰ ꝓ domeſtico, hētis. C. de teſti. l. ēt. ¶ Scd̄o no. † in ver. nec
facile, ⁊c. qn̄ reꝰ hꝫ aliqua indicia ꝓ ſe, debēt eſſe indicia magis
a grauia ꝯ ſe, ita qd p̄ponderent, [a] vt poſſit pueniri ad tormēta, qd
1 tene mēti. ¶ Alterius † no. practicā, [b] quā faciūt aduocati tota
b die. Faciūt em̄ primū articulū de filiatione, ꝙ talis fuit filius talis. aliū articulū de quaſi poſſeſſione filiationis, qd pr̄ habuit, ⁊ tractauit eū vt filiū. Certe ex hoc ſcd̄o, ſ. ex probatione quaſi poſſeſſionis, preſumitur, quod ſit filius niſi ꝓbetur ꝯrium, vt hic, ⁊ l. non nudis. ⁊ l. non epiſtolis. C. de proba.

ADDITIONES.

a Poma. ¶ Qd prepōderent. Vide Fely. in c. ꝑ tuas. de teſti. Et teſti. in criminalib. nō crediť, niſi ēt interrogatus reddat bonaꝫ rōnē dicti ſui. Ita Alex. cōſ. lxv. vol. j. ⁊ vide Ana. xvij. ⁊ Alex. cōſi. lxv. verſ. qd aūt indicia, ⁊c. vſqꝫ in finē. vol. j. ⁊ cōſi. xj. eo. vo. ⁊ Panor. in c. j. in j. no. de cōfeſ. ⁊ Bal. cōſ. xlj. in v. parte. ⁊ vide ēt hoc vltimū not. qd poſui ad Bal. in l. certi cōdictio. §. ſi nummos. ſ. ſi cer. pet. Et quod vnus teſtis, ⁊c. vide Alex. cōſ. clxxix. col. j. vol. ij. vbi loquitur in teſte ſaltem infami infamia facti, ⁊ vili, ⁊ male opinionis, ⁊ fame, ⁊ Alex. conſi. j. vol. iij. ⁊ lxxxix. volu. iij. vbi loquitur in ſocio criminis, preſertim, ⁊c.

Alex.

b Alex. ¶ No. practicã. Que practica ſit in filiatione pbanda, an aũt ſi ſit pbatũ, ꝙ qs tenebat, ſeu tractabat vnã vt vxorẽ, an ſit pbatum mrĩmonium, vide late ꝛ pulchre per Ang. in l. ſi vxor. ꝟ. ſed ſi ea. ꝛ ibi dixi poſt eum, ff. de adult. ꝛ no. ibi Bar. de pbatione ſpurietatis, vide Bal. in l. vulgo. de ſtatu homi. ꝛ de filiatione, adde Bar. in l. j. C. qui bon. vide Bar. in l. quidam cum filium. ff. de verb. obli. ꝛ in l. Lucius. ff. de condi. ꝛ demon.

1 ☞ Dictum vnius teſtis integri, eſt ſufficiens indicium ad torturam.
2 Teſtes viles, quibus ſine tortura non creditur, torqueri nõ poſſunt, niſi indicia precedant.
3 Dictum vnius teſtis integri cum aliis indiciis, facit plenam probationem.
Singula ſi non proſunt, an multa iuuent.
4 Dictum vnius teſtis cum fama, facit plenam probationem.
Fama an faciat ſemiplenam probationem.

§. Idem Cornelio.

Vides hic, qd dicto vnius ſerui nõ credit. Et ſic innuit, ꝙ dicto pluriũ crederet. Sed ↄ ff. in prin. vbi pluribus ſeruis non credit ſine aliis indiciis. Vl. fatet ↄtrariũ. Sed quo hoc pcedit, nõne dñt gl. vnus teſtis facit ſufficiens indicium ad torturã, vt no. in l. ſi quis. C. ad leg. maie. ꝛ j. eo. l. maritus. ꝛ hic
1 dr ↄ. Rñ. † dictũ vnius teſtis integri [a] facit ſufficiens indicium
a ad torturam, vt in ↄtrariis. Sed iſte erat ſeruus, vel infamis, vel vilis. Nam vt dixi, totũ iſtud principium loquit in his indiciis, q̃ debent procedere, antequã fiat tortura. ¶ Itẽ oppo. nõne duo teſtes ſufficiunt vbicũq;, l. vbi numerus. ff. de teſti. Rñ. eodẽ mõ
2 duo teſtes integri faciũt fidem ſine aliis argumentis: † ſed teſtes iſti viles, quib. ſine tortura nõ credit, non debent torqueri, niſi precedant indicia, ꝛ ideo ſi eſſent torti ſine indiciis, eis non crederet, vt dt gl. Ad qd facit j. proxi. ꝟ. ꝛ l. maritus. ꝛ l. pe. j. eod. ꝛ
3 qd ibi dicam. ¶ † Vltimo vides hic caſum, [b] an dictũ vnius te-
b ſtis cũ aliis indiciis facit plenam pbationẽ: Hic vr caſus, ꝙ ſic. gl. hr in l. ij. §. j. ff. de excu. tut. ¶ Pro hoc optime ex de teſti. c. de teſtib. l. inſtrã. C. de pbat. Sed ↄ predicta facit qd dicimus, q̃ non pſunt ſingula, nec multa iuuãt, vt C. qui numero tu. l. j. ꝛ qd ibi no. Rñdeo br, Qñq; plura tendũt ad perficiendũ vnum totum, tunc que nõ pſunt ſingula, multa tñ iuuant. Exẽplũ, paries p ſe, vel tectũ per ſe, non facerent domũ vnã ſed ſimul iuncta ſic. Itẽ inſtrm ſine teſtib. ꝛ eꝯ, nõ facerent teſtm, ſed ſimul iuncta faciunt teſtm. Ita hic, cũ oĩa iſta tendãt ad faciendũ vnũ totũ, ſ. ad faciendam fidem iudici, tunc q̃ non pſunt ſingula multa iuuãt. Sed qñ tendũt plura ad perficienda diuerſa tota, tunc q̃ nõ proſunt ſingula, nec multa iuuãt, Exẽplum materiale, vnus paries vel domus iuncta cum teſtib. vnius teſtamenti, nihil ad ppoſitum, ita loquit l. j. C. qui nu. tut. Naȝ vna tutela, ꝛ duo liberi nõ faciunt vnam excuſationem, q2 ad diuerſas excuſationes facien-
4 das tendunt. Per hoc † dõm eſſet, ꝙ dicto vnius teſtis cuȝ pu-
c blica fama deberet credi, [c] tenendo opi. quam gl. tȝ in l. iij. ꝟ. diuus. ff. de teſti. ſ. ꝙ fama faciat ſemiplenam pbationẽ, ꝛ ꝙ no. in l. in bone fidei. C. de reb. cre. ꝛ iureiu. ꝛ l. admonendi. ff. de iure iur. ꝛ qd no. p gl. ex, de app. c. j. Tñ an hoc ſit verum, ꝙ fama faciat ſemiplenã pbationẽ, tangã j. eo. l. de minore. ꝟ. tormenta.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Teſtis integri. Adde gl. ꝛ ibi dixi in l. fi. ꝟ. fi. fami. erci. ꝛ qd hr j. eo. l. maritus. ꝛ ibi no. Bar. in l. admonendi. qui dt, ꝙ eſt verũ, ſi eſt integre fame, per Cano. in c. veniens. ex de teſti. ꝛ vide gl. in l. ſi quis. ff. ad leg. Iul. maie. quam alle. Bar. in l. maritus. in prin. j. eo. Sed an faciat ſemiplenam probationem. vide Cy. ꝛ Bar. in d. l. ſi quis. ꝛ hic adde Bart. in tract. de qõni. ꝛ Bal. in l. milites. C. de q̃ſt. ꝛ Pau. de Lea. in cõmẽto c. grauis. de depoſito. Et vide qualiter pbant indicia, Bar. in l. fi. j. eo.
b Alex. ¶ Vides hic caſum. Vide Bar. in l. admonendi. de iure iur. ꝛ qd dixi in d. l. ij. in prin. ff. de excuſa. tut. ꝛ Spe. in ti. de noto. cri. ꝟ. fama. verſ. infamia. ꝛ in tit. de teſte. ꝟ. reſtat. ver. xxv. incip. vni teſti cũ fama publica credit in criminalib. Vide tñ gl. in c. veniens. j. de teſti. in ver. cũ illorũ. q̃ ↄtrariũ tȝ in criminalib9. ꝛ illã reputat ſing. Io. de Imo. in l. intereſſe. de acqui. poſ. ꝛ Cy. in l. fi. C. de qõnib. tȝ etiam idem Bal. in l. ij. ꝟ. j. in prin. de excu. tuto. per Imo. in l. de here. inſtit. ꝛ no. bene.
c Alex. ¶ Deberet credi. An fama cũ dicto vni9 teſtis ſufficiat. Gl. eſt qd non in criminalib. illa eſt gl. in c. veniens. de teſtibus quam ibi dt Imo. ſingu. ꝛ ibi tȝ eaȝ Abb. vbi vide: ꝛ dt ẽt Imo. illam gl. eſſe ſingularem in l. intereſſe, de acqui. poſ.

1 ☞ Teſtis qui non debuit examinari, examinatus non facit indicium.

a §. Diuus Antoninus.

[a] Hic incipit ſecunda pars, q̃ tractat de perſonis, q̃ debent torqueri, ꝛ que non. No. teſtis qui non dȝ
1 examinari, examinatus non facit indicium. † Videbitis. j. e. l. ꝟ. Antoninus Seuerus. ꝛ videbitis in l. maritus. j. eo.

ADDITIO.

a ¶ Diuus. Pro cõcordia, aduerte, Examinat9 q nõ debuit examinari, nõ pbat, nec facit indiciũ. Ita Bar. hic, in ꝟ. diuus. ꝛ in l. diuus. §. j. j. eo. Cõtrariũ tenere allegat in l. maritus. j. eo. ꝛ in q. ſua. diſp. incip. iudex maleficioꝝ. Tu dic, ꝙ Bar. in d. l. diu9. non firmat pedẽ, ſed ſe remittit ad dicta p eũ in d. l. marit9. ꝛ ibi diſtinguit, ſm quam diſtinctionem põt colligi ſcda ſolutio. q2 aut impedimentum teſtis erat pp reuerentiaȝ perſonarũ, ꝛ tũc examinatus non facit indiciũ, vt in d. l. maritus. Idem ſi examinaret rõne ordinis, q2 ante litem conteſtatam non citat, l. ſi qñ. C. de teſtib. ꝛ ita pcedat prima opin. de qua in d. l. diuus. Aut impedimentum teſtis erat pp etatem, ꝛ tũc faciat aliquale indicium. Idẽ ſi pp inimicitias leues, vel pp famã malã impediret. vt p Bar. in d. l. marit9. ꝛ ita pcedat ſcda opi. de qua in d. l. maritus. vide do. Alex. in cõſ. xxiiij. Panor. c. j. de confeſ. col. fi.

§. Dum fratres.

Op. j. ea. l. ſi qs dicat. So. nõ dȝ torqueri, vt hic, niſi pri9 cõſtet an venditio fuerit imaginaria, vt ibi, ꝛ dic vt ibi dicam.

1 ☞ Vnus de vniuerſitate ferri teſtiminoniũ poteſt, in cauſa vniuerſitatis.

1 §. Seruum municipium.

No. arg. qd vn9 † de vniuerſitate poteſt ferre teſtimoniũ in cã vniuerſitatis. Qd dic, vt in l. in tm. ꝟ. vniuerſitatis. de re. diuiſ. ꝛ ibi per doct. Cy. tangit in l. parentes. C. de teſtibus.

§. Si ſeruus bona fide.

[a] No. bonũ tex. ibi, addita rõ-
1 ne, ꝛc. Ex quo habes, † ꝙ in eum, in quem quis non cogit teſtimonium dicere inuitus, in eum non poteſt torqueri, ꝛ ſic tortus forte non faceret indicium.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Si ſeruus. Adde Abbat. in c. in literis. de teſtib.

a §. Seruum mariti.

[a] Cõtra hoc opponit gl. ff. ad Sill. l. j. ꝟ. ſi vir. Gl. non ſoluit. Tu dic ſm Dy. hic ꝛ ibi fauore ampliande pbationis ſtatuit ↄtrium. Ad hoc facit l. ſi ſeruo. ff. de ſtatuliber. ꝛ qd ibi notatur.

ADDITIO.

a Alex. Loſ. ¶ Seruum. Aduerte quod Accurſius non adducit p ↄtrio l. j. ꝟ. ſi vir. ſȝ p cõcor. quare puto qd Bar. male dicat, ꝛ hic, ꝛ ibi, q2 vbiq; torquet ſeruus. In ꝟ. ſi vir. de morte vxoris vir torquet: hic caput vxoris, nec poteſt ſaluari Bar. niſi forte dixeris eum habuiſſe hic in ter. non poſſe torqueri. Cogita.
1 ☞ An qui deſinit eſſe meus domiſticus poſſit teſtificari de his que facta ſunt dum erat domeſticus.

§. Idem Nummio.

Aduerte, q̃ro, aliquis erat meus famul9 tpe celebrati ↄctus, nũc dȝ teſtificari deſiit eſſe meus famulus, q̃rit vtrũ poſſit teſtificari p me: Rñ. qñq; lȝ deſinat qs eſſe meus do-
1 meſticus, † tñ remanet debita reuerẽtia, vt ſeruus meus manumiſſus q remanet libertus, vel filius, qui eſt emãcipatus, tũc ad teſtificandum non admittit: vt ff. pri. ibi, ſed nec libertum, ꝛ l. le-
a ge Iulia. ff. de teſtib. Qñq; deſiit eſſe domeſticus, [a] ꝛ nulla reuerentia debita remanet, tunc poteſt pro me teſtificari. Caſus eſt hic, ꝛ in l. ſeruos. C. eo. tit. Pro hoc facit qd videbitis ſtatim. j. prox. ꝟ, ſed quid eꝯ, tpe ↄctus non erat mihi domeſticus, nunc eſt domeſticus.

ADDITIO.

a Claud. de Seyſſel. ¶ Domeſticus. Vide Alex. conſi. v. volu. j.

1 ☞ Conditio teſtis inſpicitur tempore depoſitionis, niſi conditionem ſuam in fraudem mutauerit.
2 Accuſare ſi quis facit ſe de eodem crimine, de quo accuſatur reus, vt non teſtificetur, cogitur tamen teſtifiari.
3 Teſtis qui tempore ↄctus non erat meus domeſticus, ſi poſtea efficiatur meus domeſticus, an poterit teſtificari pro me.
4 Iudicem illum ſi impetraſti, quem habebam in teſtem ↄte, vt in cauſa non poſſit teſtificari, quod poſſum petere, vt alius iudex detur.

§. Si ſeruus ad hoc erit.

Ad euidẽtiã obetis ſcire, ꝙ liberi hoĩes non ita de facili torquẽtur, ſicut ſerui, vt j. eo. l. ex
1 libero. Not. hunc caſum. Illud † enim qd dr in l. iij. ꝟ. lege Iulia. ff. de teſtib. ꝛ ibi gl. ꝙ inſpicitur conditio teſtis, que eſt tempore, quo deponit, eſt veruȝ, niſi teſtis cõditionẽ ſuã mutauerit

in fraudem teſtimonij. Caſus eſt hic in vtroq; §. quod eſt no. ad
multa. Vos ſcitis, [a] ꝙ ſocij ⁊ participes† criminis non admit-
a tũtur ad teſtificandũ. C. de libe. cau. l. ſi filium. ⁊ vidiſtis in l. qui
2 accuſare. ff. de accu. Nõ aliquis, vt a teſtimonio ſubducatur, fe
cit ſe accuſari de eodẽ crimine, certe hoc non nocebit: q2 nihilo
minus teſtificabitur, arg. huius legis, ⁊ j. e. l. §. cum quis. ¶ Itẽ
b poſſem† ponere exempla, [c] formo† vnam qõnem, Aliquis tpe
c ꝯtus non erat meus domeſticus, nunc eſt effectus meus dome
3 ſticus, an pro me poterit teſtificari: Dic vr̃ tex. ꝙ ſic. In ꝯtrariũ al-
leg. Dy. ff. de teſt. l. iij. §. lege Julia. q2 dʒ inſpici tps preſens, vt
l. peto. §. fratre. ff. de leg. ij. ⁊ l. ſi cognatis. ff. de reb. dub. Vr̃ iſta
d eſt veritas. Qñq; teſtis [d] mutat conditionem ſuam abſq; opera
alicuius ex partib. tunc inſpicitur tps, quo teſtimonium ꝓfert,
d. §. lege Julia. ⁊ l. notionem. §. inſtrorum. j. de ver. ſign. Qñq;
mutat conditionem facto alicuius ex partib. tunc ei cuius facto
e conditionem mutat non põt prodeſſe [e] talis mutatio, vt hic in
eo qui emit aliquem ſeruum, ⁊ fecit fieri eum ſuum, hoc non poſ
ſet prodeſſe, nocere aũt bene poſſet ſibi, d. §. lege Julia. Fateor
vnum, ꝙ ſi qualitas ſuperueniens eſſet qualitas, que poſſet mu
tari de facili, dʒ fieri mutatio qualitatis. Naʒ ſi eſt factus ſeruꝰ
dñi, dñs cogitur eũ vẽdere, l. ſi poſtulauerit. §. iubet. ff. de adul.
4 Ita dicam, † ſi impetraſti iudicem delegatum illum, quem ha-
bebam teſtem ꝯ te, vt ſic in cã teſtificari non poſſet, tunc poſſum
petere, vt detur alius iudex, q2 illum volo in teſtem producere.
f Caſus eſt in c. dilecto. [f] extra de teſtib.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Vos ſcitis. In propoſito vide Spe. ⁊ Jo. And. in ti. de
teſte. §. j. verſ. quid ſi quis. ⁊ qd no. Bar. ⁊ Bal. in l. qm̃ liberi. C.
teſtib. ⁊ ibi de omnino ſocio. ⁊ qd no. Mode. in c. ſignificaſti. in
q. xv. de homi. ⁊ adde Bar. ⁊ Ang. in trac. de queſt. vide in c. ve
niens. de teſtib. Dy. vero in ſuo tract. de qõnib. dt̃, ꝙ inculpatio
quam facit ſocius criminis de aliquo in caſib. in quib. põt de ſo
cijs interrogari, de quib. not. in l. fi. C. de acc. facit indicium ad
torturam, vt j. ea. l. cum quis latrones. ⁊ in l. edictum. j. eo. ⁊ j.
ea. l. §. diuus. in fi. ⁊ Cy. in d. l. fi. C. de accu. vide j. §. cum quis.
b Poma. ¶ Item poſſem. Tangit ꝑ do. Petr. in c. in literis. de
teſtib. ⁊ ibi allegauit Spe. tãgit in l. fi. ff. de prob. vide Bal. in l.
etiã de teſtib. ⁊ Spe. in ti. de teſte. §. j. ver. quid ſi tpe. ⁊ ver. ſeq.
Et de famulo recedente, vide Bart. in l. fi. ff. de don. inter vir. ⁊
vxo. ⁊ Old. cõſi. cj. vide Bal. in d. l. ẽt. C. de teſti. ⁊ i l. ſeruos. eo.
tit. ⁊ dixi in c. in literis. de teſti. Bal. in c. ij. de teſt. Põdera, q2
remanent reliquie famulatus ideo non dr̃ integer remanente
affectione, vide Saly. in l. teſtium. C. de teſtib. conſului, quod
non eſt integer teſtis, vide c. cum J. ⁊ A. de re iudi. ad fi.
c Alex. ¶ Ponere exẽpla. Quale tps cõſideretur in notario, an
tps quo fuit publicatus ꝯtꝰ, an ante, vide in l. j. C. de teſtib. gl.
no. in c. vt officiuʒ. de heret. in vj. ⁊ no. Bar. C. de decu. l. vniuer
ſi. ⁊ no. ff. de teſt. in l. ſeruus. in fi. Quid ſi ſtatutuʒ dicat, ꝙ inſtrã
notariorum qui ſunt matriculati, habeant executionem, ⁊ tpe
rogitus erit notarius, ⁊ matriculatus, tpe vero iudicij non, vide
Bal. l. ij. de execu. rei iudi.
d Alex. ¶ Qñq; teſtis. Qñ aliqs imutat cõditionẽ, vtrũ admittat
in teſtẽ, vel nõ, adde qd no. Bar. ꝑ illũ text. in l. vir mulieri. ff. de
don. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ dt̃ Bal. in l. ij. §. ſed ⁊ ſi agãt. ꝑ illũ tex. ff. de
iud. qd ſi verbero aliquẽ data opa, vt tanq̃ inimicus non poſſet
in teſtẽ ꝯ me ꝓduci, nõ ꝓdeſt mihi. Adde, qd in ſimili dixi poſt
Bar. in l. nullus. ff. de teſtib. Adde Bar. in l. iij. §. due cauſe. de
Carb. edi. ⁊ Bar. j. e. l. §. cũ quis. Et adde, ꝙ ſi teſtis tpe depoſi-
tionis erit integre fame, poſt vero factus eſt infamis, vel eꝯrio,
qd tps attendat. Dic, ꝙ inſpicit tps, quo tulit teſtimoniũ, vt in
d. l. due cauſe. de Carb. edi. facit qd no. gl. in l. pe. C. de teſtib. ⁊
in l. furti. §. j. ff. de infa. Et intellige nõ ſolũ tpe iuri, ſed depoſi-
tionis. Vide Pau. de Lea. in c. teſtimonium. de teſtib. nec tps
depoſitionis, ſeu iuramenti, q2 ex vtraq; ſimul, nõ ex quolibet ꝑ
ſe fundat fides teſtimonij. Et lʒ dicat, ꝙ trahat depoſitio ad tps
iuramenti, vt no. in cle. j. de offi. deleg. tñ eſt verũ quo ad verã, ⁊
implicitã ꝓbationẽ, vt in l. heredes palã. §. ſed ſi notam. ff. de te-
ſtam. vel illud eſt verũ reſpectu veritatis, de qua ſine depoſitio
ne manifeſte liquere non poterat. Qd intellige, vt per Bal. in c.
j. qui teſtes ſint neceſſarij ad ꝓbandum feudi ingratitudinem. ⁊
vide qd no. Bal. in l. legis virtus. ff. de legib. ⁊ in l. ſeruos. in fi.
C. de teſti. vbi qd ſi teſtis nõ idoneꝰ tpe depoſitionis, poſt efficit
idoneus, ⁊ oĩno vide Bar. j. ea. l. j. §. cũ quis ſi teſtis poſt iurm
fuit excõicatus, ⁊ anteq̃ deponeret fuit abſolutus ab excõicatio
ne, vide Jo. And. in regula, factum legitime. de reg. iur. in mer-
cu. ⁊ Pau. de Lea. in c. teſtimonium. de teſtib. vide remiſſiue
in d. l. ad teſtium cõditionem. in fi. ff. de teſta. quod no. adde quo
tempore inſpiciatur conditio teſtis. Ang. conſi. cccviij.
e Alex. ¶ Nõ põt ꝓdeſſe. De famulo licẽtiatio, vide Bal. in l. j.
C. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ quod ipſe no. in l. ij. de teſtib. ⁊ ibi ẽt Bar. Et

vtrum Seruarij in ſyndicatu poſſit eſſe teſtes pro Poteſtate,
vel ꝯtrario. Et adde Pet. de Anc. in c. dilecto. de teſti. ⁊ in c. ac-
cedẽs. ij. vt lit. non conteſt. ⁊ vide Bal. in auth. ſi teſtis ꝓductꝰ
dicatur. circa fi. C. de teſtibus.
f Alex. ¶ In c. delicto. Hoc limitat Inn. i d. c. dilecto. niſi iudex
ſuo iuro declaret ſe nihil ſcire in illa cã. qd no. ꝑpetuo. Vide qd
in ſimili dixit gl. in l. fi. ff. de teſti. ⁊ in d. c. dilecto. Bal. in l. ne in
arbitris. C. de arbi. vbi alleg. d. l. fi. ff. de teſtib. ⁊ in d. c. dilecto.
1 ☞ Exceptio inimicitie capitalis impedit examinationeʒ teſtis
non alie, q2 reſeruantur.
2 Exceptiones oppoſite contra teſtem, qui examinari dʒ cum tor
mentis, antequam teſtis torqueatur, examinantur.

a
1 § Siquis dicatur. [a] Op. ꝙ† ſolum vna exce-ptio impediat teſtis exa
minationẽ, ſ. ſi dicant eſſe inimicitie capitales: alie exceptiones
nõ impediũt examinationẽ, ſʒ reſeruant poſtea, vt no. in l. iij. §. j.
ff. de teſti. ⁊ eſt tex. in auth. ſi teſtis ꝓductꝰ dicat. C. de teſti. Sol.
2 in teſte, † q dʒ examinari ſine tormẽtis, ꝓcedũt illa iura: ſʒ i teſte
qui examinatur cum tormentis, ante omnia ſunt examinande
omnes exceptiones, ne teſtis torqueatur ſine cã. Caſus eſt hic.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Si quis dicatur. No. ꝙ inimicus dʒ repelli a teſtimo-
nio. ꝯ allit ſm Dy. in d. l. filie. ſol. ma. ⁊ no. ꝑ Bal. in auth. ſi te-
ſtis ꝓductus dicat. C. de teſti. ⁊ in l. ij. §. ſed ⁊ ſi agant. ff. de iudi.
⁊ qd no. Jo. And. in c. fi. de teſti. ⁊ do. meus in l. iij. illud. ff. ſi qs
cau. ⁊ no. limita per iſtum tex. ad l. ſi quis. j. eod. ⁊ ad l. vnius. §.
ſeruas. j. eo.
1 ☞ Teſtis examinatus q nõ debuit examinari, nõ facit indicium.

§ Antonius. Hic ponit tertia pars, in qua dt̃ de effectu qõnis ſeu confeſſionis habite
1 per tormenta. No. ꝙ † teſtis quis non dʒ examinari, examina-
tus non facit indicium. ff. ea. l. §. diuus, Antonius. Videbitis. j.
eo. l. maritus.
1 ☞ Confeſſioni facte in tormentis ſtatur, ſi in ea reus ꝑſeueret.
2 Confeſſio quando videatur facta formidine tormentorum.
3 Perſeuerare in confeſſione quis dicitur, qñ facta confeſſione re
ducitur in loco publico iudicij, ⁊ ibi coram notario, ⁊ teſtibus
confitetur.
4 Tortus non debet ſtatim reduci in locum iudicij, vt ratificet cõ
feſſionem, ⁊ intra quantum tempus eſt arbitrarium.

1 § Diuus ſeuerus. Non ſtat ḡ confeſſioni facte in tormentis. ꝯ. ff. de cuſto.
reo. l. ſi confeſſus. ⁊ l. qui ſñiam. C. de pe. Dicit gl. vʒ, ſi perſeue
a rat, alias nõ, vt hic, ⁊ j. ea. l. §. ſi quis vltro. Vel aliter, [a] ibi loqui
tur de confeſſione facta ſpõte, ⁊ ſine tormentis: hic vero de con
feſſione facta cum tormentis. Hec plʒ iuncta cum prima. ¶ Itẽ
opp. C. de confeſ. l. j. Sol. eodẽ mõ, ibi ſponte: hic formidine tor
b mentoꝝ. iõ non ſtat, niſi perſeueret. ¶ Quero, [b] confeſſio † dicat
2 facta ꝑ tormẽta: Rñ. ſi eſt facta adhibita tortura, vel eſt facta ꝑ
tortura aliquo ligato, ⁊ precedentib. nimis de ponendo ad tor-
turam: nõ aũt quelibet leuis territio facit videri ꝯfeſſionẽ factã
ex formidine tormentoꝝ, ſʒ dʒ eſſe poſitus in tormentis, vel du
ctꝰ ad ea. Idẽ ſi eſſet in carcere, in quo de fame, ⁊ de frigore mul
tũ patiebat. nã tũc formidine tormentoꝝ vr̃ facta ar. ad hoc ff. de
iniur. l. item apud Labeonem. §. qõnẽ. facit ff. de vi ⁊ vi arma. l.
iij. §. ſi quis autem viſis. ibi dum dt̃, ſufficit terror armorum.
3 ¶ Sed † quero, qñ dicat perſeuerare in cõfeſſione: Hunc paſ
ſum declarat tex. C. de cuſto. reo. l. ij. q2 opʒ, qd poſt confeſſioneʒ
factã in tormentis, reducatur in loco publico iudicij, vbi coram
notario ⁊ perſonis publicis cõfiteatur, vt ibi in text. dr̃. ¶ Sed
4 quero, † dixi, qd poſtea dʒ reduci, qñ intelligi dʒ iſtud poſtea: [c]
c Puto, qd dʒ intelligi arbitrio iudicis, qui dʒ arbitrari eque, vt
reducat eũ illo tpe, quo ceſſauit dolor tormentorum. Si eñ ſta-
tiʒ reduceret eum ad banchum inſtantib. his dolorib. totuʒ hoc
d videtur dictum [d] formidine tormentorum. Eadem eñ formidi
ne dicere vr̃. arg. l. qd ait. §. de adul. Quero, quid ſi iſta confeſſio
fuerit facta non precedentib. indicijs. Dicam j. eo. l. pe. Contra
hoc opponi poſſet, quod dic, vt dicam j. §. queſtioni,

ADDITIONES.

a Alex. Vel aliter. De quo ꝑ Bar. ibi, ⁊ in l. j. in fi. ff. de cuſto. reo.
⁊ Bal. in l. vnica. C. de confeſ. Et ad maʒ huiꝰ legis vide Ang.
de Are. in trac. maleſi. in ver. confeſ. in tormentis. Idem intelli
gas in confeſſione cã pietatis, q2 illi non ſtat, niſi ꝑſeueret. Ita
dt̃ Vicen. ⁊ ibi refert Abbas in c. afferte, de preſump. Et de cõ
feſſis in tormentis, vide omnino Bar. ⁊ ibi dixi in l. ij. C. qd me.
cã. Et no. quod non prodeſt confitenti in tormẽtis reuocare ſuã
confeſſioneʒ, ⁊ qñ apparent alia indicia manifeſta. Ita dt̃ Bal.
vbi vide, in l. ſciant. C. de probatio.

Quero

b Alex. ¶ Quero, q. Adde ꝛ vide q̃ no. Bar. ꝛ doc. ꝛ ibi dedi mul
tas cōcoꝛ. in l. ij. C. qđ me. cā. ꝛ ēt dixi poſt Bar. ī. ea. l. in §. ſi qs
vltro. ad fi. ꝛ vide qđ dt Bal. in l. ſi qs in hoc genus. C. de epiſ. ꝛ
cle. ꝛ vide Bal. no. de effectu toꝛture, ꝛ qualiter pꝛobet in l. ſi qs
non dicā rapere de epiſ. ꝛ cle. vide Jmo. in c. relatum. ex̄ qđ me.
cā. ꝛ in c. cām matrimonij. de offi. dele. Et ille dr̄ in confeſſione ꝑ
ſeuerare, qui diuerſis tempoꝛib. confitet, qđ not. l. iiij. ff. de pig.
act. in vlti. gl. quam refert Bal. in rub. C. de no. Codi. cōpo. ꝛ in
l. ij. C. qđ me. cā. ꝛ Bar. in trac. de qōnib. Et adde, ꝙ an quis cō-
feſſus fuerit metu toꝛmentoꝝ, relinquitur arbitrio iudicis, qꝛ
ſufficit ꝓbare per coniecturas, vt not. Bar. in l. interpoſitas. C.
de tranſac. ꝛ ideo ad cognoſcendū quid ſit toꝛmentum, ꝛ qñ con
feſſio ſit facta in toꝛtura, vide Pau. de Leaz. ꝛ Pet. de Anch.
in Cle. j. de heret. in gl. ꝛ per Pau. in c. grauis. de depoſito. ꝛ q̃
ꝓpꝛie dicant toꝛmēta, Bal. in l. j. de cuſt. reo. C. ꝛ Bal. in l. j. C.
de his qui ad liber. perue. non poſ. Et q̃ dicant temperata toꝛ
menta, Bal. in l. vnic. C. de confeſ. ꝛ ibi dt, ꝙ in dubio vr̄ facta cō
feſſio metu toꝛmentoꝛum. Jtem carcer eſt toꝛmentum, vt not.
Bal. in l. j. C. de his qui an liber. perue. non poſ. Jtē compedes
foꝛtes, l. j. ꝛ ibi Bart. de cuſto. reo. Adde, an in dubio confeſſio
videatur facta metu toꝛmentoꝛum, Pet. de Ancha. conſi. xxiij.
c Alex. ¶ Jſtud poſtea. Et de dictione poſtea quātū interuallū
impoꝛtet, ꝛ dr̄, ꝙ ſtat in arbitrio iudicis. idē no. Jmo. in l. q alie
nam. §. fi. de acqui. here. vbi vide per doc. in c. cū M. Ferrarie
ſis. de conſti. ꝛ Bal. in l. interpoſitas. C. de tranſac. dt, ꝙ ſtat in
arbitrio iudicis, qñ confeſſio dicat facta metu toꝛmentoꝝ. Et
que dicant temperata toꝛmenta, eſt in arbitrio iudicis ſꝫ Bal.
in l. j. de confeſ. Et ibi ēt, ponit an in dubio confeſſio pꝛeſumat fa
cta metu toꝛmentoꝛum, vel non. Et ibi ēt quid de cōfeſſione fa-
cta in carcere. Quid ſi quis fuit toꝛtus, vide Bal. in l. ij. C. quo.
appe. Jtē an terroꝛ vultus iudicis ſit toꝛtura, per Bar. in trac.
de qō. ꝛ ad ꝓbandū toꝛturā nō metu illatā dt Bal. in l. legis vir
tus. ff. de legi. ꝙ toꝛtura dꝫ adhiberi coꝛā honeſtis perſonis, ꝛ
non in ſecreto, auditis pꝛimo rōnib. vtriuſqꝫ partis. Et de mate
ria toꝛmentoꝝ, vide plene per Jo. An. in rub. de reg. iu. in c. cū
in contēplatione in antiquis. ꝛ qđ hr̄ xvj. q. j. in ſumma. ꝛ qđ no.
in c. j. in gl. pe. de depoſito. ꝛ q̃ impꝛopꝛie ſunt toꝛmēta, vide in
l. item apud Labeonem. §. qōnis. ſ. de iniu. ꝛ in l. j. §. qōnem ad
Sylla. vide Bal. in l. ij. C. quo. app. ꝛ adde ꝙ ēt dt Bal. in l. in-
terpoſitas. ꝙ ita ꝓbat ꝓbabilis ſuſpicio toꝛmentoꝝ, ſicut ipſo
rū illatio. ꝛ adde ad ꝓbationē illoꝝ toꝛmentoꝝ, qđ dt Bal. in l.
nouiſſime. ſ. qđ fal. tut. auth. ſemꝑ pſumit terroꝛ inferri ab offi-
ciali. qđ no. in l. ij. C. qđ me. cau. Et quid ſi leuiter fuit toꝛt⁹, vide
Bal. in l. j. ꝛ ij. C. quo. app. ꝛ ibi an terroꝛ vult⁹ iudicis ſit toꝛtu
ra. Jtē ſufficit ꝓbare quē fuiſſe detentū, lꝫ de toꝛmentis non ꝓ-
bet, per no. per Bal. in l. falſus. ad fi. C. de furtis. ꝛ Cy. Cu. qđ
me. cā. in l. ij. ꝛ Bal. in l. j. C. ex delictis defunc. Jtē, qñ vocifera
tum eſt in occulto, quis toꝛquet: ꝛ pōt ꝓbari toꝛtura per famā,
l. de minoꝛe. §. toꝛmenta. ſ. eo. ibi, cuius eſtimationis. ꝛ hic ad
de Bar. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi ꝑtoꝛi. ſ. de ope. no. nū. ibi,
vel eius contumacia. ꝛ ibi vide Bar. qualiter cōfeſſio ꝑſeuera-
ta poſſit reuocari. ꝛ vide Bal. ꝛ Saly. ꝯꝛios in l. fi. C. de pꝛoba.
ꝛ no. qđ dt Bal. in l. in bone fidei. C. de reb. cred. in ver. itē q̃ro.
ꝙ cōfeſſio in toꝛmentis pꝛecedentib. iudicijs, ſi poſt reuocet, nec
ꝑſeueret, facit ſemiplenā ꝓbationē, vt in ea cogat perſiſtere cū
nouis toꝛmētis. Ad qđ vide qđ ipſe no. in l. fi. C. de ꝓba. ꝛ Pan.
de Leaz. in cōmēto c. grauis. de depoſito. ꝛ Cy. in l. fi. C. e. Que
ro vtrū ſemel toꝛtus confitendo dicat in confeſſione perſeuera-
re: Dñt Doc. ꝙ tunc perſeuerare dr̄, qñ toꝛtus non in toꝛmen-
tis, ſed ex̄ toꝛmentoꝝ loca illa non videns perſeueret, alias nō
vr̄ perſeuerare, ſ. ſponte, ſed metu. ꝛ iſta non vr̄ pꝛopꝛie perſe-
ueratio. De hac materia plene hr̄ per Joā. And. in d. c. cum in
contemplatione. de reg. iur. in nouel. ꝛ ibi ēt dt, qđ ſemel vel bis
toꝛtus in negando perſeuerans, pōt iterū toꝛqueri ex indicijs
ſuperuenientib. Et hec materia examinatur per Cy. C. eo. in l.
fi. ꝛ per Bal. in c. j. §. iniuria. in verſ. ſeu furtū. ꝺ pace iur. fir. Ad
de Bar. ſ. e. l. j. §. diuus. ꝛ not. in d. l. j. §. diuus. ꝛ ibi ab fi. dixi. ꝛ
in l. ij. de cuſto. reo. ꝛ dicta per Bar. in d. l. ij. in fi. cōiter tār. ꝛ vi
de que dixit Jo. Andr. quicquid voluerint alij ibi. in c. olim. de
reſcrip. cum quo ibi tranſeunt Doc. Et qñ quis dicatur perſe-
uerare, vide Ang. in trac. de queſt. ꝛ Bal. in l. ij. C. quo. appel. ꝛ
per Ang. ꝛ Jmo. in l. qui aliena. §. fi. ff. de acqui. here. ꝛ Bald. in
l. j. de confeſ. ꝛ in c. j. §. iniuria. de pace iur. fir. per do. Ant. in d.
c. cum in contemplatione. de reg. iur. ꝛ Bal. in rub. C. eo. in fi. ꝛ
de confeſ. l. j. vbi no. Et adde, quod eſt opus quod diuerſis tpib.
confiteatur glo. eſt no. in l. iiij. ſ. de pig. actio. vt refert Bald. in
rub. C. de no. Codi. compo. ꝛ in l. ij. C. quod me. cau. ꝛ Barto. in
tract. de queſtionibus.
d Alex. ¶ Videretur dictum. Jdem tꝫ Bal. ꝛ Ange. in l. ij. quod
metus cauſa. Cy. in l. ij. C. de queſtionibus.

§. Jn cauſa tributoꝛum.

Jſte §. pt legi trib⁹ modis.
Vno mō dic ſic ſeruus cuius eſt omiſſa ꝓfeſſio, pōt toꝛqueri ꝯ
omittentē, ēt ſi ſit ſeruus Reipublice. Scđo ſic, Seruus Reipu
blice pōt toꝛqueri ꝯ omittentē ꝓfeſſionen alicuius alterius rei.
Tertio ſic, Seruus pōt toꝛqueri, ſi ipſe dicat omiſiſſe ꝓfeſſionē
alicuius rei, ꝛ per oēs iſtos caſus intellige eſſe omiſſam iſtaꝫ ꝓ
feſſionem in cā tributoꝛum, ꝛ ſic ſeruus eſt capitaliter punien-
dus. Opp. de l. licitatio. §. fiſcus. ſ. de publican. Sol. Jntellige
hic de alio ſeruo alterius Reipublice, quā ciuitatis Romane.
1 ☞ Toꝛtura qñ dꝫ fieri ſuper inquiſitione generali, vel ſpeciali
qualiter fiet interrogatio.
2 Teſtis quando toꝛquetur contra certam perſonam non debet
de circunſtantijs interrogari.
3 Teſtes qui examinantur ſine toꝛtura, examinatur limitate ſu-
per articulis.

§. Qui queſtionem.

Vides hic, ꝙ ſeruus toꝛt⁹ non dꝫ de aliquo
interrogari. ſed ī. pr. §. diuus Adrianus. dr̄ ꝯꝛiū. vbi ſeru⁹ toꝛ
1 tus pt interrogari de ſe. Aduerte, † Qñqꝫ fit inquiſitio gñalis,
qꝛ cōſtat homicidiū eſſe cōmiſſum, ſed ignoꝛat a quo, ꝛ tūc dꝫ fie
ri toꝛtura, vt dr̄ in hoc. §. qui qōnem. Sed qñ fit inquiſitio, ſiue
accuſatio ſpālis ꝯ aliquē, ꝛ toꝛquet in illum, tunc ille dꝫ interro
gari, vtrū ſit ipſe, vel alius, d. §. diuus Adrianus. Sed op. qñ fit
inquiſitio gñalis, quō pōt fieri toꝛtura, cum ꝯ eum nō appareāt
indicia, ꝛ lex vult neminē toꝛqueri, niſi appareant indicia ꝯ eū,
l. j. ſ. eo. Rñdeo, in hac inquiſitione gñali, dꝫ pꝛius conſtare ma
leficium eſſe commiſſum, vt hic, ꝛ l. ſi is qui. §. ſi tu Titium. ſ. de
fur. ꝛ eſt caſus ſ. ad Sylla. l. j. §. item illud. Jtē debent eſſe ali-
qua indicia ꝯ teſtes, ꝙ debeant hoc ſcire, vel qꝛ ipſi vacillant,
vel qꝛ alij dñt ipſos interfuiſſe, l. ex libero. in pꝛin. ꝛ l. vnius. §. te
ſtes. ī. eo. Nec ob. l. j. ſ. qꝛ ibi loquitur in inquiſitione ſpāli, vel
2 accuſatione ſpāli. Circa ſm, † qñ toꝛquet teſtis ꝯ certam perſo-
nam, lꝫ de illo interroget, de alijs circunſtantijs non dꝫ interro-
gari, vt puta interrogabo eū, ſi Titius interfecit Seium, nō tñ
interrogabo eum nominatim de modo, ſed dicam qualiter fecit
iſtud, ꝛ qñ, in qua parte coꝛpoꝛis percuſſit, non autem interroga
bo eum limitate: vt percuſſit ſic, vel ſic: qꝛ iſtud eſſet ſuggeſtio,
3 vt hic in tex. ꝛ hoc eſt verum † in illis, qui examinantur per toꝛ-
turam. Alij vero teſtes qui ſine toꝛtura examinantur, examinā
tur limitate ſuper articulis pꝛoductis, vt in c. pꝛeſentium. ex̄ ꝺ
teſtib. in vj.
1 ☞ Teſti aliquid dicenti, extra articulum, quando credatur.

§. Diuus Adrianus.

Verſ. ꝛ ſi dū, ſi non hētis dꝫ §. iūgi cū fi
ne ꝑcedētis §. Vꝫ ergo ſꝫ lec. hāc, dictū ei⁹ qui dt qd vltra, quā
fuerit interrogatus. Sꝫ ꝯ ſ. de peti. her. l. ſi quis libertatē. in fi.
ꝛ l. ſi duo patroni. §. ij. ſ. de iureiu. no. in l. momentanee. C. qui le
a gi. perſo. videte, veritas eſt iſta[a], qñ teſtis † interrogat⁹ dt vltra
1 interrogationē ſuā aliqua pꝛoꝛſus ex̄nea, ꝛ ad cām nō facietia,
tunc dictum eius non vꝫ: ſed ſi dt aliqua facientia ad cām, lꝫ ſint
ex̄ articulum, tunc ſi quidem ipſe iurauerit dicere veritatem ſu
per articulis, illud qđ vltra dt, nō vꝫ: qꝛ illud deponit non iura-
tus, l. iuriſiurandi. C. de teſtib. Sed ſi iuraſſet dicere veritatem
ſuper tota cā valeret dictū eius in his, q̃ adminiculant ad cāꝫ,
vt in c. pꝛeterea, ꝛ ibi no. ex̄ de teſtib. Jtem facit ad hoc, qꝛ teſtis
hic gñaliter interrogat, ideo quicquid dt in illa tota gñalitate il
lud facit fidem, ꝛ hoc ꝓut iſte verſ. refertur ad pꝛecedentem. §.
vt dt gl. tñ vr̄ eum referre ad pꝛoxi. vt interrogatus de ſe, dixit
de alijs conſocijs, pꝛeiudicat ſocijs. Sed ſm hoc iſtud erit verū
in illis caſibus, in quibus de ſocijs interrogatur, qui ponuntur
in l. fi. C. de accuſa.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Veritas eſt iſta. An teſtis de alia re pꝛobet, vide in l. ſi
quis. in fi. pꝛin. de fal. Vide late per Bar. in d. l. ſi duo. §. idem
Julianus. de iureiu. ꝛ ibi poſt Bar. ꝛ qđ hr̄ in l. repeti. ī. eod.

1 ☞ Confeſſio cum toꝛmentis facta quando ſit validioꝛ quam
facta ſine.

§. Queſtioni.

a [a] No. qđ fragilis eſt cōfeſſio † facta
1 per toꝛmēta. Contra, imo confeſſio,
q̃ hr̄ per toꝛmēta, dꝫ eſſe validioꝛ, vt in auth. de teſtib. §. j. ꝛ not.
in l. cum pꝛobatio. ſ. de ꝓbatio. Rñdeo, tres ſunt caſus: qñqꝫ qs
toꝛquet in ſe tm̄, ꝛ tunc eſt validioꝛ confeſſio facta ſine toꝛmētis,
quam cum toꝛmentis, vt ſ. pꝛoximo. §. diuus Adrianus. ꝛ hic,
ꝛ ī. §. ſi quis vltro. Qñqꝫ quis de alio tm̄ interrogatur, ꝛ tunc eſt
validioꝛ confeſſio cum toꝛmentis, vt d. §. j. in auth. de teſtib. ꝛ d.
l. cum pꝛobatio. Qñqꝫ toꝛquetur in ſe, ꝛ in alium ſimul, ꝛ tūc de
bilioꝛ eſt confeſſio in toꝛmentis, vt hic.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ADDITIO.

a Alex. ¶ Queſtioni. Confeſſio in tormentis per ſe non eſt vali-
da, ꝛc. limita tñ ſing. vt dixi poſt Barto. in l. capite quinto. ſ. de
adult. ꝛ vide aliqua notabilia per Bal. in l. ſi quis in hoc gen⁹.
C. de epiſ. ꝛ cler. ꝛ ibi ponit quid ſi non obſtante tali confeſſiõe
ſponte facta, iudex abſoluat de facto confitentem, an talis cõfeſ
ſio aliquid operetur. ꝛ per Pau. de Lea. in cõmento c. grauis.
de depoſito. ꝛ per iſtum §. Dy. in tract. de qõ. monet iudices, ne
faciant confiteri reum per ſubtractionem, ipſum ſpecifice ð cri-
mine certificando, ſeu interrogando: qꝛ debent in gñe interro-
gare. Facit l. prius. ꝛ qð ibi not. ad Sylla. ꝛ vide in l. ſi poſtula-
uerit. §. ſed ꝛ ſi negauerint. ſ. de adult. vbi plene iſta notantur.
1 ☞ Fallere hoſtes, etiam mentiendo licet in bello licito.

§. Preterea. Quero, qd vertit in cauſe cognitiõe? Dicit gl. debemus aduertere, an ſint
inimicitie magne, vel parue, de quib. inimicitijs dꝫ intelligi, vi-
1 de per Inn. ex de acc. c. cum oportear. Nam in bello licito, † li-
citum eſt etiam mentiendo decipere hoſtes. xxiij. q. ij. c. dñs no
ſter. ꝛ no. xxij. q. ij. c. vtilem. vt habetis in glo. j. in d. c. dominus.
1 ☞ Inimicitia ſuperueniens facto eius contra quem produci-
tur, non repellit teſtem.

§. Cum quis. No. ꝙ ſi ſocius criminis ducit aliū ſocium ad iudiciũ, ſibi pp hoc nõ par
citur. Caſus eſt hic. In ꝯtrium facit l. non oẽs. §. ſi. j. de re mili.
Sol. Ibi plura interuenerunt. Nam ibi ſponte confitebatur ſe
reum, ꝛ querebat veniam, qꝛ alios ꝓducebat hic vero non dice
bat, nec allegabat ſe reum, imo mentiebat. Preterea ibi demõ
ſtrauit plures, ꝛ cepit plures: hic vnum tñ. Preterea ibi cepit
transfugas, ꝛ hoſtes ciuitatis: hic alium malefactorem, qadhuc
a hoſtis ciuitatis non erat. Ego in ciuitate iſta, † cum quidam nõ
haberet ꝯ eum, niſi vnum teſtem, vidi fieri hanc malitiam, qꝛ de
dit reus illi teſti vnam alapam, poſtea cum ille teſtis ꝯ eum pro
duceretur, ꝯ eum oppoſuit, quod erat ſuus inimicus. Cõtra iſtã
malitiam habetis remedium hic. Nam inimicitia ſuperueniẽs
facto eius ꝯ quem producitur teſtis, non repellit teſtem omni-
a no, ſed hoc iudici committitur.[a] Ita vides text. hic in fin. facit
quod dixi vobis ſ. ead. l. §. ſi ſeruus.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Iudici cõmittit. Itẽ Bal. in auth. ſi teſtis ꝓduct⁹ di-
cat. C. de teſtib. Quid ſi añ iudiciũ inceptũ inter me ꝛ te vado, ꝛ
accuſo teſtẽ ſuũ de crimine, vt ſic nõ poſſit admitti ꝯ me tanquã
inimicus? Vide ibi per eum, qui alleg. Bar. hic, ꝛ cum ſequit. ꝛ
adde ẽt Io. And. in c. ſi. de teſtib. ꝛ hic adde Bal. in l. ſꝫ ꝛ ſi qs.
ff. ſi quis cautio, ꝛ qð dixi poſt Bar. ſ. ea. l. §. ſi ſeruus.
Poma. ¶ Bene facit ad Bar. hic, qð ſimul dt Io. And. in c. ſi.
de teſt. ꝛ Bal. in auth. ſi teſtis productus dicat. C. de teſtib. de
eo qui accuſauit aliquẽ, vt eũ poſtea repelleret a teſtimonio, qð
ſibi non proſit. Et ſic no. ꝙ actum a procuratore ſibi non pro-
deſt. facit tex. in l. iij. §. ſubuenit. ſ. ad Sylla. qð no. Bar. de quo-
dam doctore in l. ſi vero. in prin. ſ. qui ſatiſd. cog. Item adde, ꝙ
ignorantia ꝓcurata non ꝓdeſt, qꝛ eſt peccatum ſicut gl. in cle. j.
de conſang. ꝛ affi. ꝛ gl. in c. eos. in verbo, affectata. de tẽpo. ordi.
in Cle. ꝛ gl. in c. ſi. in §. vt aut. de offi. dele. in vj. quã no. Gemi. ꝙ
ignorãtia ꝓcurata punit, ſicut. ꝛc. qð no. Itẽ no. ꝙ qui procurat
adeo, vt citatio ad annullãdã ſniaꝫ diffinitiuã ad eũ nõ veniat, ꝛc.
Ita Imo. in c. ad petitionẽ. ad ſi. de accu. per tex. in c. qm̃ frequẽ
ter. §. porro. vt lite nõ conteſt. Item adde tex. in l. cum de lanio-
nis. §. Sabinus. de fun. inſtr. ꝛ in l. cum ita legat. ꝛ ibi Bar. ff. ð
le. ij. ꝛ qð no. Imo. in c. irrefragabili. §. exceſſus. de offi. ordi. Et
ꝙ lꝫ alias pp negligentiam capituli actio deuoluatur ad epiſco
pum. d. §. exceſſus. hoc tñ non hꝫ locum, qñ epiſcopus dictos ex
ceſſus procuraſſet. Et pro iſtis adde tex. ꝛ que ibi ponit Alexã.
in l. ſi ſeruus plurium. §. ij. ff. de lega. j. Hec aũt omnia intellige
vera, qñ quis ex malitia. ꝛ ſic doloſe ꝓcuraſſet: ſecus ſi ex aliqua
iuſta cã. tex. no. ĩ l. at qui natura. §. cũ me abſente. ſ. de neg. geſ.
ꝛ ita intelligit Alber. ꝛ Raph. Cu. in d. §. ij. Qñ aũt quis dicat
affectaſſe, vel procuraſſe, vide tex. in l. ſpadonem. §. ſi. ſ. de excu.
tut. de quo Rom. in ſingularib. ſuis, ꝛ vide ẽt ad hec, que ponit
Alex. in l. nemo põt. ſ. de leg. j. poſt Bar. ibi vide Alexã. conſi.
cxxvj. ad ſi. vol. iiij. ꝛ glo. in verbo, facta. in l. Athlete. §. dat re-
miſſionem. ꝛ ibi Bal. ſ. de excu. tuto. ꝛ vide Fely. in c. cum M.
Ferrarien. de conſti. ꝛ in c. j. in prin. de teſta. ꝛ in c. inſup. in ver.
quarto queritur. de teſtib. ꝛ aliquid in c. intimauit. in verſ. mõ
querit. de teſti. ꝛ plene in c. ſi. verñ. ꝛ quib. vſqꝫ ad ſi. de teſt. Fel.
in c. ij. de excep. ꝛ in c. cum inter R. eo. tit. in c. exceptionem. in
verſ. ꝛ iſta exceptio. eod. titu. ꝛ vide text. in l. j. §. ſi. ſ. ad Sylla. ꝛ
Bar. conſi. clxxv. ꝛ Fely. in c. ſi diligenti. de preſcrip. ꝛ vide tex.
in l. Thais. §. j. ſ. de fide cõmiſſ. libert. ꝛ Barba. conſil. lvj.
vol. j. ꝛ Bald. in c. paſtoralis. de reſcrip. ẽt tex. in §. itaqꝫ. iuncta
gl. in verbo. culpa. Inſti. ad leg. Aquil. ꝛ in c. ſedes. in fin. ꝛ ibi
Bal. de reſcrip. ꝛ Bal. ẽt in c. cum adeo. eo. tit. in prin. ꝛ Gemi.
in c. j. de reſcrip. in vj. verſ. qro an iſte tex. ꝛ Fely. in c. cum con-
tingat. de reſcrip. in verſ. item dummodo non fuerit. Aret. cõſ.
iiij. ꝛ vide Anch. in ſi. de reſcript. Iaſo. in l. ſi vero. ſ. qui ſatiſd.
cog. Panor. in c. cum dilectus. de arb. Abb. in c. in preſentia.
de proba. Et vide Barba. in d. conſi. lvj. vol. j. Alex. in c. excel-
lentiſſimus. xj. queſt. iij. ꝛ gl. in l. ſi. de teſti. ꝛ vide tex. in l. qui ꝯ le
gum. C. de ince. nup. ꝛ Alex. conſi. xcix. vol. j. Nic. de neap. in l.
athlete. §. amplius. ſ. de excu. tut. ꝛ Abb. in c. repellantur. ð ac-
cuſa. ꝛ tex. in l. ſtatuliberos. §. ſed ꝛ ſi heredis. verſ. qð ſi non pa
tit. ſ. de ſtatulib. ꝛ in l. ſpadonem. §. ſi. ſ. de excu. tut. ꝛ Alex. cõſ.
cxxix. col. ſi. vol. j. ꝛ Pano. in c. dilecto. de teſtib. ꝛ ad hec ẽt vide
gl. in verbo ſcienter. in c. ſi. de offi. deleg. lib. vj. Panor. in c. no-
uit. de iudi. gl. in cle. in verbo, ſcienter. de conſan. ꝛ affi. Fel. in c.
intelleximus. ad ſi. in ver. quinto declarat de iudi. ꝛ Bar. in l. q̃
ritur. §. naturaliter. ſ. de adul. ꝛ Alex. in l. j. C. qui admit. Ana.
in c. iij. de accuſa. Bal. in c. teſtium. de teſtib. ꝛ Cep. cautel. xvj. ꝛ
trib. ſeq. ꝛ cautel. xxx. ꝛ xxxj. ꝛ Bald. in l. imperator. ſ. de ſtatu
homi. ꝛ Bar. in l. quid ergo. §. pena grauior. ſ. de his. qui no. in
fam. ꝛ Fely. in c. ſi duob. eo. ſi. de appel. ꝛ Bart. in l. ſi ſeruus. §.
quod vero. ſ. de fur. ꝛ Seueri. in tracta. de debi. ſuſpe. ꝛ fugi. in
v. queſt. j. partis prin. Bal. in c. ſi teſtiũ. de teſti. ꝛ q̃ ponit Alex.
in apoſtil. ad Bar. in l. j. j. de penis. in verſ. iuxta predicta qro. ꝛ
verſ. qd ſi eẽt lata. Bal. in aut. ſi teſtis ꝓduct⁹ dicat. de teſti. C.

1 ☞ Statutum, quod banniti rebãniantur, an videatur indulge
re, ꝛ reſtituere.
2 Preſes quam reſtitutionem facere poſſit.
3 Iudex maleficiorum ex officio, etiam vbi queritur de innocẽtia
rei, poteſt examinare teſtes a parte non productos.
4 Teſtes in maleficijs poſſunt recipi poſt publicationem teſtiūꝫ,
ꝛ etiam poſt concluſionem cauſe.
5 Defenſiones facte pro reo quando proſint mandatori.
6 Poteſtas non poteſt abſoluere carceratum quẽ condemnauit,
etiam conſtito de eius innocentia, ſed debet dare petitionẽꝫ cõ
muni, vt eum abſoluat.
7 Notarius qui in actis dixit, talis cõfeſſus eſt ſponte, licet ſit cõ
feſſus in tortura, non eſt falſarius.
Cõfeſſio facta in tormentis, ſi eſt perſeuerata dicit ſpõte facta.

a §. Si quis vltro. [a] Hic eſt §. multum not. Si poſt ſniam ex prima cõfeſſio
ne latam de innocentia rei conſtiterit, dꝫ cõdemnatus reſtitui a
principe, non ab inferiori. h. d. Et cum tex. j. dt, hac epiſtola, Iu
riſconſultus ibi dt eſſe notandum, ꝙ ſeruus reſtitutus poſt ſen
tentiam, ad dñm pertinet. Sed ꝯ de l. aut damnum. §. ſeruos. j.
de pe. ꝛ l. fruſtra. C. de ſen. paſ. Sol. hic fuit reſtitutus, hoc eſt, in
priſtinum ſtatuꝫ repoſitus: ibi vero indulgentia conceſſa. ita tꝫ
glo. in verb. ꝙ ſi. ex qua no. iuncta cum text. ꝙ iſta verba, potes
itaqꝫ decreti gratiam facere, lꝫ non ſonent indulgentiam, vel re
ſtitutionẽꝫ, in dubio tñ preſumitur reſtitutio. Ita intelligit Iu
1 riſcon. ꝛ gl. in hoc reſcripto. † Quod no. qñ dt ſtatutum,[b] qð ban
b niti rebanniantur, an vñr reſtitui, vel habere ſimpliciter indul-
gentiam? Et hic vr̃, quod reſtitui preſumantur. De hoc conſue
uit dici in l. ſi. C. de ſen. paſ. Dicam j. de ſen. paſ. l. ſi. ¶ Hic dr̃, ꝙ
preſes non poteſt reſtituere. Contra in l. in cauſe. §. ſi. ſ. de mi.
Sol. ibi ratione etatis reſtituit, non alia. Alia ſolu. eſt, quod ibi
c in ciuili, hic in criminali; ſed truffa eſt. † ideo dic,[c] ꝙ quedaꝫ eſt
2 reſtitutio, que conceditur per officium iudicis, ꝛ ex edicto preto
ris mortui, vel ex cauſa etatis, vel abſentie, ꝛ ſimilium, ꝛ illã po
teſt concedere preſes, vt econtrario. Quedam eſt, que ſit ex ſola
miſericordia, ꝛ iſtam ſolus princeps concedit, vt hic, in hoc. §.
3 ¶ Not. tria mirabilia. † Primo quero, in q. quaꝫ diſputaui, an
iudex maleficiorum poſſit ex officio ſuo examinare teſtes a par
te non productos: ꝛ dixi ꝙ ſic, per l. ij. C. de abo. ꝛ hoc vbi iudex
querit de partis innocentia, parte non poſtulante: Pro hoc l. ſi
non defendantur. j. tit. j. de qua fecit mentionem in l. iiij. hoc au
4 tem iudicium. ſ. de dam. infe. ¶ Scdo no. † ꝙ ĩ cauſis maleficio
d rum poſſunt recipi teſtes, etiam poſt concluſionem [d] cauſe etiã
poſt publicationem, vt hic, ꝛ eſt caſus. j. eod. l. vnius. §. reus. ſm
vnã lec. ꝛ ibi no. Et audio, ꝙ Io. An. tꝫ hoc in c. fraternitatis. ð
5 teſti. † Tertio not. ad q. diſputatã per Rich. vtrum defenſiones
e facte pro reo, proſint mandatori, vel eꝯ. Et dic, aut reus recipie
bat teſtes pro vtroque, ꝛ tunc vtrique prodeſt, vt hic, ibi, vt ad
certiorem ipſius de ſe confeſſionem peruenires, ꝛc. ſi autem exa
minaret pro vno tantum, tunc non prodeſſet alteri, dicta l. de-
f nunciaſſe. §. final. ꝛ quod ibi dixi ſupra, de adulter. Item not.
ad aliud, quod tota die occurrit, ſi aliquis eſt in carceribus
condemnatus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

condēnatus, ⁊ ante executionem ſententie, conſtat de innocētia,
6 certe† Poteſtas, qui eū condēnauit, nō pōt eū abſoluere; vt hic
in ſi. principi tn tenetur dare petitionem vel cōi, vt abſoluat, vt
hic in ſi. ibi, Quid igitur: Principi, ⁊c. Nā cū ſit condēnatus in
pecunia, que dꝫ peruenire ad cōe, merito cōe pōt, ⁊ debet abſol
uere. Idem dico, ſi eſſet in perſona cōdēnatus, qꝛ hoc pōt fieri, ⁊
g loquoꝛ de ciuitatibus, que nō recognoſcunt ſꝑ principē. ¶ †No.
7 etiam hoc[d] ad aliud, continetur in actis, ꝙ talis ſponte confeſ-
h ſus eſt, tamen verū eſt, quod confeſſus eſt per toꝛmenta, erit ne
notarius falſus: Et hic videtur, ꝙ nō. in pꝛin. ibi ſi qs vltro ⁊c.
⁊. j. ſequuntur ibi, cū in toꝛmentis cōſtiterit, ⁊c. Et ſic dicit ſpōte
confeſſus ille, q in toꝛmentis eſt cōfeſſus, ⁊ ſꝫm hoc debemus ex
ponere conſtiterit, ſcilicet de cōfeſſione illius ſerui. Et ſi dicis,
quomodo dicitur ſponte confeſſus, cum dicit per toꝛmēta, Dic
i ꝙ ipſe perſeuerauit in confeſſione, vt s. ca. l. §. diuus Seuerus.
⁊ l. ij. C. de cuſto. reoꝛum. vel aliter ſi confeſſus eſt in actu toꝛtuꝛe
hoc non poteſt dicere notarius, Nec ob. ibi, conſtiterit, ⁊c. quia
expone, conſtiterit ſcilicet de innocentia, ⁊ ſic non refert ſe ad
k confeſſionem, ſed ad ſerui innocētiam, vt hic patet, ⁊ no. bene k
omnia pꝛedicto.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Si quis vltro. Ad materiā huius §. vide l. relegati. ⁊
quod ibi no. j. de pe. ⁊ per illum tex. dicit Bar. in l. ij. C. d ſen. ex
breui. recitan. quod Princeps poteſt ſuam ſentētiam coꝛrige-
re, ⁊ ibi vide Bal. vtrum Papa poſſit ſuā ſententiam reuocare.
¶ Rom. Adde Rom. conſil. cclxxiij. pꝛo iſto.
b Alex. ¶ Dicit ſtatutum. Statutum dicit, ꝙ banniti rebānian-
tur, an videātur reſtituti, vel habere ſimplicē indulgētiam: Ui-
de in ſi. C. de ſent. paſ. ⁊ quod dixi ibi, ⁊ adde ꝙ Jaco. de Bel. in
c. domino guerram. in pꝛin. poſt no. ibi in ti. hic finitur lex Loꝛ-
ra diſputauit queſtionē de reſtituto ꝑ pꝛincipem, vtrū recupe-
ret bona alienata ꝑ fiſcum, que fuerūt cōfiſcata, ⁊ ibi refert Bal.
vbi finaliter dicit, ꝙ nō: qꝛ quedam ſunt, que deueniunt in aliū
immediate per ipſam cōfiſcationem, vt eſt tex. ⁊ exemplū in aut.
bona dānatoꝛum. ⁊ ad illa intelligitur facta reſtō. Quedā ſunt,
que veniunt mediate ꝑ alium ɔ̄ctum, ⁊ in illis ſecus eſt, argu. l. j.
C. ne ſi. rem quā vēdi. euinc. lib. x. ⁊ in c. quāuis. de reſcri. in vj.
Sicut etiam dicimus in legitimato poſt moꝛtem patris, ꝙ aut
legitimatur poſt aditam hereditatem ꝑ legitimos, ⁊ non aufert
eis bona. Aut ante, ⁊ tūc ſic, vt no. Mod. de liber. ⁊ poſthu. in l.
Gallus. §. ⁊ quid ſi tātum. ꝙ videtur ɔ̄ pꝛedicta. Tamen ſi here
ditas eſt adita ab agnatis, tunc iſta acquiſitio pꝛocedit per im-
mediatam cauſam deficientis linee legitimationis, ⁊ officio ſui
heredis, quo ad ſuitatem reſcinditur acquiſitio, quaſi nauitate
poſthumi, quod poteſt eſſe verum, quādo Princeps reſtituerit
natalibus; ſed ſecus in reſtitutione, quam faciunt iſti Comites,
qꝛ non videtur conſenſiſſe Princeps, quod auferatur eius pri-
uilegio ius queſitū alteri, l. quoties. C. de pꝛec. Jmp. off. ⁊ l. nec
auus. C. de emā. liber. quia ſic inciperet fieri edictum iniquum
per Principis pꝛiuilegium, ar. ff. de vul. ⁊ pup. l. ex facto. Et ꝙ
legitimatio operetur potentius quā ius cōmune, patet C. de na
tura. lib. in aut. itē ſine legitimis. ⁊ ibi, pꝛincipis ac legis dona.
⁊ facit extra de aut. ⁊ vſu pallij. ca. ex tua. ⁊ C. d bo. vac. in l. ſi qñ.
⁊ in l. pꝛinceps bona. j. de ver. ſignific. Sed poſito, quod legiti-
matus reſtituatur ad bona, vtrum agnati, qui medio tꝑe poſſe-
derunt, teneātur ad reſtitutionē fructuum ꝑceptoꝛum, vel in re
bus hereditarijs: Reſponde non. Pꝛo hoc eſt text. no. in aut. de
Neſtoꝛianis. C. de here. Bal. in c. domino guerrā. pꝛealle. ⁊ eun
dē Bal. in l. j. C. de her. inſti. ⁊ in l. ſi. C. de ſen. paſ. Et ad hoc no.
vide que dixi in l. ſi. j. de pe. ⁊ Ang. in d. l. Gallus. §. ⁊ quid ſi tā
tum. vbi ponit queſtionem Bald. in d. c. domino guerram. An
reſtitutus a Rege impetret feudum, qd habuit a Rege, vel ab
alio, vide in d. cap. domino guerram. ⁊ ad hoc no. ⁊ in l. fratres.
j. de penis. vide do. Abb. in c. inter quatuoꝛ de maioꝛitate ⁊ o-
bedietia. ⁊ Ant. de But. in c. quamuis. de reſcri. in vj. ⁊ vltra hic
no. vide Bar. in l. abſentē. j. tit. j. ⁊ dixit Bart. in l. quid ergo. §.
pena grauioꝛ. s. de his qui no. infa. in ver. quero vtrum.
c Alex. ¶ Jdeo dic. Uide Bal. in d. c. domino guerram. in pꝛin.
in titu. hic finitur lex coꝛra. vbi queſiuit, Rex Francie condēna
nauit aliquē ad moꝛtē, ⁊ dum duceretur ad patibulū, quoꝛūdā
rogationibus eidem pepercit ipſum reſtituendo, queritur an re
ſtitutum ſit ei feudum: dic vt ibi per eum.
d Alex. ¶ Poſt concluſionē. Et poteſt eſſe ratio, quia concluſio in
cā ⁊ renunciatio pꝛobationū idem ſunt, vt no. per Bar. ⁊ ibi dixi
in authē. iubemus. C. de iud. ⁊ gl. in c. cū dilect⁹. de ſi. inſtr. Sed
certe ſicut non poteſt in criminalibus expꝛeſſe renūciari pꝛoba-
tionibus, ⁊ defenſionibus, vt eſt glo. in l. pactū inter heredē. ff. d
pact. ita nec per concluſionem in cā. Unde intelligerem dictum
Bar. habere locū ſecūdum ea que ſcripſi poſt. Bal. in d. authē.
iubemus. licet Ang. in d. auth. videatur ſentire cōtra Bar. hic:
ſentit tamen Ang. ibi in vno cum Bart. hic, ſcilicet quod poſſit
concludi in cauſis criminalibus, pꝛo quibus, videtur tex. ſecun
dum vnū intellectū, in l. quamuis indubitati. C. de adul. Sed in
contrarium facit ratio s. dicta. Et tenet Bal. in l. j. in ver. quero
quarto. de condi. indebit. C. Sed poteſt dici, quod tacite pōt cō
cludi in cauſa criminali, puta ſi reus paſſus eſt labi omnes dila
tiones ſibi datas ad pꝛobandum, quo caſu nō debet admitti am
plius, l. fin. ff. de ferijs. ⁊ not. Bal. in l. j. C. qui accuſa. Et ꝙ dicit
hic Bar. intellige quod admittatur officio iudicis. Sed quod
concludatur in criminali cauſa, Bal. in d. l. j. ver. ſed hic dubita
tur. imo dixit Bar. per iſtum tex. in l. ſi. C. de ferijs. ꝙ iudex de
bet perquirere etiam reo non petente defenſionem etiam poſt
ſententiam. Adde omnino Bar. in l. diui fratres. j. de pen. ver.
vlterius quero, vtrū. ⁊ in l. ij. §. ſi publico. de adul. per Bar. Bal.
in l. pꝛeſbyteri. C. de epiſ. ⁊ cle. per Bar. in l. pen. §. ad crimē. ſu
pꝛa de publi. iudi. Et quid de inſtrumentis, vide in dicta l. diui
fratres. ⁊ vide Barto. not. in l. j. de condic. inde. ⁊ Bald. in aut.
at qui ſemel. C. de pꝛob. Jnnoc. in c. cum clamoꝛ. de teſti. Bald.
in l. edita. de edend. vbi not. vide Bal. in fin. ſupꝛa de ferijs, ⁊
que ibi dixi.
e Alex. ¶ Pꝛoſint mandatoꝛi. An pꝛobationes facte pꝛo reo ꝓ
ſint mandatoꝛi adde Jo. And. in c. ratihabitionē. de reg. iur. in
mercu. ⁊ ꝙ no. Barto. in l. adulter. §. ſi eo tēpoꝛe. s. de adul. Et
quid de pꝛobationibus factis contra vnum ex inquiſitis, vide
d. Ant. ⁊ doct. in c. dilecto. de pꝛeben.
f Alex. ¶ Jtē no. Uide no. in l. ſi quis poſt. de teſta. vbi ꝑ Jmo. ⁊
ꝙ no. Bal. in l. addictos. C. de epiſ. aud. ⁊ in l. j. in vlt. col. C. d cō
fe. ⁊ Jmo. in l. is qui reus. ⁊ in l. j. ſupꝛa de pu. iu. ⁊ Sal. in l. j. C.
qui accu. ⁊ Jmo. ⁊ ibi not. in c. ij. de purga. vul. ⁊ Jnn. in c. ſi quā
do de of. dele. ⁊ melius in c. paſtoꝛalis. eo. titu. que no. alle. Bal.
in d. l. addictos. ꝙ ſi iudex videt ſententiā iniuſtā. debet ſuperſe
dere in executione. ⁊ vide Jmol. in l. a d. no Pio. in pꝛin. ſupꝛa
de re iud. ⁊ in c. ij. in d. ti. de pur. vul. ⁊ ibi no. ¶ Claud de Seyſ
ſel. Nunquid autem iudex poſſit minuere penam late ſentētie,
vide tex. ibi Cy. Bald. ⁊ doct. in l. interdicimus. C. de epiſco. ⁊
cleric.
g Alex. ¶ Non recognoſcūt. Uide ad hoc ſupꝛa de pu. iud. Bar.
to. in l. infamem. ⁊ in repeti. l. omnes populi. s. de iuſt. ⁊ iur. Po
h ma. ¶ No. etiam hoc. Uide Ale. in l. qui in aliena. §. ſi. in vl. col.
s. de acquirend. hered. ⁊ in con. j. vo. iij. Bar. conſ. vj. vol. j. Ale.
in d. §. ſi. in apoſtil. Ana. conſi. xvij. Bar. in c. cum M. de cōſti
tu. Aret. cōſi. xiiij. Et adde, ꝙ ſi poteſtas dicit aliquē ſpōte con-
feſſum, poſtea vero dicit ſe toꝛtum, quod incumbit onus pꝛoban
di poſt ſpontaneam, ⁊ voluntariam confeſſionem. Jta Archi. in
conſ. xxiiij.
i Claud. de Seyſſell. ¶ Perſeuerauit in confeſſione. Uide ad hu
ius intellectum Aret. in c. cum dilectus. de accuſat. ⁊ Fely. in c.
conſanguinei. de re iudic.
k Alex. ¶ Et not. bene. Et idem tenet Ange. in l. qui in aliena. §.
Celſus. de acqui. here. licet hic de Bar. non faciat mētionem, ⁊
tandem concludit, quod aut erat confeſſus in actu toꝛture, tunc
punitur de falſo. Aut nō, ⁊ non punitur; Et pꝛo hac diſtinctiōe
not. tex. in auth. ſacramenta. C. ſi aduer. vēd. ⁊ l. ſi quis maioꝛ. C.
de tranſa. vbi tex. aperit, ꝙ nō dicitur fieri ſpōte, ꝙ fit metu, ſeu
imperio cogente. Sed quid ſi notarius in confeſſione illius toꝛ
mentati exiſtentis in toꝛmentis nō ſcribit, ſponte factam confeſ
ſionem, ſed volūtarie factam foꝛe. Dic, ꝙ nō punitur de falſo, vt
dicit Bal. maxime in notabilibus, iſtud eſſe ſuum dictū in ca. j.
§. iniuria de pace iur. fir. Et huius eſt ratio, quia licet voluntas
ſit coacta, voluntas tamē eſt, vt j. de re. iur. l. velle nō creditur l. ⁊
s. quod met. cau. l. ſi mulier. §. pe. l. ſi patre cogēte. s. de ritu nu.
⁊ vide ad pꝛedicta not. per Bald. in l. ſi quis nō dicā rapere. C.
de epiſ. ⁊ cle. cum ibi no. ad Bar. hic vide Ange. s. ea. l. §. diu⁹. ⁊
ꝙ no. Bal. ⁊ Ang. in l. iiij. ꝙ me. cau. ſed Bal. in l. j. C. ex deli. de
funct. dicit, ꝙ alio modo ſaluari nō poterit, videlicet ꝙ nō fuerit
toꝛtus, vt ſic reſpōderet de aliqua veritate ſuper alia re ſe poſt-
ea ipſe hoc cōfeſſus eſt. ꝙ no. ⁊ per eundē Bald. in l. j. C. de cōfeſ.

LEX II.

HEreditarij Opp. de l. j. §. pꝛoxi. §. ſi. qs dicatur. vbi debet pꝛius exa
minari ad quem pertineat, antequā toꝛqueatur: hic di
citur econuerſo. Solutio, ibi erat in poſſeſſione ſerui
ille contra quem petebatur toꝛqueri, ideo poſſeſſio faciebat con
tra eum pꝛeſumptionem alias ſecus. Hodie etiam ſi conſtaret
cuius eſſet ſeruus, poſſet ſeruus toꝛqueri in caput domini, l. ſin.
C. eo. titulo. Jta dicit gl.

LEX IIII.

DE inceſtu. De hoc videbitis infra. l. pꝛox. ſequen. ⁊ vidiſtis in l. ſi poſtula-
uerit, ſupꝛa de adul.

LEX V.

1 ☞ Pena in adulterio variatur ſcḋm conditionem perſone.
SI quis viduam. Eppo. de l. quāuis. in fi. C. de adul. ⁊ au
then. ibi poſita, vbi non deportantur propter adulte-
rium. Glo. quedam dicunt quod alia pena erat olim,
alia hodie. Ita. in l. ij. §. miles. ſupra de his qui notan. infa. ⁊ l.
qui cum vno. §. adulterij. infra de re mili. ⁊ l. Claudius. de his
1 quibus vt indig. Alia glo. dicit hic, † quod in crimine adulterij
ſit variatio pene, ſecundum conditionem perſone: quia aliter pu
nietur nobilis, aliter ignobilis. Et hanc opinionem videtur te-
nere Cy. in lege contraria.

LEX VI.

PAtre vel marito.
§ Cum de falſo. De hoc vidiſtis ſupra eodem, l. hereditarij.

LEX VII.

1 ☞ Iudex an teneatur de eo qui mortuus eſt in tormentis.
a **QUeſtionis.** a Dicitur hic, queſtiōis modū,
⁊c. Simile infra eod. l. de mi-
1 nore. §. tormēta. † Sed quid b ſi iudex torſit aliquē tan
b tū, φ mortuus eſt, l. aut damnū. §. j. infra titu. j. Videt
dicendū iudicē teneri. Breuiter dico ſic. Si iudex exceſſit modū
cōſuetū, ⁊ modū, qui debebat adhiberi ſm qualitatem perſone
torte tenetur: alias ſecus. c Hoc incidit mihi, quia dum viderem
inimicem robuſtum, torſi illum, ⁊ ſtatim fere mortuus eſt, ⁊ ideo
inſpiciendum eſt. an poſſit iudici imputari culpa, ⁊ ſimilia, vt di
cto contrario, ⁊ per Cy. in l. Gracchus. C. de adul.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Queſtionis. Vide q̄ dixi in l. vbicūq;. de interro. actio.
b Alex. ¶ Sed quid. Vide per Bar. ⁊ Ang. in tract. de queſtio. ⁊
Bar. in l. lex Cornelia. in prin. C. ḋ ſica. ⁊ Ang. in l. iij. §. de adu.
p Bart. in l. iij. C. de adu. p Pau. Leaza. in cōmento c. grauis ḋ
depo. facit l. lege. Iulia. ḋ. ff. ad leg. Iu. repetū. Bar. ī l. j. ḋ ſica.
c Claud. de Seyſ. ¶ Alias ſecus. Vide Bal. in l. j. C. de emēd. ſer
uor. ⁊ ibi Cy. ⁊ Saly. Quomodo autem puniatur iudex qui iniu
ſte aliquem torqueri fecit, vide Bald. in rub. C. de pen. iudic. q
male iudic. ⁊ in l. decuriones. C. de queſtio. Item an puniatur
qui iuſſu iudicis in caſu illicito aliquem torſit, vide Alex. remiſ
ſiue in l. non ſolum. §. ſi mandato. ḋ. de iniurijs.
d Alexan. ¶ Inſpiciendum eſt. Adde Bald. in l. Gracchus. C. ḋ
adul. ⁊ in l. j. C. de emen. ſeruor.

LEX VIII.

1 ☞ Tortura ſubſidiaria eſt.
2 Tortura adhibet in cauſis grauibus, ⁊ qualiter in pecuniarijs.
EDictum. No. nō ſemper quemlibet debere
poni ad torturam, ſed aliter fieri, ⁊
1 cum non ſufficit ad tormentum peruenire. † No. φ ad
tormenta peruenitur in ſubſidium cum aliter veritas
explorari non poteſt. † Item no. tormēta requiri in cauſis gra-
uibus, qualiter autem in cauſa pecuniaria perueniatur ad tor-
menta, videbitis infra l. proxi.

LEX IX.

1 ☞ Differentia quantum ad tormenta, inter cauſas pecunia-
rias, ⁊ capitales.
a **DIuus pius.** No. φ in ſubſidiū in cauſa pe-
cuniaria deuenit ad tormēta a
1 ſeruorum. † Quero, que ſit differētia q̄tū ad tormen-
b ta, inter cauſas pecuniarias, ⁊ capitales, ⁊ graues: b Et
c dico, φ in cā pecuniaria torquent tm̄ ſerui, non liberi, c neq; ſtatu
liberi. vt in hac l. fi. ſed in criminalibus. ⁊ grauibus etiam liberi
torquētur, vt ſupra l. prori. Itē, nō ita de facili peruenit ad tor
menta in cā pecuniaria, ſicut in cauſa capitali, ⁊ graui, vt hic.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Deuenit ad tormēta. Limitata, niſi cā pecuniaria ⁊ ci
uilis, habeat annexū crimē: q; tūc deuenit ad torturā. Tex. eſt
⁊ ibi doct. in c. j. de depoſi. ⁊ vide notab. infra codē in l. ex libero.
An in cauſis pecuniarijs qs poſſit poni ad torturā, ⁊ qn̄ debet
poni, vide Bar. in d. l. ſi quis adulterium. ff. de adulte. Adde tm̄
φ ſi agatur de falſo ciuiliter, ſi precedunt indicia, locus eſt tor-
mētis. l. ſicut falſi. ⁊ ibi Bal. C. de fal. Et ḋ iſta materia vide oīno
doctores in c. grauis. de depoſi. p Imo maxime in notabilib. ⁊
ibi vide notab. etiā Paul. de Leaza. Et ad materiā vnam adde
gl. xv. queſtio. iiij. in c. preſbyter. ⁊ vide Cy. in fi. C. de fal.
b Poma. ¶ Quero, que ſit. Ita ſingulariter Cy. in c. j. de depoſi.
vbi vide per omnes, ⁊ que no. in tex. iſtius legis.
c ¶ Non liberi. Hoc limita, vt per Alex. conſi. lxvij. vol. j. ⁊ vide
Abb. in c. j. in vlt. no. de depo. ⁊ Alexand. conſi. lxij. vol. iij. ⁊ So
cy. conſi. ccxix. vbi loquitur in cauſa vſuraria.

1 ☞ Teſtis examinatus qui non debuit examinari non probat nec
facit indicium.
§ Ex quibus. Tex. ibi, indicia ſine tormētis. Vel ali
ter, ſupra dixit, quādo depoſuit ſeru⁹
contra dominum ſuper ipſo facto: hic quando ſuper aliquo indi
1 cio. † Not. quod teſtis, qui non debet examinari, examinatus nō
probat, nec facit indicium, l. j. §. diuus. ⁊ §. diuus Seuerus. ſu-
pra eod. ⁊ dicam infra eod. l. maritus.
§ De eo. Duobus modis legitur. Primo, qn̄ quis eſt de-
portatus. an ſeruus qui eius erat. poſſit cōtra eū
torqueri, ⁊ dicit quod non, ⁊ iſto modo ponendo caſum eſſet cō
tra l. j. §. item Mummio. ſupra eodem. vbi ſeruus damnati tor
quetur contra eum, ideo non procederet. Scḋo modo poteſt po
ni caſus, φ ſeruus non dn̄s debens damnatur, ⁊ tunc non poteſt
haberi queſtio in dominum hic, ⁊ eſt bona iſta lect. per l. extra-
neo. §. fin. j. eod. Tertio modo poteſt poni. an deportatus in in-
ſulam poſſit vt ſeruus torqueri. Et dic, quod non: q; remanet li-
ber homo, ⁊ hanc tenet Dy. tangit hic gl. in verb. habēda. in fi.
ibi, Vel dic de libero. ⁊ poteſt eſſe ſatis bona.

LEX X.

1 ☞ Minor licet non admittatur in teſtem in criminalibus ta-
men tortus facit indicium.
DE minore. Ep. qḋ minor torqueatur, vt l.
j. §. impubes. ſupra ad Syllan.
Sol. non pōt torqueri ea tortura, qua torquētur ma-
iores: ſ; debet ferula, vel habena cedi, vt in ꝯrio. ⁊ no.
a C. de his quib. vt indi. ⁊ l. talis. in j. glo. Sed quero, a ad quid tor
quetur minor in cauſa criminali, cū non poſſit eſſe teſtis: vt l. in
1 teſtimoniū. ſupra de teſtib. Reſpond. ⁊ dico, † qḋ torquetur, vt fa
ciat indicium, ⁊ ſic erit caſus, vbi ille qui nō debet torqueri, tor
tus tamen facit indicium. de quo dicam infra eod. l. maritus.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Sed quero. Quero, ad quid torquetur. Vide Guid. de
Suza. in l. j. C. de preci. Imp. offe. adde Bal. ī l. eos. C. de teſtib.
quod not. ⁊ Bal. in d. l. talis. hic alleg.
§ Tormenta. No. de modo tormentorū. ⁊ de eorum
moderamine, vt dixi ſupra eo. l. que-
ſtionis. Item no. quod de domo rei nō debet initium probatio
nis aſſumi, l. nimis graue. C. de teſti.

1 ☞ Pars non poteſt mitterere procuratorē inſtructum, ſi iu-
dex vult quod perſonaliter compareat.
2 Iudex pro habenda veritate poteſt interrogare de circumſtan-
tijs etiam remotis, ⁊ ſe fingere velle quod non vult.
3 Examinans teſtes debet in actis ſcribere. quādo aliquid dicunt
trepidando. vel balbatiendo, vel aliter.
4 Trepidatio, pauor, ⁊ variatio quando dant indicia ad tortu-
ram.
Iudex cautus facit ſcribere in actis variationem, ⁊ trepidatio-
nem examinati.
Fama eſt duplex. vna hominis, alia inter homines.
6 Fama inter homines eſt duplex.
7 Fama eſt communis opinio voce manifeſtata ex ſuſpicione pro-
ueniens.
8 Communis opinio ⁊ communis eſtimatio ſunt idem, quando
voce manifeſtatur.
9 Manifeſtum, vel notorium dicitur id, quod cōmuniter dicitur
quod ſit certum ⁊ viſum a populo.
10 Fama in quo loco debet eſſe.
11 Fama non requirit de neceſſitate locum, ſed ſufficit quod ſit cō-
munis opinio eorum ad quos ſpectat.
12 Fama totius ciuitatis requiritur in negocijs magnis: in paruis
vero ſufficit fama vicinie.
Fama vt probetur requiritur quod ſit communis opinio eorū
vel maioris partis illius vniuerſitatis ad quos ſpectat, ⁊ ſic
quot homines faciant famam.
Decem vel viginti homines quando faciant famam.
14 Fama vt ſit probata debet eſſe opinio maioris partis hominū
ciuitatis. vel vicinie, vel etiam mulierum, ſecundum φ ſpectat
principaliter ad quemlibet.
15 Fama debet habere ortū a perſonis honeſtis, ⁊ fide dignis, non
maleuolis neq; ſuſpectis.
Fama poteſt habere ortum etiam a vilibus, quando habet ori-
ginem ab alio actu, quam a dicto perſonarum.
16 Fama ex quo tempore debet oriri.
17 Fama qualiter poſſit oriri tempore contracti maleficij.
18 Fama tunc dicitur vana vox populi qn̄ ſuſpicio non preceſſit.
19 Fama qualiter probetur.
20 Fama dicitur probata, quando teſtes dicunt, quod audiuerūt a
maiori

maiori parte hominū ſeu gentiū iſtius ciuitatis, ville, vel caſtri.
21 Teſtis qui dicit, quod eſt publica vox ⁊ fama, non probat, ſi nō reddit aliam rationem.
22 Teſtis qui dicit, quod eſt publica vox, qui audiuit publice dici, comprobat; quia debet dicere a maiori parte hominū ciuitatis.
23 Teſtis deponēs ſuper fama debet nominare a quibus audiuit, non requiritur quod nominet omnes, ſed ſatis eſt quod nominet aliquos, ⁊ ab alijs de quibus non recordatur.
24 Fame probatio non vitiatur, licet teſtes deponentes dicant ſe a diuerſis hoc ſciuiſſe, diuerſis temporibus, ⁊ diuerſis locis.
25 Fama poteſt probari negatiue.
26 Fama ſi ꝓbatur ab vna parte affirmatiue, ab alia negatiue, ſtatur teſtibus dignioribꝰ; ⁊ ſic ſunt teſtes equales ſtatur illi fame, que proceſſit ex veriſimilioribus preſumptionibus.
27 Fama ſi probatur diuerſo tempore, puta maleficium factū vno tempore, ⁊ fama inocentie alio tempore, ſtatur vltime fame.
28 Fama quādo ꝯtria probatur reſpectu diuerſorū locorū, ſi ꝓbationes ſunt equales, neutri credit, alias inſpicit qualitas teſtium
29 Teſtis examinatus ſuper articulis, ſuper quibuſdam dixit ſe ſcire, ⁊ ſuper quibuſdam non, ⁊ ſuper articulo de fama, dixit qd̄ erat publica vox, ⁊ fama, ad que referatur.
30 Fame effectus quid ſit.
31 Statutum quod in certis caſibus ſufficiat probare maleficium per publicam vocem, ⁊ famam, intelligitur de fama, que habet originem ex probabilibus cauſis.
32 Fama non diuiditur inter ſimplicem, ⁊ publicam.
1 §. **Plurimum.** ¶ No. ex hoc ſolēni §. j. id quod dicit, ipſa vox. † Ex quo collige,[a] qd̄
a ſi iudex vult quod pars veniat perſonaliter ad reſpondendum, quod non ſufficit mittere procuratorem quantumcunq̄ inſtructum, q2 preſentia pſone, ⁊ cognitio vocis requiritur. dixi in §.
2 ad crimē. l. pe. ſupra de pu. iu. ¶ † Sed ego no. ꝙ infra dicit, cognitoris ſubtilis diligentia. Ex quo collige, ꝙ iudex poteſt interrogare p inueſtiganda veritate de circumſtantijs quibuſcunq̄ etiā remotis. Ad qd̄ facit, qd̄ no. C. de teſtib. l. teſtium. Poteſt etiam ſe fingere velle facere, ꝙ nō vult, vt videat quem actū fecit reus, vel teſtis qui examinatur, ⁊ qualiter ſe gerit. hoc etiā probatur extra de preſum. ⁊ afferte, ⁊ iſta eſt cognitoris ſubtilis diligētia
b ¶ Itē ſequitur, qua quis cōſtantia,[b] ⁊ trepidatione loquitur, ⁊ ſic vides, qd̄ conſtātia ⁊ trepidatio indicēt aliquid iudici. Et ex
3 hoc † dicit Inn. extra de probatio. c. quoniam cōtra. quod ille, q examibat teſtes. hoc debet facere ſcribi ī actis, hoc dicebat trepidando, ⁊ balbutiendo, ⁊ ſimilia. Idē tenet Spe. in tit. de teſte.
c nō recordor[c] in quo §. Et ex hoc † etiā habes, ꝙ etiā vbi alia indi
4 cia extrinſeca non procedunt, ex eo quod reus facit coram ſe, loquendo trepide, pauendo, ⁊ variando, pōt iudex habere indicia ſufficiētia ad torturam. Ita vides hic. Et ideo debet iudex examinator eſſe cautus, vt faciat dicta eius ſic varia, ⁊ diuerſa ſcribi in actis, ⁊ faciat ſcribere trepidationē, ⁊ ſimilia, ne ei poſſit dici, ꝙ fecit poni ad torturam, nō precedentibus indicijs. De hoc dicam latius ī. eo. l. fin. Item dicitur hic, cuius eſtimationis ⁊c.
d exponit gl. in verb. eſtimatiōis. id eſt, fame.[d] Ex hoc habes duo Primo, ꝙ fama alicuius eſt indicium ad torturam, vt hic. Secundo ne. ꝙ dicit in ciuitate ſua. Ex quo nota, ꝙ videt, ꝙ debeat eſſe fama in ea ciuitate, de qua ipſe eſt. De qua fama dicā in hoc §. ⁊ de alijs indicijs, dicā. ī. eo. l. fi. quia omnia iſta indicia faciūt ad illuminandum veritatem, vt hic dicitur. ¶ Veniamus ergo
5 ad videndum de fama. Et de hac fama modicum tractatur per gl. niſi quantum ponitur in l. iij. §. eiuſdem quoq̄. ſ. de teſti. De hoc etiam fecit vnum tractatū, in quo dixit modicum ⁊ bonum, quidā qui eſt vocatus dominus. Thomas de Piperata de Bononia, ⁊ vbicunq̄ ipſe aliquid dicit, ego dicam vobis. Spe. etiā in ti. de notorio crimine. etiam ponit de fama, ⁊ modicum, ⁊ non clare. Pro declaratione † ergo debetis ſcire, ꝙ duplex eſt fama. Vna eſt fama hominis, alia eſt fama inter homines. Fama hominis dicitur in bona parte, in mala parte dicit infamia, ꝺ qua fama, ⁊ infamia habetis infra de ver. ⁊ extraor. cog. l. cognitio. §. j. ⁊ in tit. de his, qui not. infa. C. ⁊ ff. de illa nihil ad preſens,
6 † Quedam eſt fama inter homines, ⁊ iſta eſt duplex. Nam quedā eſt fama de vno homine in genere bonitatis, vel malitie. Nā fama eſt, ꝙ eſt bonus, vel malus, ꝙ eſt fur, vel latro, ⁊ de iſta fama loquitur iſte text. ⁊ l. capitalium. §. famoſus. infra de pen. ⁊ l. nō omnes. §. a barbarijs. infra de re mili. cū ſimilib. Quedā eſt fama de aliquo facto particulari, vt ꝙ tale quid ſit. vel nō. de qua loquit l. iij. §. eiuſdē quoq̄ ſupra de teſtib. ⁊ alia iura multa, que infra alleg. De iſtis duabus videamus hic. Et primo † quero,[e]
7 quid eſt fama? Reſpōd. fama eſt cōmunis opi. voce manifeſtata
e ex ſuſpicione ꝓueniēs. Quare dico, cōmunis opinionis? Reſpōdeo ad differentiam[f] opinionis ſingularis. l. cū quidam. §. qd̄ di-
f citur. ſupra de acqui. here. ⁊ l. Labeo. ſupra de ſup. leg. Quare

dico, voce manifeſtata? Reſpon, q2 alia non eſſet fama, ſed ſtaret in nomine generis ſui, ſcilicet opinionis communis. Nam quādoque opinio cōmunis manifeſtatur vſu. l. Labeo. ſ. de ſuppel. leg. ⁊ rebus ipſis, ⁊ factis. l. de quibus. ſ. de legi. in fi. tūc nō dicitur fama, ſed dicitur eſtimatio, vel opinio cōmunis. Fama enim ſecūdum Hug. dicitur a fando, hoc eſt, ab loquēdo, ⁊ hoc poſuit ipſe ſup verbo, famulor. Unde niſi ſit locutio, non diceret fama.
8 Illud ergo † quod dicūt multi doc. ⁊ Thomas de Piperata, qd̄ fama, ⁊ cōmunis opinio, ⁊ communis eſtimatio ſunt idem, eſt verum, quādo cōmunis opinio, ⁊ communis eſtimatio voce manifeſtant: alias ſecus, vt dictū eſt. Quod dixi ex ſuſpicione prouenz
9 niens, hoc dixi ad differentiā manifeſti. † Nam ſi diceretur communiter aliquid qd̄ eſſet certū, ⁊ viſum a populo, illud eſſet manifeſtum, vel notorium. non fama, l. ciues. C. de appel. ⁊ l. ſi vero §. qui pro rei. ſ. qui ſatiſda. co. ⁊ quod dixi ī l. ab accuſatione. §. nūciatores. ſupra ad Turpi. Et hec ſufficiant circa diffinitionē.
10 ¶ † Quero ſecundo, in quo loco debet eſſe fama? Reſpondeo, fama ꝺ aliquo homine in genere, debet eſſe in loco ſue originis, vt hic, put dicit in ciuitate ſua. vel in loco illo, in quo cōuerſatur, ⁊ l. ij. ⁊ quod ibi no. C. vbi ꝺ cri. agi. opo. ⁊ ꝺ. l. nō omnes. §. a barbaris. ī. de re mili. ⁊ expreſſius extra de elect. c. iij. Sed fama alicuius rei, vel facti, ⁊ ponamus exemplū in delictis, q2 in iſtis plurimū queritur de fama, videtur quod debeat eſſe in loco delicti, l. j. C. vbi de crimi. agi. opo. ⁊ in aut. qui in prouincia. ⁊ l. ſi cui. §.
11 pen. ſ. de accu. Breuiter, † mihi videtur, quod fama nō requirat locum de neceſſitate. Nam illud quod dixi ſ. ꝺ fama, quod fama eſt communis opinio, debet intelligi communis opinio, ſcilicet eorum, qui hoc ſcire debent, ⁊ ad quos ſpectat ꝺ hoc ſcire, vt no. per gl. in l. cum quidam. §. quod dicit. ſ. de acqui. here. ⁊ ꝓbabo ſtatim. Nōne poſſemus dicere famam alicuius rei in iſta vniuerſitate, vtrum aliquis ſcholaris ſtudeat bene, vel male: vel vtrum fecerit furtum alicuius libri, vel non: ⁊ tamen iſta vniuerſitas nō habet certum locum: Hoc probatur in l. in ratione. §. qd̄ vulgo. ſ. ad leg. Falcy. ⁊ l. filiuſfamil. §. ſecūdum vulgarem. ſ. de leg. j. ⁊ l. vulgaris in princ. ſ. de fur. vbi dicit, ꝙ vulgo dicitur, ⁊ in quo vulgo dicitur illud: Reſpō. quod inter ſapientes, ⁊ ſtudētes, qui hoc debent ſcire. Item eſt queſtio vulgaris, id eſt vulgi, hoc eſt, inter ſtudentes. De neceſſitate ergo non requirit locū, ⁊ vbicunque reperies locum, ibi non ponitur locus, vt ſignificet locū, ſed vt ſignificet vniuerſitatem, que moratur in loco. Unde cū dico, fama eſt in ciuitate iſta, hoc eſt, inter homines huius ciuitatis:
g vel fama eſt in vicinia, hoc eſt inter homines illius vicinie. ad ꝙ facit. l. inter oēs, in prin. cū ſua gl. ſ. qui ſatiſd. cog. Itē ex eo qd̄ dixi, qd̄ dꝫ eſſe cōmunis opinio inter eos. inter quos ſpectat hoc ſcire, non attento loco, apparet, ꝙ ſi aliquis ciuis huius ciuitatis mortuus eſt vltra mare, dū eſſet in exercitu ꝯ Sarracenos, vel in aliqua militia in parte longinqua, ſufficit, quod ſit fama in terra ſua, in qua ſunt homines, ad quos ſpectat ſcire de morte ipſius, vt in aut. hodie. C. de re. ⁊ ſ. de adu. l. miles. §. pe.
12 ⁊ l. vlt. ſ. de here iſti. ¶ Itē ex eodē verbo quod dixi cōmunis opinio eorū, ad quos ſpectat hoc ſcire. habes quādo requiratur fama totius ciuitatis, ⁊ quando requirit fama vicinie. Nā in negocijs magnis requiritur fama totius ciuitatis: vt puta, ſi eſſet vnus magnus homo mortuus. vel qñ ſit aliquid valde magnū, ſed in negocijs paruis, ſufficit fama vicinie, ſeu contracte. ꝺ. l. cū quidā. §. quod dicit. in g. ⁊ extra ꝯ preſum. c. illud. Et hoc dicit
13 Thomas de Piperata, licet legē nō alleg. ¶ Itē ex eo † quod dixit, cōmunis opinio eorū ad quos ſpectat, ⁊c. habes aliud ſcilicet quot homines faciant famā. Nam debetis ſcire, quod illud quod dicitur communis opinio debet intelligi omnium, vel maioris partis illius vniuerſitatis, ad quā ſpectat, vt ī. ad munici. pa. l. quod maior. ⁊ aliud. §. refertur. ī. de reg. iur. ⁊ ideo conſiderato numero perſonarū illius vniuerſitatis tot homines requiruntur, quot homines faciunt maiorem partem illius vniuerſitatis. Nō eſt ergo verū, quod dicitur quod decē homines, vel viginti faciunt famā, nō conſiderato numero perſonarū. que ſunt in ciuitate, caſtro, villa, vel vicinia, in qua dicit eſſe fama. Item
14 ex eodem † verbo habes, quod non requirit, quod dicat hoc, maior pars hominū, qui ſunt in ciuitate, mulierū. vel puerorū ⁊ ſimilia; ſed ſufficit, quod dicat hoc, maior pars hominū, ſcilicet ꝺ curionū, ⁊ conſiliariorū, ad quos ſpectat regimē ciuitatis. l. municipes. ī. ad muni. ⁊ l. municipibꝰ. ꝺ eodi. ⁊ demō. Et iſtud videtur mihi ponere Inn. extra. de verb. ſig. c. veniēs. in gl. miniſteriū. Puto tamen, ꝙ in his, que nō ſpectāt principaliter ad iſtos qui regunt ciuitatē, ſed magis ad alios particulares homines, ꝙ ſufficiat eſſe famam in vicinia, ſeu inter mulieres, vel ad maiorem partē mulierū, que conuerſantur, ad quas ſpectat ſcire hoc
15 ꝺ. §. qd̄ dicitur. ¶ Tertio † quero[h], a quibus perſonis debet oriri fama? Dicit decretalis, ꝙ debet oriri a pſonis nō maleuolis,
h neque maleficis, ſed a fide dignis, vt in ca. qualiter ⁊ qñ extra de

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

accn. ij. Iſtud ego puto verũ. Hoc videtur probari per tex. in l.
mileſ. §. pen. ſ. de adul. ⁊ ibi dixi vobis. Hoc tñ intelligo, quãdo
fama habet originẽ ſolum ex dicto perſonarũ, qꝛ populus ideo
credit, ⁊ ideo dicit, qꝛ tales dixerũt. Oportet enim illos autho-
res eſſe tales, quibus debeat fides adhiberi, vt non reprobẽtur
eorũ perſone, l. ſi quis decurio. C. de falſ. ⁊ C. de repu. authẽ. ho
die. vbi debet explorari a magiſtro militum. Sed qñ fama habe
ret originẽ ab aliquo alio actu, quam in dicto ꝑſonarum. tunc po
teſt habere originẽ etiam a vilibus perſonis, vt dicam infra ꝓx
16 q. ¶ † Quarto quero, ex quo tẽpore debet oriri fama? Quidã
i dicũt ꝙ fama debet oriri ex quo tẽpe cõmiſſi maleficij alias fama
eſt ſuſpecta, ſicut eſt ſuſpect⁹ teſtis, qui ex interuallo reuertitur
ad corrigendum dictũ ſuum, vt no. in aut. de teſti. §. quia vero ⁊
dicam infra eodem. l. repeti. ⁊ dixi in l. eos in principio, ſupra ð
falſis. Et iſtud poſuit Hubertus de San. hec eſt truſa. Ego di
co, quod fama poteſt habere originem tempore commiſſi male-
ficij. ⁊ poſtea ante accuſationem ⁊ poſt accuſationem, ſecundum
quod manifeſtatur cauſa, ex qua populus, vel vicinia in ſuſpicio
nem, ⁊ credulitatem deducitur: ex qua poſtea credulitate dicũt,
17 ꝙ dictũ vocatur fama. † Dix quod poteſt habere originẽ tem-
pore contracti maleficij. Quid enim ſi contra furem inuẽtum in
domo exiuit dominus, vel famulus per plateam cridando ob-
uietis furi, ex iſto actu ſcilicet fuge illius, ⁊ inſecutionis alteri⁹,
oritur fama in ciuitate, quod talis fecit furtũ, ⁊ in iſto caſu vide-
tis, quod fama poteſt habere originem etiã a vili perſona. Sed
vt verius loquar, non a vili perſona habuit originem, ſed ma-
gis ab illo actu, ex quo populus in ſuſpicionem deducitur. Hoc
probatur ſupra ad leg. aquil. l. itaqꝫ. Sic poteſt intelligi l. capi-
te quinto. ſupra de adul. vbi quia aliquis viſus eſt, ⁊ deprehen-
ſus, ⁊ dicebatur quod erat deprehenſus in adulterio, ex illo a-
ctu inſurgit fãma in ciuitate, quod talis iuit ad adulterandum.
Poteſt etiã oriri fama tempore ꝯcti maleficij, ex cauſa antece-
denti. Exemplum, aliquis erat primo homo male conditionis,
⁊ male fame, ⁊ conſueuit furari, ⁊ ſimilia facere, ⁊ qꝛ habebat no
tam domum, vbi eſt factũ furtum, ſtatim facto furto incipit ru-
mor ꝯ eum, ⁊ fama. Poteſt etiã ex poſtfacto inſurgere fama ex
aliquo actu manifeſtato, ex quo incipit qs credere, qꝺ fecit fur-
tum: qꝛ repertus cum rebus alicuius defuncti ⁊ derobati, tunc
ex illo actu cepit rumor, ⁊ fama, ꝙ talis occidit illum, ⁊ eum dero
bauit. Et hoc probat̃ in ſimili in l. ſi adulteriũ. ⁊ ſimilibus nota
tis in gl. ſupra de adul. Et iſta eſt ꝓprie fama ex ſuſpicione pro-
ueniens, qñ iuſta cauſa ſuſpicionis proceſſit iſtam famã, ⁊ iſtum
18 rũmorem: alias † ſi iſta ſuſpicio nõ preceſſiſſet, modicũ operare
tur iſta fama, d. l. mileſ. §. pen. ſupra de adulte ⁊ infra dicã. Iſta
enim fama eſt illa. que dicitur vana vox populi, quando nõ pre
ceſſit iuſta cauſa huius credulitatis, vt C. de pen l. decurionum
Et quod ex iſtis actibus probentur indicia, ⁊ fama probatur in
l. iij. ſupra ad maced. ibi, ſic agebat, ſic ꝯhebat, ſic muneribus fun
gebatur, ⁊c. Nam ex iſtis ibi preſumit̃ quod ſit homo ſui iuris
19 ¶ † Quero. qualiter probatur fama? k Glo. in d. l. iij. §. eiuſdem
k quoqꝫ in princip. dicit quod ſufficit probari per duos teſtes, qui
dicant maiorem partem populi hoc ſentire. In eo quod dicitur.
per duos teſtes, hoc placet mihi, niſi per formam ſtatuti requi-
rerentur plures. Sed illud quod dicit gl. quod teſtis habet de-
ponere, ꝙ maior pars populi hoc ſentit. intellige prout dixi. ſci
ſcilicet maior pars populi, vel alterius vniuerſitatis, vt dixi In
eo quod dicit, ſentire, an ſit verum, poteſt dubitari. Nam depo-
nit de eo, quod non percipit ſenſu. quod enim populus ſic intel
ligit, non percipitur ſenſu, ergo videtur quod teſtimonium non
valeat. l. l. qui teſtamento. in fi. ſupra de teſta. ⁊ in l. j. in princ.
ſupra de his que in teſta. delẽ. ⁊ quod no. per Inno. in c. cũ cau-
ſam. extra ð teſti. ſed pro glo. videtur caſus in l. ſi arbiter. ſupra
de proba. vbi videtur tex. dicere, quod teſtis debet deponere, ꝙ
eſt omnium opinio. Finaliter ego credo, ꝙ teſtis debeat depone
re aliquid. ꝙ percipiat ſenſu, d. legibus. ⁊ ideo ſi teſtimoniũ pro
latũ, ſcđm gloſ. ſaluetur, oportet quod reddat cauſam ſui dicti.
ſ. dico maiorẽ partẽ populi hoc ſentire: qꝛ audiui maiorem par
tem populi ſic dicere. Ita intelligo d. l. ſi arbiter. ⁊ qꝺ no Inn. i
c. veniens. alias non eſſet probata fama. Nã maiorẽ partẽ popu
li hoc ſentire, poſſet cõprehendi ex alio, qꝫ ex voce, ⁊ ſic nõ eſſet fa
20 ma: vt dictũ eſt ð. ⁊ ꝓbatur i d. l. Labeo. ſ. ð ſepul. leg. ¶ † Que
l ro, qđ ſi dicit teſtis, ꝙ audiuit hoc dici a maiori parte hominum
ſeu gentium iſtius ciuitatis: Certe eſt probata fama: qꝛ ex hoc
colligitur, quod maior pars populi hoc ſentit. Nemo enim pre
ſumitur dicere. niſi quod agitauit in mẽte, d. l. Labeo. ſupra de
ſupel. leg. Sed ſi nõ adijceret illa verba ciuitatis iſtius, ſed dice
m ret, audiui a maiori parte populi, m an ſufficiat: videtur qꝺ ſic.
qꝛ debet intelligi in dubio de populo illius ciuitatis, in qua fert
teſtimonium, l. que conditio. §. fi. ſupra de condi. ⁊ demon. ⁊ l. ſi
cum dies. §. ſi arbiter. ſupra de arbi. Contrariũ puto verum: qꝛ
dictum teſtis debet de neceſſitate concludere, l. non hoc. C. vnde
n legi. ⁊ extra de proba. c. in preſentia. n Sed iſtud dictum nõ con
cludit de neceſſitate, vbi eſt fama iſta, ergo ⁊c. Sis ergo cautus
ꝙ teſtis dicat. ꝙ eſt publica vox, ⁊ fama. Interrogatus quomo
do ſcit, reſpõdit, qꝛ publice dicitur ꝑ ciuitatẽ, vel a maiori parte
21 populi huius ciuitatis. in ciuitate caſtro, vel villa. vt dixi. † Sed
o quid o ſi teſtis dicit, ꝙ eſt publica vox. ⁊ fama: Certe non probat,
qꝛ non reddit cauſam per aliquod, quod percipiatur ſenſu. Nõ
enim dicit, ſe audiuiſſe a maiori parte populi, ſed dicit, ꝙ hoc di
22 citur. Sed qđ ſi dixit, ꝙ audiuit publice dici. † p Reſpon. nõ ſuffi
p cit, qꝛ poteſt eſſe ꝙ vn⁹ hõ publice dicebat. Debet ergo dicere
audiui publice dici a maiori parte hominum huius ciuitatis.
q ¶ Quero ſi teſtis q interrogatur, † a qbus perſonis audiſti dici,
23 vtrũ debeat de hoc interrogari, ⁊ ipſe de hoc debeat reſpõdere
r Inn. dt ꝙ ſic. r Nam cũ fama debeat habere originẽ ab honeſtis
ꝑſonis, non poſſet ſciri, an habeat originem ab honeſtis perſo-
nis, vel nõ niſi ille perſone manifeſtentur. Ita ponit Inno. in c.
qualiter ⁊ qñ. extra de acc. ⁊ Spec. in ti. ð inquiſitio. §. viſo igit.
ver, ſup ꝓbatione aũt. vbi ponit verba Inn. ad literã, adeo ꝙ ſi
teſtis neminẽ nominaret, ſed diceret ſe non recordari, eius teſti
moniũ non valere: ſed dꝫ teſtes nominare aliquẽ. ⁊ poſtea dice-
re ſe audiuiſſe a pluribus alijs, de qbus, dicit ſe nõ recordari. nã
non debet de his omnibus recordari, cum memoria hominum
ſit labilis, l. peregre ⁊ ibi no. in princ. ſupra de acquir. poſ. Sed
24 quid † ſi teſtes diuerſi dixerunt ſe a diuerſis hoc ſciuiſſe, quia
vnus nominat aliquos, aliter nominat alios. Uel quid ſi ipſi di-
uerſificant in loco. quia vnus dicit ſe audiuiſſe in platea, alius in
in burgo? Uel quid ſi diuerſificant in tempore. quia vnus audi
uit tali die. alius dicit de alia die: Reſpondeo propter hoc non
vitiatur probatio, l. ob carnem. in fi. ⁊ qꝺ ibi no. ſ. de teſti, ⁊ In. ⁊
s Spec. hoc tenent in locis ſ. alle. ¶ Quero. vtrũ s poſſit † fama
25 probari negatiue: vt puta Titium nõ feciſſe: s Reſpõdeo ſic, nec
dico probare negatiuam, ſed affirmatiuam, quod publica vox.
⁊ fama eſt Titium non feciſſe, dicta l. ſi arbiter. ſ. ð ꝓbat. Quid
26 ergo † ſi ẽ ꝓbata fama ab vna parte affirmatiue, ⁊ ab alia parte
t negatiue: Reſpondeo, ſtatur teſtibus dignioribus. Uel ſi teſtes
eſſent equales, ſtatur illi probationi, ſeu illi fame, que proceſſit
ex veriſimilioribus preſumptionibus. arg. ſ. de teſti. l. ob car-
men. in fi. cũ ſua gl. ⁊ q: bo. ꝑ Spec. ⁊ In preall. locis, ⁊ in ti. ð
no. cri. §. fama. ⁊ qꝺ no. extra de ſpõſa. c. cũ in tua. ¶ † Sꝫ quero
predicta procedunt, qñ probata eſt fama eiuſdẽ loci, ⁊ temporis
Quid ſi probata eſt fama ab vna parte cõmiſſi maleficij vno tẽ-
pore ab alia parte eſt probata fama innocenti alio tẽpore, que
v preualebit? Reſpõdeo, fama eſt ex opinione. v vt ſ. dictũ eſt, ſed
opinio põt mutari. ⁊ preualet vltima, vt ſ. de dam. infe. l. qui bo
na. §. ſi qs ſtipulaturus. ita hic preualebit fama vltima. ⁊ eſt ca-
28 ſus ſ. qs ordo in bo. poſ. ſerue. l. ij. circa prin. ¶ † Quero, † qđ ſi
probata eſt fama ꝯtria diuerſorũ locorũ: vt puta, in caſtro comi-
tatus: vbi cõmiſſum eſt maleficiũ: eſt fama ꝙ ſic: in ciuitate iſta
eſt fama ꝙ nõ cui ſtabit̃ magis: Rñdeo. debemus enim inſpice-
re qualitatẽ teſtiũ, ⁊ debemus inſpicere cãs, ex qbus fama ꝓce-
dit, vt ſciamus, qbus ſit magis credendũ, alias ſi oĩa eſſent equa
lia, putarẽ, ꝙ iſte ꝓbationes ſibi inuicẽ derogarẽt, ⁊ neutri adhi
beret̃ fides, d. l. ob. carmẽ. in fi ⁊ C. de fid. inſtru. l. ſcripture. facit
x extra de proba. c. lꝫ. ¶ Quero, x quid ſi teſtis † interrogatus eſt
29 ſuper articulis, ⁊ ſuper quibuſdã eſt teſtificatus, ſuper quibuſ-
dam dixit ſe nihil ſcire, ſuper vltimo articulo de fama dixit, ꝙ
erat publica vox, ⁊ fama, vtrum referatur ad ea, de quibus di-
xit ſe nihil ſcire: dic vt nota. in d. tit. de noto. cri. §. fame. verſi. fi.
30 ¶ † Ultimo principaliter quero, quis ſit effect⁹ fame, y De hoc
y habemus glo. varias: quedã vident̃ dicere, ꝙ fama faciat plenã
fidẽ, vt no. ſ. de neg. geſt. l. at qui natura. §. cum me. ⁊ C. de ꝓb.
l. iij. ⁊ de iu. do. l. vbi adhuc alibi glo. videtur velle, ꝙ facit ſemi
plenam probationem, d. l. iij. §. eiuſdem quoqꝫ principia. ff. ð te
ſtib. ⁊ l. admonendi. ſ. de iureiur. ⁊ l. in bonefidei, C. de iureiu. ⁊
extra de appel. c. j. ⁊ facit ꝙ no. in l. ij. in princip. ſ. de excu. tuto.
z ⁊ ꝙ ibi no. per Dy. z Alij videntur dicere, ꝙ fama nullo modo
probet, ſed probationes iã factas confirmat. Unde ſi ex vtraque
parte eſſent probationes equales, ⁊ altera pars haberet plus,
famam illa vinceret, d. l. iij. §. eiuſdem quoqꝫ principis. ibi, con
ſentiens fama confirmat. ⁊ ideo dicũt iſti ꝙ vnus teſtis, ⁊ fama
non faciunt plenam probationem: qꝛ fama habet confirmare ꝓ
bationem iam factã: ſed dictum vnius teſtis non eſt probatio,
ideo non põt a fama confirmari. Hoc tenebat Jacob. de Are. ⁊
And. de Piſis, ⁊ Jac. Bu. idẽ preterquã in cauſis breuioribus
vt arg. C. de ſen. ex breui. reci. auth. niſi breuiores. Sꝫ Dy. in d.
l. excuſatur in prin. ſupra de excu. tu. videtur dicere quod fama
aa cũ vno teſte facit plenã probationem in ciuilibus, aa non in cri
minalibus, in quibus requirunt̃ ꝓbationes luce clariores. Hoc
idẽ tenet Cyn. i l. fi. C. eo ⁊ idẽ videtur tenere in l. iij. C. de ꝓba.
mihi

Mihi autem videtur dicendum, Quedã ſunt in quibus ſufficit
ſic eſſe famã, licet in veritate ſic non ſit, tunc ſufficit probatio fa-
me, l. Barbarius. ff. de offi. pret. ⁊ l. j. C. de teſta. ⁊ l. ſi arbiter. C. de
ſen. Nam in dictis legibus, non requiritur veritas, ſed ſufficit
fama, ꝙ ſic reputabatur. Ad idem ff. ad macedon. l. iij. Quando
que requiritur probatio veritatis, ꝙ ita ſit, ⁊ quedam ſunt, in
quibus ipſa fama, ſeu communis opinio veritatem facit, ⁊ indu-
cit, ⁊ tunc ſufficit probatio fame, l. i. §. j. ſupra de ſumi. ⁊ facit l.
Labeo. ſupra de ſuppel. leg. ⁊ l. cum de lanionis. §. aſinã, ſupra
de fun. inſtru. cum ſi. Queda ſunt, in quibus ipſa fama, ſeu com-
munis opinio non inducit veritatem. Et hoc dico, quod ſi qui-
dem eſt fama probata ſolum ex voce populi. nõ probata aliqua
preſumptione, ex qua dicta opinio, ⁊ fama originem traxerit,
bb dico quod iſta non probat: ſed dicitur magis vana vox [bb] popu
li, que non eſt exaudienda, l. decurionum. C. de penis. Sed licet
non probet, tamen non daret probationem iam factam, l. iij. §.
eiuſdem quoque. in princ. ſupra de teſtibus. Si vero iſta fama
eſſet probata, que trahit originem ex aliquibus preſumptioni-
bus legitimis precedentibus, tunc dico, quod in quibuſdam ca-
cc ſibus facit plenam probationem, vt puta, in cauſis [cc] breuiori-
bus vel modici preiudicij. Ita intelligo gl. in l. vbi adhuc. C. de
iur. do. vbi ſufficit probatio fame: q2 eſt cauſa modici preiudi-
cij, vt plene dico in l. ſi conſtante. in principio ſupra ſol. matri. in
cij prima ⁊ ſecunda ⁊ iij. q. Item dico, quod quandoque habe effe
ctum, ꝙ transfert onus probãdi in aliam partem, vt in caſibus
in quibus communis opinio, ſeu fama conſtituit aliquem in poſ
ſeſſionem alicuius qualitatis, vt libertatis, vel ſeruitutis, ⁊ lumi
lium. l. ſi mater. C. ne de ſtatu defunc. ⁊ l. ij. C. ſi ſeruus aut liber
ad decu. aſpira. lib. x. Vel aliter. iſta fama non facit plenã proba
tionem, ſed an faciat ſemi plenã, ita quod probet cum vno teſte.
dico, quod debemus cõſiderare illa indicia. ⁊ illas preſumptio-
nes, ex quibus fama traxit originem, qualiter vrgeant, ⁊ ſecun-
dum qualitatem illorum dicam iſtam famam facere ſemiplenã
probationem, vel non facere. Ita debet intelligi gl. ſuper verb.
legitimis. in l. excuſantur. in fin. prin. de ex. tu. ⁊ d. l. iij. ij. eiuſdẽ
quoqꝫ ſupra de teſtib. Et ex hoc etiam habes perpẽdere, vtrum
16 fama ſit ſufficiens indicium ad torturã, vel non. ¶ †Quero, ſta-
dd tutum [dd] huius ciuitatis, in quibuſdam caſibus dicit, quod ſuf
ficiat probare maleficium per publicam famã, qualiter intelli-
gam de publica fama? Reſpondeo, intelligam de fama, que tra-
xit originem ex probabilibus cauſis, que inducunt populum ad
ſic reddendum, ⁊ dicendum: alias non eſſet fama, ſed magis va-
na vox populi, que nõ debet exaudiri, d. l. decurionum. C. de pe.
⁊ ideo iudex ſit cautus. Nã non credo, quod ſufficiat probare fa
17 mam ſimpliciter. Nã debet intelligi de fama legitima. ¶ †Vlti
ee quero, [ee] an ſit differentia inter famam ſimplicem, ⁊ publicam.
Tho. de pipurat. dicit quod non: q2 eo ipſo qd dico, famã. intel-
ligitur de fama publica, alias non eſſet fama, vt patet ex diffini-
tione fame, quã ſ. dedi. ſecus in communi opinione, ⁊ in cõmuni
eſtimatione, que poteſt diuidi in publicã ⁊ priuatam, vt ſ. dixi.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Ex quo collige. Vide quod no. Specu. in titu. de prola.
ſen. §. j. ⁊ Bald. in l. qui bona. §. ſi alieno. in iij. q. ſ. de dam. infe.
⁊ ibi dixi.

b Alex. Qua quis conſtantia. Vide Ang. in trac. maleſi. in verſi.
nunc videamus de tortura. quem ſequitur Bal. in d. l. preſbyte
ri. C. de epiſ. ⁊ cleri. vbi no. ⁊ Bal. in l. iij. C. de teſti.

c Alex. ¶ Recordor. Credo, quod voluerit Bar. adducere. §. nũc
tractandum verſi. hoc autem ſcias. vbi iſtud Spec. tractat.

d Alex. ¶ Glo. i fame. An fama faciat indicium ad torturam, vi-
de j. eodem. circa fi. ⁊ idem tenet Bald. in d. c. j. §. iniuria de pac.
iur. fir. vbi dicit, quod ſic, quando eſt euidens fama. quod bene
no. quia vtile erit tibi

e Alex. ¶ Primo quero. De hoc vide per Bar. in l. j. C. de teſt. ⁊
ibi dixi. ⁊ per gl. in d. l. teſtium. §. j. ſ. de teſti. ¶ Que autẽ ſit dif
ferentia inter famã ⁊ rumorem, vide glo. in c. ſuper eo. de eo qui
cognouit cõſang. vxo. ſue. ⁊ d. c. ſi duo. xxv. q. vj. quas alleg. Lor.
in d. c. qualiter ⁊ quãdo. de accuſa. ⁊ ibi Hoſt. ⁊ ad Bar. hic, adde
Bald. poſt Barto. in d. l. j. C. de infami. Et facit ſtatutum quod
habet, ꝙ requiratur perſona bone opiniõis, ⁊ fame. de qua opi-
nione, ⁊ fama intelligatur, ⁊ quomodo, ⁊ de quo. per Jac. But. ⁊
Bal. in d. l. improbum. C. de infa. Et de diffinitiõe fame p Bal.
in rub. C. de prob. ⁊ ibi etiam differentia inter famã ⁊ rumorem
Et per Bald. in l. ea quidem. C. de accu. Et quid differt fama a
communi opinione, per Specu. in tit. de noto. crimi. §. ſequitur,
verſic. j. ⁊ ij. ⁊ quod ipſe not. in titu. de probat. §. j. verſi. illud au
tem ſciendum de effectu communis opinionis. Quid autem
differat notorium a famã, vide Bald. in authen. qui ſemel. C.
quomodo ⁊ quando iud. ⁊ Spec. in d. §. ſequitur. ⁊ de m ſ. dixi de
differentia inter communem opinionem ⁊ famam, vide Bal. in
d. l. ea quidem. Et adde etiam, ꝙ clamor populi eſt minor, quã
fama, ⁊ in l. decurionum. ⁊ ibi Bal. C. de pen. Et de cõmuni opi
nione vide Bal. in d. l. Labeo. de ſuppel. leg. ꝙ no. hic. Et differẽ
tia inter notorium, ⁊ famã, vide hic per Barto. ſed quod vulgi
opi. ſit, idem ꝙ fama, videtur tenere Bart. in l. ſi conſtãte. in j. q.
prin. ſol. mat. ⁊ Bal. in l. vbi adhuc. C. de iure do. i ver. querit gl.
quomodo probetur, ꝙ vir vergat ad inopiã. Quid ſit fama, no-
torium, rumor, ⁊ ſimilia, plene per Jo. Cald. in repe. c. in noſtra.
de coha. cle. ⁊ mulie.

f Alex. ¶ Ad differentiam. Et pro hoc eſt tex. cũ gl. in l. apud Ju
lianum. §. Seio. ſ. de leg. j. ⁊ vide ex. in l. ſi. C. ſine cen. vel reliq.

g Alex. ¶ Illius vicinie. Adde Bar. in l. j. C. de teſta. verſi. vltimo
nota mirabilem. ⁊ in l. ſi quidem. in ſi. ſol. mat. ⁊ in gl. ibi.

h Alex. ¶ Tertio quero. Et adde, quod Bal. in c. veniens. de teſti.
dicit, quod fama que neſcit a quo habuit originem, idem operat
dictum vnius teſtis, elleg. l. miles. §. mulier. ſ. de adult. Bene fa
cit l. Pantonius. de acqui. here. Adde ad Bart. hic, Bal. in l. te
ſtiũ. C. de teſt. ⁊ adde que dixi in l. iij. C. de ſer. vbi dicit, ꝙ illud, ꝙ
dicitur a perſonis fide dignis, eſt iuſta cauſa credulitatis, quod
refert. Bartol. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pretori, in vij. q. ſ.
de ope. noui nun. Et communis opin. viliſſimorum eſt nullius
effectus, ſecundum Petrum, in tit. de reo. §. ſequitur in fi. quod
omnino vide.

i Alex. ¶ Quarto quero. Vide clarius Salyc. in l. ea quidem. C.
de accuſa. in materia de fama, in ver. quero, an fama. vbi tenet,
quod ſufficit quod ſuperueniat accuſatione pendente. de quo e-
tiam vide Imo. Bal. no. in l. is poteſt. de acqui. her. ibi vide.

k Alex. ¶ Quero qualiter probat fama. Vide omnino iij. q. iij.
itaqꝫ. Vide Spe. de no. cri. §. famam. ⁊ ibi vide clarius. Adde, ꝙ
quis poteſt certiorari de fama ſine teſtibus minus ſolẽniter rece
ptis, ⁊ ſine ordine iudiciario, ⁊ duo de fama deponẽtes, an ſuffi-
ciãt, ⁊ quid ſi vnus teſtis pbat de veritate ex vna parte, ⁊ vnus de
fama ex altera. Item per literas bonorum virorũ probat fama
ſecundũ Inn. in c. cũ in ius. de deſpõſa. impube. ita refert Bal.
in c. j. §. ſi duo homines. de pa. tenen. ⁊ ibi no. gl. ⁊ glo. iij. q. iij. cu.
ſciant. ⁊ xxxv. q. ij. c. ſi duo. ⁊ ibi per Archid. ⁊ adde, ꝙ Imo. in c.
licet, de accu. dicit, ꝙ fama bona, vel mala probat per commu-
nem auditũ. Et pro hoc facit. quod not. dicit gloſ. ix. diſtin. fama
quippe. ⁊ vide Bal. in l. cõuenticula. C. de epiſ. ⁊ cle. Qualiter au
tem probet infamia vide p Spe. ti. de inquiſi. §. nunc tractemus
verſ. qd ſi ille. ⁊ Inn. de accu. c. cũ oporteat. Et quid ſi teſtis di-
cat aliquem eſſe male fame, ⁊ communis opinio eſt in contrariũ,
vide per Imo. in c. inquiſitionem. circa fi. de electio. ⁊ in c. quali
ter ⁊ quãdo. de acc. vbi late. ⁊ Bal. in l. Caſſius. §. fi. ſ. de ſena. Et
qd ſi vnus teſtis probat de veritate, que dicatur validior pbatio,
etiam ſi duo per famam probarent, vide Bal. in l. ij. in prin. ſ. de
exca. tuto, ⁊ quod no. Bart. in l. j. §. idem Cornelio. ſupra eodem
Et quomodo probatur communis opinio, Bald. in l. j. C. de te-
ſta. ⁊ not. quod facto probato fama adijcit quẽdam qualitatem
probationi veritatis, id eſt, notorietatis, ſecundum Bald. in au
thent. quod locum. C. de colla. in fi. quod not. Et adde quod fa-
ma cum antiquiſſima poſſeſſione, de qua in contrarium memo-
ria non exiſtat, habetur pro plena probatione, vel communi poſ
ſeſſione xxx. annorum. ita dicit Bald. in l. atqui natura. §. ſi cum
me abſente. de nego. geſtis. ⁊ in l. in bonefidei. in vlt. co. C. de re.
cre. Adde, quod ſi pobatur fama, ⁊ ex diuerſo probatur fama
contraria, non dicitur fama probata. Bald. in l. ſacroſancte. C.
de epiſco. ⁊ cle. in l. qui accuſare. C. de edend. per Barto. ⁊ Bal.
in l. is poteſt. ſupra, de acquirend. here. ⁊ bene facit, quod dixi in
l. de quibus. de legib. Adde etiam quod Bal. in l. cunctos popu
los. de ſum. trini. ſecutus Innocen. in cap. ſecret. de ſimo. dicit,
quod probatio fame eſt minus, quam probatio iudiciorum. Ad
de, quod teſtis etiam interrogatus ſuper fama, vel infamia, de-
bet reddere rationem dicti ſui, ⁊ ſufficienter: alias non valet.
Ita Bald. in l. quid ergo. §. queſitum. ſupra de infam. ⁊ Bal. in
rub. C. de prob. ⁊ etiam Bartol. hic. ⁊ Bal. in l. iij. C. de teſtibus.
Adde quod ad probandum infamiam debet dilucide probari
factum. ex quo infamia orta eſt: vt dicit Bald. not. in l. Caſſius.
ſupra de ſena. ad ꝙ vide Bal. in l. j. ad fi. de teſtib. Et ad Bar.
hic, adde Bald. in l. heredes palam. ſupra de teſtamenti. Et ad
purgationẽ infamie, vide not. per Spe. in tit. de inqui. §. j. ver.
hoc autem ſcias, ⁊ in verb. quid ſi reus. ⁊ ad Bar. hic. adde ꝙ
Innocen. c. licet. de accu. dicit. quod fama bona vel mala pba-
tur per auditum, ⁊ rationem. In quo autem differat fama ab o-
pinione, habetur per Jo. And. in addi. Spe. in ti. de noto. cri. §.
fama. ver. ij. ⁊ ſ. co. in j. q.

l Alex. ¶ Quero, qd ſi teſtis dicat ꝙ audiuit illud, intellige a ma
iori parte rerũ, qui potuerũt intelligere, ⁊ cognoſcere, vt dicit d.
Anto. de But. in c. quid per nouale. de ver. ſignific. refert tamẽ
Bald. in l. j. C. de teſt ꝙ ſi vnus teſtis deponit famam eſſe in vna

parte ciuitatis, alius in alia, ꝙ non eſt ꝓbata fama, ⁊ dicit Abb.
in c. licet ex quadã de teſtib. ꝙ teſtes debent dicere ſe illud cre-
dere. Ita dicit per illum tex. vbi dicit ꝙ etiã debet dicere, ꝙ nõ
audiuit ab vno, ſed a pluribus ⁊ quidẽ non ſuſpectis, nec male
fame, vbi omnino vide, quid ſi teſtis dicat, ꝙ audiuit dici a ma-
iori parte populi, nec dixit illius ciuitatis. Idẽ no. tenet Bart.
in l. iij. §. eiuſdẽ. ſ. de teſtib. ſed ꝯtrium tenet Bal. in c. preterea.
de teſtib. q2 dicit, ꝙ dictum teſtis debet intelligi ſm ſubiectam
materiã, ꝙ videtur contra c. in preſentia. de proba. ¶ Adde, fa
ma qualiter probetur, ⁊ vnde oriri debeat, Alex. cõſi. l. xx. in lib.
m Poma. ¶ Parte populi. Vide de hoc etiã Alex. conſi. vij. vo-
lu. iij. in fi. vbi ponit, quid ſi eſſet dictum, quod fama vigebat in-
ter claros, ⁊c. Et quid ſi teſtis neſciat dicere, quid ſit fama.
n ¶ De probat. in c. in preſentia. Ubi vide ꝫ gl. ⁊ vide etiã Alex.
in l. j. col. i. C. de teſt. ⁊ ibi Iaſ. in ij. ⁊ iij. no. ⁊ Alex. conſil. lxx. vo
lu. iij. vbi ponit, qd ſi teſtis dixiſſet. quod audiuit a multis, vel
publice dici.
o Alex. ¶ Sed quid. Adde Bart. i l. iij. §. eiuſdem. ſ. de teſti. ⁊ in
l. Labeo. de ſupe. lega. ſed contra tenuit Bal. in d. cap. preterea
de teſtib. ⁊ in l. teſtiũ. in fine. C. de teſtib. ⁊ in l. heredes palam. in
princip. de teſtam, ⁊ vide etiam Sal. in l. ea quidem. in repe. C. de
accu. ⁊ ibi Ang. ⁊ vide. Aug. in l. ij. C. ad Mace. licet Fal. i l. de
quibus. de legi. videatur ſequi Bar. ⁊ Card. in d. c. cauſam que.
ij. de teſti. Imo. ⁊ Anto. de But. in d. c. cum oporteat. de accu. ⁊
diſputat plene pro ⁊ contra Lancre. in ſua compendioſa. q. x. ⁊
finaliter concludit idem. quod Dy. ⁊ vide Bal. in addi. Spec. in
tit. de ſen. prola. vbi videtur tenere cum Bar. cum quo ſimplici
ter trãſit gloſa. in l. ſi arbiter. ſupra de proba. ⁊ cum Bar. i d.
l. Labeo, ⁊ in l. iij. in fi. de teſtib. ⁊ Imo. in c. cum oporteat. de ac.
In contrarium conſuluit do. Gul. de cremo. in ſuo quodam con
ſi. incip. in Dei nomine, in q. predicta. ⁊ illud conſilium ſubſcri
pſerunt Sal. ⁊ do. Flo. ⁊ multi alij, ⁊ dicit, ꝙ Bal. dicebat, ⁊ non
refert vbi, ꝙ ſi adducãtur decem teſtes, vel plures ſuper fama,
ſeu etiã infamia, quod fiet probatio ſufficiens, etiam ſi non ſuffi-
ciens cauſa reddat, licet alias ſi eſſent numero pauciores exige
rentur rationes, ⁊ cauſe ſufficientes. Et pro hoc ſecundum eum
facit, q2 tot faciũt populum. iuxta no. in c. j. de elec. ⁊ Bart. in l.
pretor. in prin. vi bo. rap. ⁊ ſic ex tãto numero, ſermo publicus,
⁊ popularis habetur. Pro hoc dicta alle. not. in l. iij. §. eiuſdẽ.
ſupra de teſti. cum glo. i. vbi vide, quod numerus ſupplet fidẽ,
Et ad iſtud adde no. Bal. in aut. quod locum. C. de collat. in fi.
p Alex. ¶ Unus homo. Pro iſta oppoſi. adducit tex. in l. j. C. de
his qui per me. indi. nõ ap. iũcto c. fi. de appel. vbi accipitur ibi
publice, corã bonis viris, ⁊ honeſtis, non autẽ publice, id eſt, co-
rã populo: tamẽ Sal. reprehendit Bar. in l. ea quidẽ. C. de acc.
vide Roman. in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi. de ope. no. nun.
q Alex. ¶ Quero, ſi teſtis. Quando teſtis interrogatur, a quibus
audiuiſti, ⁊c. adde Saly. ad idẽ in l. iij. §. eiuſdẽ. ſupra de teſtib. ⁊
Bar. in l. diffamari. circa prin. C. de ingen. manu. ⁊ hic, dũ dicit,
teſtẽ debere deponere a quibus audiuit ⁊c. Sal. in l. ea quidẽ. C.
de ac. dicit quod ſi teſtis nõ eſt interrogatus a quibus audiuit,
ſufficit, quod dicat, a maiori parte populi, ⁊ ille contra quẽ de-
bet probare, prefertur: q2 hec fama prefertur inter nobiles per
ſonas. Pro quo vide quod dixi in d. eiuſdem.
r Alex. ¶ Dicit ꝙ ſic. Uidetur inferri ꝙ teſtis debet interrogari
a quibus audiuit. Aduerte, q2 Inn. in c. cũ oportcat. de accu. di
cit, ꝙ interrogatus debet reſpondere, alias non probat: q2 non
ſtat in arbitrio teſtis iudicare, an ille pſone ſint graues, ⁊ bone,
vel fide digne. Et iſtud tenet ibi Io. And. idẽ ſequitur do. Ant.
ibi, dicens ita ſeruari. Ita etiã ſequitur Abb. in c. cũ cauſam. de
teſtib. ⁊ Ang. in l. ea quidẽ. C. de acc. Et poteſt ratio aſſignari, q2
teſtis debet deponere ea, que ſunt perceptibilia intellectu, etiã
non interrogatus, cap. cũ cauſam. de teſti. vbi p Jn. ⁊ per Bar.
in l. ſolã. C. de teſti. ⁊ ibi latius no. Bal. Sed quod aliquis ſit vir
grauis, ⁊ fide dignus, ꝑcipitur intellectu, ergo, ⁊c. Et iſtã partẽ
dicit Ant. in d. l. ea qdem. tenere, ⁊ ſentire Bar. idẽ dicit Imo.
in d. c. cum oporteat. Et ad idem alle. Innoc. in c. qualiter. ij. de
accu. vbi dicitur, ꝙ aliquis debet interrogari. Idẽ tenet Spe.
in tit. de inquiſi. viſo. vbi alleg. Inn. in d. c. qualiter. idem Sal.
in d. l. ea quidẽ. in vij. ſeu. viij. q. ⁊ Imol. in d. c. cũ oporteat. vbi
ſequitur Inn. Adde Bar. in trac. teſtimonior. cap. Teſtis dicit
aliquẽ eſſe dominũ, ⁊ cauſam, ⁊c. verſi. quedã ſunt, que nõ ſolo, ⁊c.
vbi de ijs que diſcurſu aliquo, vel modico intellectu, vel magno
diſcurſu, percipi poſſunt, diſputat. Contra Inno. etiã conſuluit
Io. Cal. in ſuis conſilijs. in conſi. quodam ſub tit. de teſti. Aliqui
Moder. ſequuntur Inno. in d. c. cum oporteat. ⁊ in l. j. in prin.
de ope. no. nun. allegant Bald. in l. qd ergo. §. queſitum. de infa.
quia re vera hoc ibi non dicit ſi bene conſideretur.
s Ale. ¶ Quero vtrũ. Uide Bal. in l. j. C. de teſt. ⁊ vide Bart. in l.
in ſumma. §. Labeo. in fin. verbis de aqua plu. arcen. Bar. tamẽ
in l. ſi conſtante. in j. q. j. partis, ſupra ſolu. matr. dicit, quod no-
torium non poteſt eſſe ſuper facto negatiuo. vide Bald. in l. ea
quidem. C. de accu. Quid ſi probatur in ſpecie mala fama, i ſpe
cie de adulterio. in contrarium probatur bona fama in genere,
vide Bal. in d. l. ea quidem. in ver. tertio queritur, an aliquis. ⁊
in ver. ſeq. ⁊ ibi etiam queritur, an vigore ſtatuti fama in malefi-
cijs habeatur pro plena probatione: ⁊ ſi probatur maleficium
per famam, ⁊ reus probat contrarium per famam, que proba-
tio perfertur, ⁊ an fama probetur contrariũ per famã, vide Bal.
plene per illum text. in l. j. C. ex deli. defunct. Et ad materiam
Bald. in l. qui accuſare. C. de eden. ⁊ Bald. in l. ſi tutor. C. de pe
ri. tuto.
t Poma. ¶ Negatiue. Uide aliquid per Ro. conſi. ccxlj. ⁊ vide
Alex. conſil. lxij. vbi loquitur, quando in genere poſſit eſſe pro-
batum, quod quis erat bone fame: ſed quando in ſpecie contra-
rium, ⁊ vide ad hec Fely. in c. cũ contingat. de reſcrip. ⁊ que ibi
poſui. ⁊ Rom. conſi. clxvij. in fine, vbi ponit, an pauciores teſtes
deponẽtes de infamia preferantur deponẽtibus de bona fama.
v Alex. ¶ Ex opinione. Uide Bal. per illum text. in l. ſi mater. C.
ne de ſta. defun. Et quid ſi concurrunt in eodem tempore due fa
me contrarie adde Bal. in l. j. C. de teſt. in vj. q. ⁊ quod no. Bald.
in l. in vj. q. C. de epiſ. ⁊ cle.
x Ale. ¶ Quero Uide aliquid per Abb. in d. c. cum in tua. in fin.
de teſtibus.
y Alex. ¶ Sit effectus fame. Dixi in l. Celſus. ad fi. de vſuc. ⁊ ꝙ
not. Imol. in c. fraternitatis. de teſtib. ⁊ vide omnino Io. And.
in Spe. de teſtib. §. nunc videndũ. verſi. illud autẽ. per do. Ant.
in c. cum cauſam. de teſti. ⁊ quod not. Bal. in l. ſi defenſor. §. qui
interrogatus. de interrog. act. ⁊ Bald. in addi. Specu. in tit. de
ſenten. prola.
z Alex. ¶ Not. per Dyn. Dicit Bald. ⁊ Imol. in l. is poteſt. de ac-
quirẽ. hered. quod mala fama eſt ſufficiens ad inquirendũ, ⁊ ſi ſu
peruenit fama contraria, non tollit inquiſitionem, ſi propter i-
ſtam famam contrariam non poterat torqueri, de qua Bald. in
l. ea quidem. C. de acc. ⁊ vide Spec. de noto. cri. §. fama. ver. fa-
ma. ⁊ de teſte. in §. reſtat. in ver. xxv. creditur vni teſti. ⁊ dixi ſu-
pra. ⁊ per Bart. in l. admonendi. ſ. de iureiur. ⁊ vide Bal. de con
tro. inueſti. §. cum autem. vbi videtur velle. quod vnus teſtis, ⁊
fama non faciant probationem, ſed preſumptionem. Et vide
Bald. C. de teſti. in l. j. ⁊ in l. in bonefidei. C. de re. cre. ⁊ iureiur.
⁊ in l. cunctos populos. ⁊ in l. ij. in princi. ſupra de excu. tutor. ⁊
ſibi etiam Dyn. ⁊ vide in c. ex literis de iureiur. Et adde. quod
in factis antiquis ſufficit probatio per famam, ſecundum Bal.
in authen. quas actiones. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ in l. conuenticu
la. C. de epiſco. ⁊ cle. ⁊ in d. l. cum ſuper. C. de rei ven. ⁊ dixi in §.
preterea. vbi mod. Inſtit de act. ⁊ Bald. in l. iiij. C. de probat. ⁊
in d. l. in bone fidei. C. de re. cred. ⁊ ⁊ in l. exẽplo. C. de proba. ⁊ do.
Anto. clarius in c. veniens. de teſtib. ⁊ do. Ioan. in c. cum eũ cau
ſam. de proba. poſt Archi. xvj. q. iij. inter memoratos. ⁊ expreſſe
Cyn. ⁊ Barto. in l. ſiquidem. C. ſolu. matr. vbi etiam tenet. quod
in factis de longinquo loco, ⁊ antiquis, ſufficit probare per fa-
mam, vt eſt gloſſ. ſingul. in l. atqui natura. §. cum me abſente. ſu
pra de nego. geſt. quam ita ponderat. Ang. ſupra. qui mo. pig.
vel hy. ſol. in l. Titius. ⁊ dicit quod ita de facto obtinuit, ⁊ ſic in-
telligitur gloſſ. ſecundum eum in l. ſiue poſſidetis. C. de proba. ⁊
ita dixi. ⁊ de effectu fame, ⁊ de probatione fame in criminalibus,
vide Bar. in l. j. §. idem Cornelio. in fi. ſupra eodem. vide not. di
cta per Bal. de effectu fame in l. proprietatis. C. de prob. qui di
cit, quod ſi vnus plene probauit per teſtes, ⁊ aliter probauit per
teſtes ⁊ famam iſte obtinebit. Et de effectu fame, vide per Bal.
in addi. Spec. in tit. de ſen. prola.
aa Poma. ¶ Probationem in ciuilib. Uide Pan. conſi. cciij. in j.
dn. volu. ij. ⁊ vide ad hec Fely. in c. veniens. in ver. tertia conclu
ſio. de teſtib. ⁊ An an. conſi. lix. ⁊ Alexan. cliij. vol. ij. vbi ponit e-
tiam, quid in cauſa criminali, ⁊ lxvi. vol. iij. vbi loquitur in ciui-
libus difficilibus in probatione. ⁊ lxx. eodem vol. vbi dicit, de
hoc quod requiritur, quod habeat originem, ⁊c. vide Math. no.
ſuo j.
bb Alex. ¶ Uana vox. Dicit tamen Bal. in l. prouidendum. C. de
poſtu. ꝙ qualitas hominis probatur per famã: vt puta virtus
in homine, ⁊ nobilitas, ⁊ alia ſimilia. Itẽ ſufficit fama ad impe-
diendum matrimonium, c. ſuper eo. de conſan. ⁊ affi. quod bene
no. Item ad ſuſpiciẽdum infamatum de vno. niſi de vno ſe pur
gauerit. ij. q. v. presbyter. ⁊ ſola fama probat iudicem aſſe cõſue-
tum torquere homines coram ſe conquerẽtes. ſecundum Bart.
in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi. de ope. no. nun. in viij. q.
cc ¶ Cauſis breuioribus. ꝫ ama in cauſis breuioribꝰ hꝫ vim ple-
ne probationis. Ex hoc dicto infertur recte intelligẽti, quod in
ciuilibus probatio. ꝑ vnum teſtẽ idoneum intelligitur de plena
probatione, ita vt nõ ſit neceſſario deueniẽdum ad alias proba
tiones

tiones,nec iuramẽti delationẽ,⁊ idẽ ſentit do.Ant.in c. veniẽs.
de teſti.⁊ in c.j.de app.⁊ vide Bar.in l.j.C.quo.bo.Et an dicat
fama iſta facere probationẽ,⁊ quomodo,vide Bald.⁊ Imo.in l.
fi.ſupra de hered.inſt.⁊ Bal.in l.iubemus. C. eo.⁊ ibi etiã quid
de notorio.vide in l.cũ quidam.§.ꝙ dicitur.de acqui.he.vbi la
tius dixi.Et vtrũ fama ſit ſufficiẽs indicium ad torturã, ⁊ cum
Bar.trãſit Abb.Sicu.in c.j.de depoſito.⁊ dicit Bal.in l.iij.per
gl.ibi.C.de adul.ꝙ vbi teſtes preſumuntur ſcire veritatẽ,⁊ eam
non dicũt,poſſunt torqueri: vt ibi per eũ.ꝙ eſt no. Et dicit C.y.
in l.fi.C.eod.titulo,de queſtio. quod fama non eſt ſufficiens indi
cium,niſi coadiuuetur alia coniectura,vel indicio,⁊ vide Bar.
in trac.de queſtio.⁊ infra eodẽ,l.fi.⁊ quod ibi dixi in apoſtil.ma
gna.⁊.Bar.in l.j.§.idem Cornelio.ſupra eo.vbi vide.⁊ Imo.po
nit in l.fi.ſupra de heredi.inſtituen.⁊ Bal.in l.milites.C.de que
ſtio.⁊ ibi etam quid de notoria.

dd Alex.¶ Quero,ſtatutum.Adde Bal.in l.proprietatis.C.de p
ba.⁊ Anto.de But.in d.c.veniẽs.de teſti.j.⁊ ex dictis nota,ꝙ nõ
ſufficit probare famam ſimpliciter.Ad quod vide no.p doct.in
l.fi.C.eo.⁊ in l.cũ quidã.§.quod dicitur.de acqui.here.⁊ Saly.
in d.l.ea quidem.C.de accuſa,Bald.Ang.⁊ Salyc.in d.l.ea qui
dem,in x.que tenẽt quod ſi teſtis interrogetur ſupra fama , quare
ſic opinatur,de eo ꝙ ſic opinatur,non tenetur reſpondere , p ea
que habẽtur in l.ſolã.C.de teſti.Adde que no.Bal.in l.diffama
ri circa princ.C.de ingenu.manu.⁊ adde Bart.⁊ Saly.in l.ſecu
rionũ.C.de penis.⁊ ibi Bal.⁊ cũ Bar.tranſit Bal.in d.l.ꝓprie
tatis.C.de pbat.ſʒ.Bal.in l.vbi adhuc.C.de iur.do.in ver.que
rit glo.ſimpliciter videtur dicere , quod non ſit neceſſe interro
gari vnde,vel ex quẽ cauſa habuit ortum.Ad quod videtur con
cordare Sal.in d.l.ea qdem.in x.q.quem retuli,⁊ vide Sal.i d.
l.proprietatis.in fi.Adde quod fama nõ probat aliquẽ crimino
ſum eſſe,q2 maior eſt probatio indiciorũ,quam fame . iuxta no.
per Imo.in c.ſicut.de ſimo.⁊ Bal.in l.cũctos populos,⁊ ibi ali
qua vide de materia.C.de ſumm trinit.

ee Alex.¶ Ulti.quero.Appellatione fama intelligitur de vltima,
in publica,que trahit originẽ ex probabilibꝰ cauſis, ſcdm Bal.
in d.l.proprietatis ⁊ do.Anto.in d.c.veniens.j.de teſti.

§ **In cauſis.** Opp.de l.quicunque.§.fi.⁊ l.cum ſeruum.
C.de ſer.fugit.Huius timore dicit gl.quod
controuerſia ſit quatuor modis vide gloſ.hic in verb.requiri.

LEX XI.

Etiam De intellectu huius legis,vidiſtis ſ.eo.l.di
nus.in fi.⁊ videbitis.j.e.l.vnius.§.ſeruus.

LEX XII.

Si quis De intellectu huius legis, dic vt ſ.eod.
l.j.§.ſi quis dicatur.

LEX XIII.

Certo Dic de hoc plene in l.ſi poſtulauerit.ſupra
de adulter.

LEX XIIII.

Statuliber Opp.de l.ſtatuliber a ceteris,in
prin.ſ.de ſtatuli. Sol.vt plene
dicam de intellectu huius legis j.tit.j.l.j.

LEX XV.

1 ☞ Liber homo productus in teſtem an poſſit torqueri.

Ex libero Hec ẽ bona lex.No.ꝙ quãdo liber
homo,nõ vacillat,nõ põt torqueri
alias ſecus.Quero,vtrũ hoc habeat locũ in cauſa ci
uili:Gl.dicit ꝙ ſic,l.diuus.primo reſpõ.ſ.eo.† Pro
1 huius declaratione quero,an liber[a] homo ꝓductus teſtis,poſ
a ſit torqueri:Circa hoc debetis ſcire.Quidam ſunt liberi homi
nes poſiti in dignitate clericali , ⁊ iſti non poſſunt torqueri , ſed
alias de falſo puniũtur,l.preſbyteri.C.de epi.⁊ cleric.Quidam
ſunt alij poſiti in alia dignitate,vel nobilitate, vel officio ſecula
ri.⁊ iſti poſſunt torqueri pro teſtimonio in vno caſu tm̃, ſcilicet ſi
vacillant,⁊ ſic aures iudicis offendũt.l.nullũ.in prin.C.de teſti.
Quidã ſunt alij teſtes in dignitate nõ poſiti,⁊ tũc ſi quidẽ ſunt di
uites,⁊ bone opinionis,nõ poſſint torqueri,niſi in duobus caſi
bus.Primus eſt,ſi vacillãt,vt hic.Scdõs,ſi cõuincunt de mẽda
cio,eo ipſo,ꝙ aſſerant ſe nõ interfuiſſe negocio,⁊ ab alijs cõuin
cunt ꝙ interfuerũt,l.vniꝰ.§.teſtes.j.c.Quidã ſunt liberi homi
nes viles,vt artifices faciẽtes viles artes , obſcuri, ⁊ ignoti for
ſan,⁊ iſti ſcdm quoſdã nũquã admittunt,niſi cũ tormentis , vt in
aut.de teſti.§.ſi vero ignoti.⁊ §.ſi vero nõ huiuſmodi,⁊c.⁊ ibi gl.
ꝙ videt tenere Azo in ſumma.C.de teſti.⁊ in ſumma aut. Mi
hi vr̃,quod hoc nõ ſit bene dictum p l.diuus.§.fi.ſ.e.vbi depor
tatus in inſulã , ⁊ etiã ſtatuliber, nõ torquent ſicut alij liberi ho
mines,⁊ cõſtat illos eſſe viles,⁊ obſcuros.Preterea tex.i d.§.ſi
vero ignoti.ad hoc vt torqueant,reqrit duo,ꝙ ſint viles ⁊ igno
ti:itẽ ꝙ tentẽt corrũpere veritatẽ,tunc poſſunt torqueri: ⁊ ideo
dico ꝙ iſti viles homines admittunt ad teſtimoniũ ſine tortu
ra,non tñ adhibetur eis tanta fides,ſicut alijs,l.ij.⁊ iij.ſ.de teſti.
poſſunt tñ torqueri in caſibus:Primo,ſi vacillant,vt hic, ⁊ d.§.
ſi vero ignoti.Secundo.ſi conuincãtur de mẽdacio,l.vnus.§.te
ſtes.j.eo.Tertio,quãdo ſpõte vadunt ad dicendũ teſtimoniũ,d.
§.ſi vero ignoti.in verbo.feſtinantes,⁊ probat v.q.v.can. illi q.

AD DITIO.

a Alex.¶ Quero an liber.Que pſone,⁊ qñ poſſint torqueri,ſi ſint
inducte in teſtes,adde gl.⁊ ibi no.in l.nullũ. C.de inſa. Et adde
ad intellectũ , quod in ſubſidiũ queſtionis qñ haberi nõ poſſunt
teſtes integri,ſeu habiles admittunt teſtes non idonei, ne veri
tas occultet,ſiue cauſa eſt criminalis,ſiue ciuilis ex crimine,vel
ex contractu, aut quaſi vt probatur in l.diuus.ſ.eo, iuncta aut.
ſi teſtis productus dicatur.C.de teſti,⁊ in c.forus de ver.ſignif.
Idẽ probat in l.cõſenſu.§.virũ etiã.⁊ §.ſeq.C.de repu.⁊ in d.c.ve
niẽs.j.⁊ in c.cũ I.⁊ A.de re iu.⁊ in l.fi.⁊ ibi no.C.de teſti.Hoc ta
men debet intelligi,niſi teſtes idonei nõ eſſent ex defectu fame.
vel ſtatus,vt q2 ſunt criminoſi,vel infames de iure, vel de facto
ſerui:q2 nõ debẽt tũc admitti ſine tormẽtis.l.ob carmẽ.§.fi.de te
ſti,ſ.canonizata iij.q.iij.§.itẽ in criminali.ver.ſi autẽ rei.⁊ in c.
cũ P.de acc.⁊ idẽ tenet Io.An.in c.cũ in contẽplatione de reg.
iur.hic alle.in antiquis.licet Bar.videat tenere contrariũ, ſcili
cet ꝙ in cauſa ciuili nõ erunt torquẽdi liberi homines ꝓducti in
teſtes,etiam viles,vel infamee: ſecꝰ autẽ qñ nõ ſunt idonei alio
reſpectu,quam ratione infamie,vel criminis,vel ſtatus:q2 licet
admittantur in ſubſidium,admittunt tamen ſine tortura,vt no.
in d.l.cõſenſu.§.ſuper plagis.⁊ d.c.veniens.Pro hoc etiam fa
cit ratio c.cũ dilecti.de elec.⁊ in c.euidẽs.qui mat.ac. poſ.⁊ hoc
videt de mẽte do.Ant.in c.ſuper.⁊ in c.cũ a nobis de teſti.licet
Inn.ſenſerit c͡trium in c.ex literis.de tranſ.vbi ſenſit,ꝙ aduoca
tus admittit in ſubſidiũ in teſtẽ,p clẽtulo:ſed dʒ torqueri.⁊ ad
de ꝙ no.Bar.in l.j.§.idẽ Cornelio.ſ.e.Uide que no.Imo.i d.l.
ſi quis poſt.de teſta.⁊ ꝙ dixi in l.in queſtionibꝰ.ad leg.Iul.ma.
De forma aũt torquẽdi teſtes,vide j.e.l.vniꝰ.§.teſtes torquẽdi.
vbi p Bar.⁊ p Bal.in l.data opa.vſu.⁊ no.vbi teſtes torquẽt.C.
q ace.vbi dt,ꝙ ſufficit torqre duos , vel tres teſtes factũ ſciẽtes:
q2 tortura eſt refrenãda:De materia plene per Pau.de Leaza.
in cõmẽto c.grauis.de depoſito.vbi late p eũ quis poſſit torque
ri.Et quid in clericis,adde ꝙ dicit not.Bar.hic,⁊ vide eundem
in l.j.in pn.ſ.e.⁊ gl.no.xv.q.v.preſbyt.⁊c.fi.Bal.C.e l.indices.

1 ☞ Minor non torquetur ad aliquem condemnandum,ſed vt
ex eius dicto ſumatur indicium.⁊ veritas inquiratur.

§ **De minore** Op.ſ.ad Syl.in l.j.§.impuberi.So.
1 Minor nõ† põt torqueri vt ex eius
dicto aliquis condemnetur,vt hic:ſed vt ex eius dicto ſumat in
dicium,propter quod veritas inquiratur,bene poteſt torqueri.
hoc eſt,ferula,vel habena cedi,vt no.in talis.in j.gl.C.de his q.
vt indi.⁊ ad Senatuſ.Sylla.d.l.j.§.impuberi autem.

LEX XVI.

1 ☞ Teſtis reuerſi dictum quando valeat.

Reperi Op.de l.vniꝰ.§.j.j.e.Sol. vt ibi dicã.⁊
ibi apparebit intellectus huius legis.
1 ¶ † Ulti.inducit gl.hãc legẽ in arg.ad reuerſionẽ te
ſtiũ,vide gl.j.que incipit,arg.ad reuerſionẽ. de reuer
ſione teſtis debes ſcire breuiter.Quãq; teſtis a iudice repetit,vt
a puta.vt dictum ſuũ declaret[a],vel rationem ſui dicti reddat,⁊ hoc
b põt iudex[b],vt extra de teſtib.cum clamor.⁊ no.in aut.de teſti.§.
q2 vero.in gl.ma.⁊ arg.huiꝰ legis. Quãq; teſtis reuertit ſuo mo
tu,⁊ tũc ſi reuertit incõtinenti,audit.ſecus ſi ex interuallo.vt no.
d.§.q2 vero.⁊ extra de teſti.c.preterea.⁊ dixi vobis ſ.de fal.l.eos

ADDITIONES.

a P.Pau.P.¶ Dictum ſuum declaret.Uide Ang.cõſ.ccxcvj
Ex alia cauſa etiam teſtes repetuntur,vt per Ang. in trac.male
fi.in ver.comparuerunt inquiſiti.

b Alex.¶ Poteſt iudex.An teſtis qui vult repeti ſit audiendus,
vide Bar.in l.iiij.§.hoc autem.de dam.infe.in iij.q.Inquãtum
hec lex inducit,ꝙ teſtis cogit declarare dicta ſua, adde fortius
quod etiam cogitur declarare declarationẽ dicti ſui,ſecundũ gl.
not.xxxv.q.ix.braue.⁊ not.Bar.in l.ſi quis intentione.ſ.de iu.
⁊ l.inter ſtipulantem.in prin.de verborũ obligationibus,⁊ dum
Bar.hic dicit de teſte,qui proprio motu reuertitur,vide glo.q̃
non eſt alibi,in aut.de teſte.§.q2 vero. quod apertis probationi
bus nõ poſſunt teſtes repeti.Et ipſam alle.hic Bar. vide ꝯ hoc
in c.cũ Ioãnes.in gl.no.de fi. inſt.Et vide quod dicit Bal. in l.
veluti.ff.de edẽ.Qñ teſtes repetunt,an debeãt iterũ iurare,Bal.
quod non,in d.l.heredes palã. §.ſi quid.in fi.de teſt.ff.In cõtra
riũ videt caſus in l.qui bona.in §.ſi quis ſtipulaturus.ſ.de dã.
infe.Ad hoc vltimum vide quod dixi in l.per hãc.C.de tẽp.ap.
vide in Spe.de inquiſi.§.nunc vero.ver.ſed nũquid publicatur.
Et ante publicationem an poſſint teſtes induci,dicit Spe.quod
nõ,niſi ex cauſa vt ſi non fuit primo examinatus, vel ſi nõ fuerit

de omnibus recordatus, a iam tanquã ſuſpectus repellit, in tit.
de teſt. §. ſatis vtiliter. verſ. ſed nũquid ante publicationem. ⁊ vi
de que dixi in aut. at qui ſemel. C. de proba. His adde etiã Spe.
a in tit. de inquiſi. §. nũc vero. ver. ſed nũquid publicatis, ⁊c. Item
repetuntur de nouo teſtes, ſi acta ⁊ atteſtationes ſint perempte,
1 vt in d. c. ſi. de proba. cũ materia. ⁊ Bal. in l. veluti. ff. de edẽ. ⁊ ꝑ
Bart. ⁊ Saly. in d. aut. ant qui ſemel. Et de materia repetitionis
iſtius, vide que no. Inn. i c. tuas. de teſtib. Et an teſtis poſſet re-
peti, vt reddat rationẽ dicti ſui, vide Bal. in d. aut. at qui ſemel.
a C. de pba. ⁊ ibi plene ꝑ eum de hac receptione. Repetũtur etiã
teſtes, ſi redarguatur de falſo, ſicuti inſtrumenta, l. fin. ⁊ ibi vide
Bal. in ſi. C. de ſi. inſtr. ⁊ dicit Bal. in l. ſi. de re iu. quod ſi iudex
non plene interrogauit teſtem, fit repetitio, ⁊ hoc iudex poteſt ex
officio ſm Bar. in d. l. iiij. ſi. hoc autem. in iij. q. de dam. infect.

1 ☞ Reus quando de ſocijs poſſit interrogari.

1 §. **Is qui** Opp. de l. prius. ſ. ad Syl. gl. dicit. † ꝙ hec 1
eſt regula, ꝙ non debet de alijs interrogari,
a [a] qui de ſe confitetur, vt hic, ⁊ l. ſi. C. de acc. ⁊ fallit in caſibus, qui 2
ponũtur in d. l. vl. C. de ac. ⁊ fallit in d. l. prius. ſ. ad Sylla. Sed I
iſtud dicere fallit eſt leue. Sed mihi videtur ꝙ debeamus dice
re ſic, Quedã ſunt delicta, que non committuntur principaliter
in offenſam alicuius, ſeu odiũ: ſed ꝓpter cõmodum committen-
tium, vt falſare monetam, ſeu fabricare falſam monetã. Item la
trocinia facere. nã latrones nõ odiunt aliquem, ſed diligunt es
alterius, ⁊ iſto caſu poteſt interrogari de ſocijs, ⁊ ꝓbat in l. diu⁹
b ſupra de cuſt. reo. ⁊ l. puinciarũ. C. de fe. ⁊ l. ſi. C. de male ⁊ mat. [b]
Ita intelligo l. qui viſimo. j. tit. j. ⁊ ita intelligo l. ſi. ſ. ad exhib.
Quedã ſunt delicta, que committũtur principaliter in alterius 1
iniuriã, ⁊ odium, ⁊ in iſtis cõfeſſus de ſe nõ debet interrogari de
alijs. vt hic, ⁊ l. ſi. C. de accu. [c] fallit i caſu dicte l. prius. ſ. ad Syl
c la. Ex predictis dico, [c] ꝙ fures poſſunt interrogari de ſocijs, ⁊ ꝺ
receptatoribus, ⁊ ſimilibus, arg. d. l. diu⁹. ſ. de cuſt. reo. Ratio a
predictorum eſt, quando committitur delictũ in alicuius iniu-
riam eſt, qui alios delinquẽtes poteſt accuſare: ſed non eſt ita in
delictis, que nõ committuntur principaliter in alterius iniuriã
ideo magis permittuntur iudici inquirere.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ De alijs interrogari. An quis ſit interrogandus de ſo-
cijs, vide etiam Ang. in l. ſi filium. in ſi. gloſ. magne. C. de liber.
cauſa. Et quis poſſit interrogari de ſocijs, adde tex. ⁊ que ibi ha
bentur in h. j. de cõfeſ. vide ſ. e. l. j. §. qui queſtionem. ⁊ §. queſtio
ni. Et facit. an vnus ex delinquentibus poſſit contra alium teſti
ficari, de quo in Spe. ꝺ teſte. §. j. ver. quid ſi quatuor, ⁊ quod no.
C. de acc. l. j. ⁊ ꝑ do. Io. de Imo. i c. ſignificaſti. de homici Adde
quod dicit Bar. in l. ij. §. pe. de iure fiſci, ꝙ quis poteſt retineri,
vt manifeſtet ſocios, vel mandatores, vel aliud quid faciat, quod
eſſet iuſta cauſa carcerandi, ⁊ Ang. not. in l. ⁊ ſi certus. ff. ad Syl
lania. vide ꝙ dixit Spe. in tit. de inquiſitione. §. ij. ⁊ dici. Saly.
in l. ea quidẽ. C. de accu. ver. ſed q2 propter denunciãtes, quod
licet dicto ſocij nõ credatur, l. ſi. C. de accuſat. tñ eius dictum eſt
ſolũ ſufficiẽs ad inquirẽdũ, l. j. §. ſi qs vltro, ſ. eo. ⁊ vide gl. no.
in l. fin. C. de accu. ⁊ an faciat indicium, vt poſſint teſtificari ſocij
criminis, no gl. in l. filium. C. de liberali cauſa. ⁊ Bar. in l. j. §. ſi
ſeruus. ſ. eo. ⁊ gl. in d. l. filiũ. dicit, qꝺ non facit indicium. a Sal.
in d. l. ſi. C. de accu. aliter diſtinguit, ⁊ in alia materia: q2 aut tor
quendus eſt ſeruus, ⁊ poteſt interrogari de ſocijs, l. quicunq;. C.
de ſer. fug. ⁊ l. j. ſ. e. Aut ſumus in criminibus, que ſine ſocijs re
gulariter non committũtur, vt in falſificatione monete, ⁊ in cri-
mine leſe maieſtatis, ⁊ interrogari poteſt. l. prouinciam. C. de fe
rijs. Itẽ quando tendit ad ſalutem communem omnium. l. ſi. C.
de maleſi. ⁊ mathe. quod no. ſecundum eum, ⁊ ideo dicit ipſe, ꝙ
in caſibus, in quibus poteſt interrogari de ſocijs, tunc bene lo-
quitur Bart. hic vnde videtur, quod ſocius preiudicet ſocijs, ⁊
probet, ⁊ indicium faciat: ad hoc faciũt no. in l. maritus. ſ. eo. in
queſtione illa, an teſtis, q non poteſt examinari, examinatus fa-
ciat indicium. De quo vide no. per Spec. in tit. de accuſa. §. j. ⁊
verſic. item repellitur, q fuit de ſocijs. De materia per Canon.
no. in c. j. de confeſ. ⁊ omnino vide que dixi in l. §. ſi ſeruus. ſ. in
apoſtilla, vbi alleg. Hy. in tracta. de queſtionibus.

b Alex. ¶ De malef. ⁊ mathe. Ad hoc facit gl. ⁊ quod ibi Bal. i l.
non ideo minus. C. de accuſatio. quod in aſſaſſinatu põt ſepi⁹ in
terrogari de ſocio. Pro cuius doctrina Bart. doctrina hic nõ
poſſet eſſe melior.

c Dom. ¶ Ex predictis dico. Vide Alex. cõſi. cxxvij. i ſi. vol. iiij.
⁊ Roma. cliij. in ſi. ⁊ Aret. l. j. ⁊ vide Alexan. conſi. lxxiix. volu.
iij. vbi ponit pulchre de hoc an ſocius criminis poſſit interroga
ri, ⁊ quibus caſibus, ⁊ quam fidem faciat, ⁊ hic in apoſtil.

LEX XVII.

1 ☞ Coniuncta perſona poteſt eſſe teſtis pro coniuncta contra
aliam coniunctam.

Extraneo. §. De queſtione.
Nota, quod ſeruus communis torquetur pro non do
a mino cõtra dominum. Facit ad queſtionem, a vtrum
aliqua coniuncta perſona poſſit eſſe teſtis pro perſona ſibi con-
1 iuncta. † contra aliam perſonam eque ſibi coniunctam ⁊ hic vi-
detur quod ſic, l. hoc quod placet. C. eo. tit. ⁊ videtur tex. in l. nõ
ſolum. §. j. ſ. de ritu. nup. ⁊ in Spe. de teſte. §. j.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Facit ad queſtionem. De hac queſtione, vide no. per do
ctores in capit. poſtremo, de appel.

§. **De ſeruo.** Opp. de l. i. §. idem Nummio. ſ. eo. Sol.
ibi deſijt eſſe domini delicto ipſius domi
ni: hic delicto ſerui. Non ſunt alia.

LEX XVIII.

1 ☞ Teſtes poſt publicatas atteſtatiões in cauſa criminali poſ
ſunt examinari ad offenſam, quod conſuetudo non ſeruat.
2 Tortura poteſt repeti, quando iudici videtur.
I Animus, ⁊ corpus in tormentis dicitur durare, quãdo propter
tormenta non confitetur, nec habet animum confitendi.

Vnius facinoris De hoc dic. vt i l.
j. §. j. ſ. eo. titu.
§. **Reus.** Hic eſt bonus §. j Op. ſ. eod. l. repe-
ti. i prin. So. illa intelligitur ſcdm i-
ſtam, verũ demum poſſint repeti tormenta, ſi de nouo ſuperue-
niunt indicia euidentiora p̃mis. Ita intelligunt hanc legem
Iac. de Are. ⁊ Cy. C. eo. l. ſi. in ſi. ⁊ ita tenebat do. Ray. Secũdũ
1 hanc lecturã † habeo caſum hic, quod etiam poſt publicationem
teſtiũ in cauſa criminali poſſunt recipi teſtes ad offenſam, quod
apparet. Nã primo procedebãt indicia. propter que fuit tortus
illa indicia nõ potuerãt apparere, niſi publicatis teſtibus, cum
a ſup illis indicijs debuit diſputari, vt vidiſtis in l. cuſtodias. a ſ.
de publi. iudi. cũ de nouo ſuꝑuenerũt indicia, ergo de nouo fue-
rũt teſtes examinati. Ad defenſam nõ eſt dubiũ, ꝙ poſt publica-
tionem teſtiũ teſtes poſſunt de nouo recipi, vt vidiſtis ſ. eod. l. j.
in ſi. ⁊ videbitis ſtatim in §. cogniturũ. j. ead. l. licet iſta le. ſic no.
b tñ conſuetudo nõ obſeruat, [b] imo queſtio [c] repetitur indiſtincte,
c cũ iudici videt, ⁊ ideo intelligo legẽ noſtram alio modo, ⁊ ita pra
⁊ cticat. ⁊ Quandoq; apparẽt ꝯrium indicia leuia non multũ ma-
nifeſta, ⁊ multũ vrgentia, tũc queſtio de eo nõ debet repeti. Quã
doq; ꝯ reum apparent indicia manifeſta, ⁊ euidentiora, ⁊ multũ
vrgẽtia tũc ſi in prima tortura reus nil dicit, ⁊ ſtat durus pote-
d rit iterum torqueri ⁊ repeti, [d] vt hic, ⁊ l. repeti. ſupra eodem. ſed
hoc qꝺ hic ꝺt euidentioribus argumentis, expono euidentiori-
bus argumẽtis, quã ſint alia argumenta leuia, que conſueuerat
apparere ꝯ reos: ſed ſcdm primam lecturam expone, euidẽtio-
ribus argumẽtis, ſcilicet quam fuerũt prima argumẽta ꝯ reum
3 habita. † Dicitur hic, maxime, ſi in tormentis animus corpuſq;
durauerit, quero quando durat in tormentis animus ⁊ corp⁹?
Reſpond. quando propter tormenta non habet animum confi
e tendi, nec confitetur: [e] ſed quando confitetur. ⁊ non perſeuerat,
tunc non durat animus, ⁊c. ⁊ tunc poteſt repeti in queſtione: qꝺ
apparet ex eo quod text. dicit maxime.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ In l. cuſtodias. Qñ dicant noua indicia, dic, vt ſi ſuꝑue-
niãt probationes diuerſi iudicij, nõ eiuſdẽ, arg. eorũ que habent
in l. per hãc. C. de temp. app. Et cũ Bar. hic trãnt Sal. in l. y. C.
de cuſt. reor. vbi videas. Et qd ſi reus eſt cõuictus per varias p
bationes, an poſſit a iudice torqueri ad hoc, vt cõfeatur an poſ
ſit appellare: Bar. videtur tenere quod ſic, in l. j. C. de iura. calũ.
⁊ ita dicit de facto nunc iudices ſeruare. Et ſic innuit iſto caſu
reum in tormentis repeti poſſe. Cõtrarium videt tenere Ange
in l. ⁊ ſi certus. ſ. ad Sil. ⁊ Ang. in ſuo trac. de queſtio. vide Bal.
in l. milites. C. eod. plene ꝑ Io. And. in regula cũ ſit contempla-
tione, in antiquis de reg. iur. ꝑ Hy. in tracta. de queſtio. Adde
ꝙ ſi reus eſt confeſſus in tormentis, põt poſtea ſemper repetit in
tormentis ſine indicijs nouis, q2 illa cõfeſſio facit ſemiplenam
probationem, ⁊ in ea cogitur perſiſtere ſecundum ꝙ not. Bald.
in d. l. bone fidei. ver. item quero de cõfeſſione. C. de reb. credit.
⁊ iureiur. Et de iſta materia etiã vide Bar. in trac. de queſtio. ⁊
per Pau. de Caz. in prealle. commento c. grauis. de depoſito.

b P. Pau. P. ¶ Nõ obſeruat. Vide Iac. de Bel. i trac. de qſtio

c And. Barb. ¶ Imo queſtio. Vide Ang. in l. ſi. C. eo. Saly. in l.
ij. C. de cu. ree.

d Claud. de Seyſſel. ¶ Repeti. Adde Alex. conſi. v. verſic. poſito
etiam quod alij teſtes, ⁊c. vol. j.

e Alex. ¶ Nec confitetur. Sed quid ſi qs nunquam cõfitetur per
tormenta, ⁊ tñ iudex hꝫ vehementia indicia contra eum. quid
debet facere iudex talis; debebit ne eũ abſoluere: Vide Saly. in
repeti. l. ea qdem. C. de accu. ⁊ in l. ſi hi q adulterij. C. de adu. ⁊ in
l. quiſquis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

l. quiſquis. C. ad leg. Jul. mai. q dicit, quod debet dari abolitio,
hoc eſt, circũduci proceſſus, vel etiam abſolui in prima inſtãtia,
quod tene pro notabili dicto. Unũ tamẽ no. ꝙ ſi teſtibus, ⁊ pro
bationibus conuinceretur, debet damnari, licet per tormenta
non confiteretur. Caſus eſt ſing. in l. qui ſententiam, C. de pe. ⁊
ibi dixi poſt Bald.

§. In ea cauſa. Dicitur hic, non facile, ⁊ ſic innuit, quod qñque ad tormenta proceda
tur nõ precedentibus indicijs, quod poteſt eſſe in caſu l. prius. ſ.
ad Sy. regulariter contra, vt gIc, ⁊ ſ. eo. l. j. §. j.

1 ☞ Indicijs, que requiruntur ad torquendum teſtem an de
beat adhiberi illa diſputatio circa indicia, que requiruntur ad
torquendum reum.

§. Teſtes. Dicitur hic niſi cũ facto interueniſſe dicun
tur, quero, a quo iſtos teſtes debet dici inter
ueniſſe facto, vt ſit locus torture? Reſpõ. debet dici ab alijs teſti
bus. vt j. proxi. Sed quero vtrũ ſufficiat dici ab vno tantu ex te
ſtibus? puto quod ſic, ſi ille vn⁹ ſit dignior iſto, qui ſe interfuiſſe
negabat: quoniam vnus teſtis facit ſufficiens indicium ad tortu
1 ram, vt dicam. j. eo. l. maritus. Secundo † quero, vtrũ in his indi
cijs, que requiruntur ad torquẽdũ teſtem, debeat adhiberi illa
diſputatio circa indicia, que requirũtur ad torquẽdum reũ, vt
dixi in l. cuſtodias. ſ. de publi. ind. Reſpõ. quedã veniunt exa
minanda pro tortura teſtis, que cauſã principalẽ de qua agitur
non tangunt: vt puta, an ſit ſeruus, vel liber. Item an ſit vnus de
litigatoribus, an nõ: ⁊ iſta indicia prius examinantur, ⁊ excutiũ
tur, l. ſi quis ne queſtio. ſ. eo. ti. ⁊ l. j. §. ſi quis dicatur. ſ. eo. ti. Que
dam ſunt indicia, que cõprehendũtur ex dictis, que cauſã prin
a cipalem tangunt, tunc circa illa nõ debet adhiberi a diſputatio
cũ aduocatis, ſed cõmittitur iudici. Ita debet intelligi hic, ⁊ j.
l. proxi. ⁊ in auth. de teſti. §. ſi vero ignoti. ⁊ C. de teſti. l. nullum.
Non habetis hic alia.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Non debet adhiberi. No. bene quod quãdo torquẽtur
teſtes, non ſeruatur forma l. cuſtodias. ſ. de pub. iud.

1 ☞ Domeſtic⁹ alicui⁹, licet deſierit eſſe, an poſſit, pro eo teſtificari

§. Seruus in eius caput. Facit i argu
ment. ꝙ ille
1 qui fuit domeſticus † alicuius, nõ poſſit in cauſa eius eſſe teſtis.
⁊ examinari, licet deſierit eſſe domeſticus. De hoc dic vt dixi ſ.
eod. l. j. §. ſi ſeruus.

1 ☞ Judex debet dare terminum ad faciendas defenſiones.
2 Defenſio valet facta ſine termino.
3 Teſtis in criminali ad defenſam, etiam publicatis atteſtationi
bus, examinantur.

a §. **Cogniturum** a Judex debet dare parti termi
num ad faciẽdum ſuam defenſio
1 nem, licet poſſit fieri defenſio ſine terminis. h. d. † No. ꝙ iudex b
b debet dare terminum c ad faciẽdas defenſiones, ſeu ſtatuere diẽ
c ad audiẽdas allegationes. Facit C. de iudi. auth. iubemus. Se
2 cũdo no. † ꝙ defenſio valeat ſine termino, vt hic, in ver. quãuis.
3 Tertio no. † ex eo, quod dicit, quocunque tempore, ⁊ quod ad de
d fenſam etiam poſt publicationem d poſſunt recipi teſtes, vt hic, ⁊
l. j. in fi. ſ. eodem.

ADDITIONES.

a Poma. ¶ Cogniturũ. Uide Bald. in l. crimine. ff. de adulte. ⁊
do. Card. in c. de cauſis. de teſti.
b P. Pau. P. ¶ Quod iudex. Uide Ang. in trac. malefi. ver. q
iudex ſtatuit terminum. in prin.
c Alex. ¶ Dare terminũ. Adde l. iij. §. ſi ad diẽ. ff. de re mili. videt et
Bar. ⁊ Imo. in d. l. cuſtodias. §. j. ſ. de pu. iudi. ⁊ Saly. i l. ij. C. de
cuſt. re. ⁊ no. gl. in l. j. ſ. de fur. balne. ⁊ Saly. i d. l. ij. C. de cuſt. re.
ibi Bal. põt tamẽ iudex ex cauſa tollere, ſ; Bal. i l. a procedẽte.
C. de dilati. quod omnino no. ⁊ vide Bar. i l. i crimine. ſ. de adul.
d Alex. ¶ Poſt publicationẽ. Et idẽ videtur ſentire gl. in l. ij. C. de
edẽ. ⁊ iſtũ tex. alle. Bart. in l. fi. i pe. q. j. c. intellige ſi petat. ⁊ vi
de Bal. in l. nouerint. C. vt intra cer. tẽpus. Itẽ poteſt ex cauſa
iudex tollere, ſecundũ Bal. in d. l. cũ reis. C. de pe. Et quid ſi eſt
confeſſus: an audiatur reuocans, vide Bal. ⁊ Sal. in d. l. fin. C. de
proba. in fi. vide Bal. in l. milites. C. e. ⁊ ſ. ea. l. in priñ.

LEX XIX.

Scui Ibi, ni ſi aliorum qſtionibus. intelligo, ꝙ
per alios de mendacio conuincatur, ⁊ di
catur interfuiſſe facto, vt dixi ſ. l. proxi. §. teſtes.

LEX XX.

1 ☞ Dictum vnius teſtis idonei facit indicium ad torturam.
2 Indicia ſequentia non confirmant torturam.
3 Teſtis examinatus qui non debuit examinari, quando faciat
indicium.
4 Juramentũ in ſupplementum probationis, an habeat locum in
cauſis criminalibus, ⁊ quando aliud iuramentum, quod defer
tur a parte parti.

Maritus. Teſtis qui nõ dz examinari propter
partis reuerentiã examinatus non
a facit iditiũ, neque probat a. h. d. No. tex ibi, ⁊ teſtimo
niũ vni⁹ hominis. ⁊c. Op. ⁊ videt quod debuit huic
actori deferri iuramentũ, qui habebat p ſe vnũ teſtẽ, l. in bone
dei. C. de iureiu. ⁊ l. admonẽdi. ſ. de iureiu. Sol. hic maritus nõ
poterat ſcire veritatẽ de negotio, q2 agebat ex perſona alteri⁹,
† ⁊ ex eo qd erat factũ eo abſente, vt dicit gl. qd in ſe ſatis placet.
Alia eſt, quod hic loquitur in criminalibus, ſed leges 9tra in ci
uilib⁹. hec nõ placet, quo ad legẽ iſtã: q2 etiã lẽ hic loquti in ciuili
bus: ſed an in criminalibus ſit locus delationi iuramẽti, vel nõ
dicã ſtatim. Tertio ſolutio eſt, ⁊ iſta eſt vera, quod ex dicto vni⁹
teſtis deferẽ iuramẽtũ, qd teſtis eſt idone⁹: ſ; filius liberti. nõ eſt
idone⁹ teſtis, q2 põt reuocari i ſeruitutẽ, l. fi. C. de libert. ⁊ eorũ
1 lib. ⁊ ideo ex eius dicto nõ põt deferri iuramẽtũ. ¶ † Secundo
op. ⁊ videt qd dicto vnius teſtis ſtetur, l. omnes. §. a barbaris.
j. de re mili. Sol. ſtat, vt faciat indicium, nõ vt faciat pbationẽ.
Ad idẽ l. Theopompus. ſ. de dote preleg. Sz ad hoc opp. ergo
debuit hic puniri ad queſtionẽ ancille: q2 p ſe habuit vnũ teſtẽ
Gl. dat plures ſolutiões, ſed veritas colligitur ex duab⁹, ſcz, ex
prima, ⁊ vltima. Nã hic fuit reprobata queſtio propter duo. Pri
mo, q2 torta fuit ancilla pro domino. Secundo, q2 nõ precedebat
Idicium. ⁊ illud quod dicitur, quod vnus teſtis facit indiciũ, eſt
b verum in teſte idoneo b, ſed non erat idoneus teſtis, q2 erat fi
lius liberti. Et qd vnus teſtis faciat indiciũ ad torturã, habes,
gl. in l. quiſquis. C. ad leg. Jul. maie. Facit qd notat in l. in bone
dei. C. de iureiu. ⁊ l. admonẽdi. ſ. de iureiur. Et hec eſt vera ſol.
2 † Itẽ ſoluit gl. alio modo, q2 hic fuit pri⁹ habita queſtio, poſtea
fuit examinatus teſtis, ⁊ ſic indiciũ ſequit, ⁊ nõ pcedit, ꝙ no. nã
e indicia ſequentia e nõ cõfirmãt queſtionẽ, ſeu torturã precedẽtẽ.
¶ Ulterius opponit extra gl. quod teſtis, qui non debet exami
d nari, examinatus faciat indicium d, l. j. §. impuberi. ſ. ad Sylla.
3 dixi ſ. eo. l. ex libero. §. j. Pro cui⁹ † declaratiõe debes ſcire qd
teſtis qui nõ debuit examinari, propter reuerentiã perſonarum,
tunc examinatus nõ facit indiciũ, vt hic, ⁊ l. diuus. ⁊ l. j. §. diuus.
⁊ §. diuus Seuerus. ſ. eo. Quandoq; teſtis nõ debet examinari
propter etatẽ, ⁊ tunc examinatus nõ facit indicium plenum, ſz
qualequale, d. l. j. §. impuberi. C. ad Sylla. not. in l. talis in gl. j.
ad Syl. Idẽ puto de teſte qui nõ dz examinari propter ſexũ, vt i
muliere eadẽ ratione. Qñque teſtis nõ debet examinari propter
infamiam, ⁊ tunc examintus facit indiciũ qualequale, l. qui vlti
mo. j. ti. j. Quãdoq; nõ debet examinari propter inimicitiã, tũc
examinatus facit indicium, vel non facit, ſecũdũ qualitatem ini
micitie, vt. ſ. eo. l. j. §. pe. Quãdoque teſtis nõ debet exãinari ra
tione ordinis, q2 ante litis conteſtationẽ, vel parte non citata, ⁊
tunc puto qd non facit indiciũ, l. ſi quis adulteriũ. ſ. de adul. ⁊ C.
4 de teſti. l. ſi qui. in fi. facit quod dicã. j. eo. l. fi. ¶ † Ulti. quero an in
e criminalibus ſit locus delationi iuriſiurandi e? Gl. hic dicit, qd
nõ. Cõtra tenet gl. in l. iij. circa prin. ſ. de iureiur. ⁊ C. de iureiu
in bonefidei. Breuiter quicquid dicã doc. ego dicã illud, qd puto
verũ, aduertatis, qñque agitur de crimine ciuiliter, tũnc ſi qui
dẽ eſt actio priuata eſt locus delatiõi iuramẽti, l. iij. in prin. ibi
ſine penali, ⁊c. ⁊ in l. duo patroni. §. idẽ Julianus. ſ. de iureiur.
Sed ſi ageretur actione pupillari, dic vt l. cũ qui. §. in pupillari
bus. ſ. de iureiu. Si vero agit criminaliter tũc aut loquitur de
iuramento deferendo a parte: aut iuramẽto deferẽdo a iudice.
Primo caſu, ſiquidẽ accuſabat de aliquo iudicio publico, nõ eſt
locus delationi iuriſiurãdi ante litis cõteſtationẽ: q2 negotium
nõ eſt adhuc propriũ accuſantis, l. ſi cui. j. de ver. ſigni. ſz poſt li
tem conteſtatã, idem: q2 nõ eſt locus delationi iuriſiurandi. Ra
tio eſt. Ne ſi quidẽ reus in litis conteſtatione fuerat cõfeſſus, nõ
põt ſibi deferri ad abſolutionẽ, q2 actor eſſet in manifeſta calum
nia, ergo, ⁊c. l. cũ q. §. in pupillaribus. ſ. de iureiu. Itẽ ſi negaue
rit, eſt verũſimile qd iterũ neget, l. ſi cui. §. fi. ſdem. ſ. de acc. ⁊ ideo
deferẽdo ſibi iuramẽtũ. vt videt calũniari. Preterea i iudicio
publico qs videt noĩe publico accuſare, ⁊ cãm publicã agere:
ſz ille. qui agit cãm alienã, nõ põt deferre iuramentũ niſi ei ſpe
cialiter ſit mãdatũ, l. iuſiurandũ qd ex cõuentione. §. fi. ⁊ l. tutor.
ſ. de iureiu. Preterea ſi qs poſſet deferre iuſiurãdũ reo, iã tota
materia Turpiliani eſſet deſtructa: q2 daret licẽtia accuſatori de
ferendi iuramẽtũ reo. ⁊ deſiſtendi impune quod tñ nõ põt ſine
abolitiõe. Et hoc eſt verũ, qd nõ põt deferri reo ad abſolutionẽ
vt dixi. Sed an reus poſſit deferre accuſatori ad condẽnationẽ
vt q2 dicit volo eſſe condẽnatus ſi accuſator iurauerit. In hoc
ſunt opinio. inter Guli. de Cug. ex vna parte, qui dicit quod
non poteſt fieri: q2 de domo accuſatoris non debet probatio re
cipi, l. de minore. §. tormenta. ſupra eodẽ ergo non decet fieri
eius iuramẽto. Preterea in criminalibus debẽt eſſe probatiões

luce clariores.l.ſciāt.C.ð pro.ergo.⁊c. Sed iſte rationes cōcludunt in iuramēto, quod defertur parte inuita, ideo do. Jac. Bu. dicit, quod poteſt deferri iuramentū accuſatori ad cōdēnationē rei, etiam in criminalibus, quod patet, q᷑ ille, qui defert iuramētum, videtur cōfiteri ſub conditione, ſi iurauerit, l.qui iuraſſe.in ſi.ſ.de iureiu.ſed cōfeſſio eſt probatio luce clarior, ergo ⁊c.ita dicebat ipſe, quod ſatis placet. Si vero loqueris in iudicijs priuatis, tūc antequā perueniatur ad iudiciū, poteſt quis iuramētum deferre, d.l.iij.in prin.ibi, ſine penali, ⁊c.ar.l.iuris gētiū.§.ſi paciſcar.ſ.de pac. Sed poſtquam deuentum eſt ad iudiciū, accuſator nō poteſt deſiſtere, l.⁊ in priuatis.⁊ l.ſi qs repetere.§.fin.ſ.ad turpil.⁊ ideo tunc dicerem, ſicut in publicis. Si vero queris de iuramento, quod defertur a iudice in defectum probationis, tunc reo ad abſolutionē bene pōt deferri, l.preſenti.C.de his q ad eccl.cōfu.⁊ dicitur iuramentū purgationis. accuſatori vero ad cōdemnationē non poteſt deferri, q᷑ requirūtur probatiōes luce clariores.l.ſciāt.C.de prob.⁊ ita intelligatur,

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Neque ꝓbat. Et no.quod pōt appellari a tortura, ⁊ illicite torture, ⁊ etiā eius confeſſioni non ſtatur., vt hic, ⁊ no. Bar. ⁊ Bal.in d.l.milites.in ſi.C.eo.plene per pan.de leaz.in cōmento prealleg̃ati c.grauis de depoſio.vbi omnino vide

† Claud ð Seyſſ. ¶ Quod in ſe ſatis placet. Vide aliā concordiā per Alex.cōſil.lxix.vol.iij.dicit tñ Bal.in ca.j.in titu.ſic ð inueſtit.int.dom.⁊ vaſſallum oriatur, ꝙ ad heredē inſtitutū tranſit ius probandi ſacramētū.ſequitur ibi ſimpliciter Aluaro Alex.

b ¶ In teſte idoneo.⁊t ſic ſi torquetur ille qui non debet torqueri dictū eius adminiculatur. De quo vide Bald.in l.ſi.de accu. ⁊ Bar.in l.j.ij.idem Cornelio.ſ.eo.⁊ ibi dixi.

c Poma. ¶ Judicia ſequētia. Vide Fel.in c.ad noſtrā.col.j.de ꝓba.⁊ ad hoc etiā vide Ro.conſi.clxvij.Fel.in cap.clerici.de iud.ver.idem puto.ibi, propter imbecillitatē. Quid autem fit in illo, qui examinari nō debet propter domeſticitatem, vide Fel.in c.in literis.de teſtib.Anc.cōſi.cclvl.Alex.cōſ.xxiij.in ij.vo.vbi ponit, qd in famula ⁊ domeſtico. Cogita an loquitur ibi quando eſſet infamis, ⁊ domeſticus ſimul: vide Jaſ.in l.admonēdi.de iureiur.vide Rap.Cu.in cōſi.lxviij.Alex.in conſ.cxxvij.ad ſi.vol.iiij.Fel.in c.ij.in ij.no.⁊ i c.ex parte.in c.ſicut.in v.l.not.in c.ð cetero.ð teſti.⁊ vide Barb.conſi.xlvij.vo.j.⁊ Abb.in capit.j.colū.pen.ð cōfe.⁊ Alex.cōſ.clxxiij.col.ſi.vo.ſ.⁊ Fel.in c.ij.de re iu.⁊ Alex.cōſ.xiij.vbi ponit, quid in teſte inimico cōſtituto in articulo mortis.⁊ Bal.cōſ.iiij.in v.par.⁊ Fel.in c.i literis, co.ſi.ad fin.de teſti. Jndicia ſecuta poſt torturā eā non validāt, ⁊ vide Ang. in ſūo trac.malefic.ver.nūc videamus de tortura, ⁊ no. Bal. in l.ea quidem.in pe.co.in ver.item, quero de accu.⁊ late per Bal. in l.ſi.C.de accu.

d Alex. ¶ Facit indiciū. An teſtis, q nō debet examinari.examinatus faciat indiciū, l.lex.Cornelia ⁊ ibi no. Bar.ſ.ð iniu.l.iui ti.ſ.de teſti.dic vt per Bar.in l.admonēdi.ſ.de iureiu. Unū tamen tene menti, quod dicit Abb.in c.de cetero teſtib.qui tenet. ꝙ laicus non poſſit in criminalibus teſtificari contra clericū, de vt eſt tex.ibi.examinatus.tamen facit indicium, quod no.q᷑ hec dicta videtur cōtra illū tex.in verſic, aliquatenus nō ſunt admittendi, iunctis his que habentur in c.at ſi clerici.ð iudi.in verbo aliquatenus condēnandi. Sed poteſt reſpondere, quod licet non ſint aliqui admittendi, tamen admiſſi faciunt indicium, vt colligitur ex doctrina Bart.hic. Similiter etiā pro hoc facit ratio. Nam ratio quare laici nō admittūt, eſt, q᷑ laici ſunt infeſti clericis, ⁊ preſumūtur eos odio habere, vt ij.q.vij.laici. Sed rñdeo ꝙ illa inimicitia, ſeu illud odiū, quod habetur in genere clericis, q᷑ laicus non videtur eſſe ſufficiēs ad repellēdū iudicio: patet eniꝫ quia licet teſtes inimici in criminalibus exceptione repellātur. tamē inimicitia iſta gñalis nō tollit, quod nō faciat aliquod indicium.ita Bar.l.ij.de appel.reci.licet Bal.ibi contr. Sic ergo dicamus, quia licet ſit laicus, non repellitur tamē a iure, ſecūdū Jnn.in c.cū caſum de teſt. Et ad Bart.hic.vide Bal.in l.eos.C.de teſti.⁊ dicit etiā Bar.in c.j.§.ſacramētū.de cōſue.recti feu.ꝙ teſtis nō legitime examinat⁹ nō facit indiciū.alle Bal.hāc legē. Et dicit etiā Bal.etiā ſi teſtis ſit legitimus, tñ mod⁹ examinādi nō ſit cōgru⁹.vt q᷑ nō fuit īterrogatus de cauſa licet duo teſtes non interrogauit faciāt plenā ſidē.putat tamē, ꝙ vnus nō faciat ſemiplenā probationē. Jtē ſi vnus teſtis nō dicit plene, factū.vt no.ff.de infa.l.Lucius talis examinatio non caret qualiquali boni viri ſuſpicione cū iudex nō iurauerit ad veritatem ingrēdam vnde no.quod modicus defectus impedit ſemiplenā ꝓbationē vnius teſtis, vt patet manifeſte ꝑ multa, que ſuperius dicta ſunt que no.reliqua autem vide poſt Bar.in d.l.admonendi.ff.de iureiuran.⁊ dixit no. Bal.in d.§.ſacramentum.quod teſtis inualidus ſicut non facit ſemiplenā probationē, nec etiā faciet indiciū Et intelligo hoc maxime.ſ.quod adminiculetur probationi.Nā quedā ſunt motiua indicia, non adminiculatiua, que min⁹ ſunt quā ſemiplena ꝓbatio, not.per Bal.in l.cū probatio.⁊ in l.etiā matris.ſupra de ꝓba. Adde Bal.in l.ſi.C.de epiſcop.audi.vid omnino Bal.in l.ſeruos pro domino.C.de teſti.in l.ſi qs ex argentarijs.§.ſin.ſ.de eden. Et an quando ſequit tortura de aliquo, qui non debuit torqueri dictum eius faciat preſumptionē vide Bal.in l.ſi.C.de accu.⁊ no.quod ad probādū innocētiā, admittuntur teſtes domeſtici, vel minus idonei ſecūdū Specu.in tit.de inquiſi.§.j.ver.ſed nūquid. Et dū dicit hic Bar.quod teſtis infamis facit indiciū, intellige ad inquirendū, vt no. Bar. in l.cuntos populos.⁊ ibi Bal.C.de ſumma Tri.⁊ ſide catho.i ꝟ.ſed ⁊ alia infamia.⁊ vide Bal.in l.ſi.C.de accuſ.⁊ gl.C.de his quibus vt indig.l.ſi.in c.veniens.⁊ i c.preſentiū.de teſti. Et qd importet illud qualequale, de quo hic ꝑ Bar.vide tex.i d.l.itē apud Labeonē.§.pretor ait.vltima.de iniu.l.ij.§.merito.ne qd in loco pub. Et iſtis adde Bar.in l.ij.in ſi.de ap.rec.j. Et ad qd operetur iſtud qualequale, vide Bal.in l.ſi duo patroni.in pnc.de iureiur. Et de iſto vide Bar.i l.j.§.idē Cornelio.ſ.e.⁊ Bal. C.eo.in l.milites.⁊ in l.ij.C.quorum app.non reci.⁊ doc.⁊ gl.in l.quiſquis.C.ad leg.Jul.maie. Et not.quod quando reqrit certus numerus teſtium, minor numerus facit indicium.

e Al. ¶ Delationi iuriſiurādi. An in criminalib⁹, in defectū ꝓbationis poſſit deferri iuramētū, vide per Bar.in l.cum qui.§.in popularibus.ſ.de iureiu.⁊ in d.l.admonendi.e. Quod autē in criminalibus deferatur iuramentum in ſupplementū probationis, quādo vnus eſt teſtis cum alijs indicijs, vide in c.ſi.de iureiu.vid Bar.in l.lex.cornelia.§.illud.ſ.ð iniu.⁊ Ja.Bu.⁊ Bar. in l.ait pretor.⁊ in d.l.amōendi.de iureiu. Bal.in l.iudices.C. de iudic.⁊ Bal.i l.in bonefidei.C.de reb.cre.⁊ quod nō deferat. aliquo modo, fecit qð no.dicit Bal.in l.ſi.in princi.C.ſi min.ſe ma.dixe.quia vbi requiruntur ꝓbationes luce meridiana clariores, non defertur ſacramentū in defectū probatiōis. Et vid Bar.in l.cum qui.§.in popularibus.de iureiu.⁊ Bar.in l.ſi.ff.de in litē iur an.dicit tamen. Bal.ꝙ non iuratur in ſupplemētū probationis, verū eſt ſuper facto, ſꝫ ſuper facietibus ad cauſam bene iuratur. Plus dicit ibi Ro.quod etiā in criminalib⁹ iuratur in ſuplementū probationis, quādo eſt vnus teſtis eſt alijs indicijs. Et vide oīno do.Ab.in c.ſi.de iureiur. Pau.de ca.in cōſ. ccxxiij.⁊ Bal.q hoc ſentit in d.l.i bōeſidei.in v.tertio iſpicit.ad ſi.legis.ꝑ Bar.poſt Rich.ma.i l.iij.ſ.ð iureiu.⁊ adð tex.i l.nā ⁊ poſtea.§.ſi dānet.ð iureiu.⁊c.⁊ vid oīno Ab.i c.literis.ð teſti.

LEX XXI.

1 ☞ Confeſſio facta in tortura ſine indicijs non preiudicat, etiā ſi in ea tortus perſeueret.

2 Citatus ad ſubeundam torturā ſi non venit, habetur pro cōfeſſo, ⁊ ponitur in banno, ſicut habeatur ante comparationem.

a Queſtionis[a] Jſta.ex.legit i gl.multis modis Nā primo ponitur caſus,

† quod † ex cōfeſſione facta in tormētis quis nō damnatur, ⁊ tūc exponitur habēde, ideſt habite. Jſta lectura eſt vera in ſe, l.j.§.diuus.ſ.eo.tamē iſta lectura violat tex.hic.

b Secundo modo exponitur[b] habende, ideſt, habite ſine indicio, ⁊ tūc dicit, qð ex cōfeſſione facta in tormētis nō precedēte indicio, qs nō dānatur. Et iſta eſt no.lec. Etiā intelligo iſtā lect.ſiue ſit cōfeſſio habita a teſte, vt ſ.l.pri.ſiue ſit cōfeſſio habita a reo principali, eadē ratione. Et ita intelligo etiā ſi in tali confeſſiōe

c perſueret[c]. Tertio modo legitur iſta lex, vt dicat ſic ille qui nō vult vēire ad ſubeūda tormenta.propter hoc nō debet dānari.

2 Circa iſtam lec.quero, † aliquis citatus[d] comparet, ⁊ dat fideiuſſores, ⁊ negat maleficium: Apparent contra eum poſtea ſufficiētia indicia ad torturā, iudex nō pōteſt habere, qd facient iudex: Glo.dat hic remediū, ſcilicet.quod cogat eū pignorib⁹ captis, ⁊ mulcta indicta. Jta dicit gl.hic. Domini, iſtud eſt vēū de iure cōmuni, ſecundū quod abſens nō pōt dānari, etiā vbi eſt pena pecuniaria, niſi de maleficio cōſtet, l.abſentē.j.de pe.ſed ſecūdū ſtatuta terrarū, ſecūdum que abſens cōtumax habetur pro confeſſo, dico, ꝙ ſicut ante cōparationē ſi fuiſſet contumax, ⁊ pateretur ſe poni in bāno, haberetur, pro cōfeſſo, ita qñ citatus eſt qð veniat ad ſubeūda tormēta, ⁊ eſt cōtumax, ⁊ patit ſe poni in bāno debet haberi pro cōfeſſo. Hoc probatur in l.cōſentaneū.C.quomodo ⁊ quando iudex.⁊ l.properandū.§.ſin autē reus.C.ð iudic.in quibus dicitur, quod ſicut cōtra cōtumacem ante litis cōteſtationē procedit ad miſſionē in poſſeſſionē ex primo ⁊ ſecūdo decreto, ita poteſt procedi poſt litē conteſtatā: ⁊ ita iam plures practicaui, quod tene menti, q᷑ eſt multum notabile. Alie lecture ſunt ſunt clare, que ponuntur in gl.

ADDITIO.

a Al. ¶ Queſtionis. Jſte eſt not.tex.ſecūdū vnam lec.ſecundum quaꝫ probat, quod quoties iudex aliquē illicite ponit ad torturā non precedētibus indicijs, eſt preſumptio violentie, ⁊ etiā qð

omnis

omnis cõfeſſio facta poſt tormenta ſit illicite extorta:⁊ ideo reo
nõ preiudicat.quam etiam lec.ſentit Bar.hic.
b Alex.¶ Secũdo modo exponit.Quã le.multi libri nõ habẽt,ꝙ
tamẽ intellige,qñ fuit cõfeſſus anteq̃ fuit repoſitus in priſtinã
libertatẽ:q2 eſt preſumptio,quod ſicut iudex eũ illicite torſit,ita
etiã quod eũ fecerit illicite ratificare,⁊ metu futurorum tormẽto
rũ,vel preteritorũ.ar.l.ſi.cui.§.ſi.de.ſ.d ac.Ubi vero reus eſſet
repoſitus in priſtinã libertatẽ,⁊ poſt rediret ad iudicẽ,⁊ coram
eo delictum fateret,eſſet puniẽdus ſine dubio.l.j.C.de cõfe.no.
Bar.in l.ſi cõfeſſus.de cuſt.re.quod no. Et iſtud ꝙ ſ.notaui,⁊
quod hic habet,reputat multũ no.Jmo.in l.qui aliena.§.Cel-
ſus.de acqui.here.Et dicit quod iſtud etiã ſequit Gandinus.
in trac.ſuo malefi.⁊ poteris de hoc multum lucrũ facere, vt not.
Bal.in l.milites.C.eo.⁊ adde Bar.⁊ do.per illũ tex.in l.marit⁹
ſ.eo in prin.Secus tamẽ eſſet,ſi aliter quã in tormẽtis cõfitere
tur:q2 tunc etiã non precedẽtibus indicijs habet pro confeſſo.
c.j.⁊ ibi no.de acc.in vj.Et iſta etiã ſequitur Pe.de anc.in cle.
j.de homi.ſed Bal.i l.vni.ver ſi.tertio oppoſito.C.d confeſ.ſim
pliciter tenet contrarium dicens,ꝙ confeſſio extorta non prece
dentibus indicijs,ſi in ea perſeueret reus cõfeſſus,valet.⁊ alle.
gl.illi⁹ l.⁊ gl.in l.j.§.diuus Seuerus,de queſt.ſ.cum quo Bal.
videt cõcordare Pa.de lea.in c.grauis.ad fin.de depoſ.Et ad
pdicta vide Mat.in ſuis nota.clx.vel clxj.Adde Bar.in trac.
de queſt.vbi tenet id,quod hic ipſe tenet,⁊ gl.adde,ꝙ tortura in
debite facta a principio non vitiat reliquũ proceſſuʒ valide poſt
ea factũ,gl.eſt no.⁊ ibi Bal.in l.j.in fi.C.eo ti.Adde plenius p
eundem Ale.cõ.v.i.ii.⁊ conſi.j.l.iij.Et an confeſſio facta in tor-
mentis,ſi aliter non conſtet de crimine,ſit ſufficiẽs ad condẽna-
tionẽ,vide omnino Pe.de anch.cõ.xxiij.inci.videret prai facie.
c Claud.de Seyſ.¶ Jn tali cõfeſſione perſeueret.Adde Alex.cõ
ſi.v.⁊ cõſi.xciij.vol.j.cõſi.cxliiij.nu.5.vol.ij.cõſi.j.⁊ cõſi.lij.vol.
iij.Angel.in trac.malefi.in verb.fama publica precedente.Ale.
conſi.clxxx.nu.5.vol.ij.
d Alex.¶ Quero,aliquis citatus.No.quod ſi quis citat,⁊ dat fi-
deiuſſorẽ,ſuperuenientibus indicijs debet capi pignora,ſ.ſi nõ
comparet perſonaliter.Plus ſingu.dicit Bal.in l.fi.C.de cu⁹
ra.fur.quod debet capi ſtatus eius:q2 veriſimile tũc eſt.ꝙ com-
parebit,⁊ confitebitur.c.afferte mihi gladiũ.de preſum.⁊ faciũt
que habetur per Bar.⁊ ibi etiã dixi in l.fi.§.j.de his q ſibi mor.
conſ.⁊ vide per doc.in l.qui in aliena.§.p.de acqui.her.Aduer
te,q2 poſſet eſſe aliud remedium,quãdo crimen eſſet inteſtatum
ciuiliter,q2 procedetur ad miſſionem in poſſeſſionem ſicut in ci
uilibus.arg.l.abſentem.de penis.ſed do.Ant.in c.tue.vt lit.nõ
conteſt.tenet gl.fi.Jo.an.ibi.⁊ vide Bal.in l.abſentem preallc.

LEX XXII.

1 ¶ Suſpicionibus quis non damnetur,ſed torquetur ad veri-
tatẽ eruendam,⁊ ſi tortus non confitetur,abſoluitur.
Cautela quando tortus abſoluitur,quia non confitetur, nec con
ſtat de delicto, quod iudex faciat ſcibere in actis, quod tortura
fuit habita cum moderamine.
2 Jnquiſitio generalis de maleficio dicitur fieri,quãdo miles,vel
ali⁹ officialis mittit ad videdũ hominẽ,vel vulnera,⁊ ſcribi facit
Uel quando fama procedit de aliquo magno delicto.⁊ mittitur
pro vicinis.
3 Preſumptio maxima eſt contra repertum in mendacio.
4 Teſtes ita poſſunt torq̃ri in inq̃ſitione generali,ſicut in ſpeciali.
5 Jndicia ſufficientia ad torturam que ſint.
6 Jndicia plura ad torturam an requirãtur,vel ſufficiat vnũ, ſta-
tur in iudicis arbitrio.
7 Jndicium debet probari per duos teſtes.
Unus teſtis integer,qui deponit de maleficio ipſo,facit indiciũ
alias ſecus.
8 Parti debet dari copia indiciorum.
Jndicia habita ſuper inquiſitione generali,non preiudicãt reo,
contra quem fit inquiſitio ſpecialis.ſi repetantur.

a Q Ui ſine. Pone caſu,cõtra aliquẽ ꝓcedit p in
q̃ſitionẽ,vtrũ poſſit torq̃ri? Rñdet,ꝙ
nõ,niſi precedẽtib⁹ legitimis indicijs.h.d. Et ſic hoc
loquit.qñ ꝓcedit p inq̃ſitionẽ.¶ Dicit hic,niſi aliq̃b⁹
ſuſpicionibus ⁊c.⁊ ſic innuit ꝙ ex ſuſpicionibus qs damnet.Cõ
1 tra j.tit.j.l.abſentẽ.dicit glo.†ꝙ ex ſuſpicionibus qs torq̃tur ad
b eruẽdã veritatẽ[b].nõ tamen ex ſuſpicione quis dãnat.Jdeo dico
hic,ꝙ ſunt quidã iudices ſtulti,qui ſtatim cũ habẽt indicia cõtra
reũ,cogunt eũ ad cõfitedũ.Certe hic nõ debet fieri,q2 cõdemna
rẽt eũ ex indicijs ⁊ ſuſpicionibus:ſed debent adhibere tormẽta
cum moderamine,⁊ ex iſtis veritatẽ inueſtigare. ⁊ ita iam feci-
plaries fieri: ſed ſi habita tortura non inueniebatur verum, ab
ſoluebam eum,⁊ hoc faciebam ſcribi i actis,habita tortura cum
moderamine non reperi eum culpabilẽ, ⁊ hoc ne tempore ſyndi
catus poſſit dici,tu debuiſti eũ torq̃re.¶ Sʒ,q2 hic de ſuſpicio̅i

b⁹.⁊ indicijs fit mẽtio,ideo circa indicia aliqua videamus.Et
2 ad euidẽtiã ſcias,†ꝙ q̃nq; de maleficio fit inquiſitio gñalis,non
ꝯ certã ꝑſonã.Q̃nq; de maleficio ꝓcedit ſpãliter ꝯ certã ꝑſonã.
Primo caſu anteq̃ ad inueſtigationẽ aliquã ꝓcedat,dʒ ꝯſtare de
c maleficio,l.ſi is q.§.ſi tu Titiũ c.ſ.de fur.⁊ ideo rectores mittũt
militẽ,vel aliũ officialẽ ad videdũ hoiem mortuũ,⁊ videdũ vul
d nera,⁊ hoc feciũ ſcribi,vt ſup hoc poſſit poſtea iq̃ri.Puto tñ,ꝙ
e ſicut fama eſt ſufficiẽs,[d] vt poſſit ſpãliter inq̃ri ꝯ aliquẽ,vt dixi
i l.ij.§.ſi pub ico[c].ſ.d.adul.ita fama de maleficit eſt ſufficiẽs vt
poſſit d maleficio fieri iq̃ſitio gñalis.Quid cũ ſi fama eſt qđ fuit
factũ magnũ furtũ,⁊ nõ põt ꝯſtare iudici directo d maleficio.bñ
ſufficit fama,habita certitudine d maleficio,vl' de fama iudex pt
mittere ꝓ vicinis,nã vicini debẽt veriſimilr ſcire poti⁹,q̃ alij.l.
ſi ita in fi.ſ.de fun.inſtr.no.in l.iij.circa pn.ſ.de teſt.⁊ ex d pſũ.
† c.q̃ſdã.⁊c.quãto.Et ſi qđe a vicinis †repit aliquẽ,de q̃ ſit ſuſpi-
cio,eũ ad ſe adducat diligẽter.⁊ eũ iterroget de circũſtãtijs mul
tis,vbi ſtetit illa nocte,cũ q̃ cõcedit,vel ſcenauit.Jſta eſt.n.ſubti
lis cognitio.d qua l.de minore.§.plurimũ.ſ.e.⁊ tũc ex ſermõi-
bus ⁊ ex.voce,⁊ ex trepidatiõe,ſeu ꝯſtãtia poterit ꝯeũ aliq̃ pſũ
ptionẽ hẽre,vl' nõ habere.Nã ſi rept⁹ erit i mẽdacio,erit maxi-
f ma[f] pſũptio ꝯ eũ.l.vni⁹.§.teſtes.ſ.e.⁊ ex de pſum,c.literas.Et i
3 † hac inq̃ſitiõe gñali poterat teſtes torq̃ri,ſicut in ſpãli,vt vidi
4 ſtis i l.j.§.q q̃õne.ſ.e.⁊ iſte ẽ mod' iueſtigãdi maleficia.¶ † Ue
5 niamus ad indicia ſpecialia[g] Pone ꝯ aliquẽ ꝓcedit de aliquo
g crie.q̃ ſunt indicia,q̃ pñt eſſe ſufficentia[h] ad torturã:Doc.ꝯiter
h dicũt,⁊ bñ,ꝙ d hoc nõ põt dari certa doctrina.ſʒ relinquit arbi
trio iudicis.l.iij.§.eiuſdẽ quoq;.ſ.de teſti.ita no.ꝑ doc.i l.vl.C.
e.ti.Sʒ ego dabo doctrinã,quã potero ⁊ pone in terminis ali-
qs accuſat de furto.ꝯ eũ pñt eſſe idicia, ꝙ ẽ homo male ꝯdõnis
⁊ fame,⁊ ꝯſuet⁹ facere ſimilia,l.d mio2c.§.plurimũ.ſ.e.l.ſi oẽs
§.a barbaris.j.d re mi.ꝙ ipſe erat vicin⁹,⁊ habebat notã domũ
illã,q2 ꝯuerſabat ibi.Hic eſt caſus in l.dñs horreorũ.circa pn.
ſ.loca.⁊ ꝙ ipſe poſt furtũ factũ aufugit,⁊ ſe abſcõdit,l.lege Cor.
⁊ ibi de fuga.plene dixi,ſ.ad Sylla.⁊ poſt furtũ rept⁹ eſt expẽ-
dere pecuniã,cũ añ eẽt paup homo,⁊ nec repit vñ habeat,vt ar.
l.Quint⁹.ſ.de do.inter virũ ⁊ vxorẽ.Jtẽ ꝙ illa res ſubtracta ce
debat ad cõmodũ ſuũ,⁊ nõ alteri⁹.vbi gratia inſtrm,qđ ad eũ p
tinebat,nõ repit,l.cj.§.ille ẽt nouiſſimus.C.de Lati.liber.tollẽ.
Jtẽ ꝙ res furti.eſt rpta penes eũ,l.in ciuile.⁊ l.ciuile.C.d fur.
i Jſte tñ pſumptiones,q̃ ſunt ꝯ reũ pñt elidi,[i] verbi gratia, ſi res
furtiua repiat penes me,oſtẽdo eũ a quo habui,vt dictis legib.
⁊ idẽ eẽt repire in alijs iudicijs ſimilib⁹.Jtẽ ſi cõfeſſus eẽt extra
k iudiciũ,l.capite quito.ks.de adul.Jtẽ ſi fuiſſet fugat⁹ cũ rumo
re,ꝙ hoc eſſet ꝑꝑ furtũ,ſeu ꝑꝑ tale maleficium.l.itaq;.ſ.ad leg.
l aq.⁊ dixi in l.de minore.§.pe.ſ.e.Poſſum⁹ ẽt ponere caſum i
alio maleficio,vt i homicidio.Rept⁹ eſt homo mortu⁹ in aliquo
loco,de quo aliqs inculpat,pñt ꝯ eũ apparere indicia,ꝙ erat ſu⁹
m inimic⁹,l.j.§.cũ qs.Jtẽ ꝙ fuit viſus[m] facere pparamẽta ad hoc,
vt emeret gladiũ,⁊ ſimilia,⁊ fuit viſ⁹ illo ſero ꝑ aliqua loca ibi vi
vicina,cũ nõ cõſueuerit ire,⁊ ſic de ſimilib⁹,q̃ iudex arbitrio ſuo
ſciet inq̃rere,d.l.iij.§.eiuſdẽ quoq;.nõ inſiſto.Sʒ q̃ro[n] vtrũ req̃-
6 rant plura† indicia,an ſufficiat vnuʒ indiciũ ad torturã:Legeo
oẽs vident loq in plurali,l.j.circa pn.ſ.e.ibi,alijs argumentis,
⁊c.⁊ l.vni⁹.§.j.ſ.eo.⁊ hic,⁊ l.milites.C.eo.Gl.vr loqui in ſingu
lari,dũ dt,ſʒ ꝓcedente ſuſpicione.⁊ ẽt in l.ſi qs.C.ad leg.Jul.ma
p ie.vbi gl.dt,indiciũ.Domini,lʒ leges loquant in plurali,tñ hoc
nõ cogit,vt debeam⁹ intelligere d plurib⁹ indicijs.l.ij.§.hoies
ſ.vi bo.rap.tñ vtrum ſufficiat vnũ indiciũ,vel plura,vt dixi,hoc
o ſtat in arbitrio iudicis,od.l.iij.§.eiuſdeʒ quoq; principis.ſ.de
teſti.Nã pñt eſſe quedã indicia gñalia,⁊ remota,⁊ iſta nõ ſuffice-
rent ſine alijs,vt puta eſt hõ male cõdõnis, eſt indiciũ q̃lequale,
l.de minore.§.pe.ſ.eod.Jſtud puto nõ ſufficere ad torturã ſine
alijs indicijs,ſʒ ſi eẽt vnitum iſtd indiciũ cũ alio,vt q2 eſt hõ ma
le cõdõnis,⁊ cõuerſabatur in domo illa.Certe iſta duo gñant ſu
ſpicionẽ,d.l.dñs horreorũ.ſ.loc.Sʒ ſi eẽt vnũ indiciũ nõ remo
tũ,ſʒ ꝓpinquũ,tãgẽs negotiũ,d quo q̃ritur,vt vn⁹ bon⁹ teſtis de
p viſu,de quo dixi ſ.e.l.px.vel cõfeſſio extra iudiciũ ꝑ vel capt⁹
ibi,⁊ d2 ꝙ eſt ꝑꝑ hoc l.capite q̃nto,ſ.d adu.vel eſt res repta apđ
eũ.Põt em̃ indiciũ vnũ eẽ ita ꝓpinquũ,ꝙ erit ſufficiẽs ad tortu
rã.Jta intelligo hãc gl.dũ dt.ſuſpicione.⁊ gl.l.ſi qs.C.ad le.iu.
7 ma.¶ † Quero,qualr dẽat ꝓbari q idiciũ:Rñ.ꝙ ꝑ duos teſtes.
q Gl.eſt i l.fi.fa.erci.Jllõrqđ d xi.ꝙ vn⁹ teſtis facit indicium, eſt
r verũ d vno teſte,q teſtificat de maleficio ipſo,ſʒ qñ ñ teſtificat de
maleficio.ſʒ d indicio quodã,dicẽs ipſe fuit tali nocte reptus in
loco ibi vicino,qñ fuit fcm̃ furtũ,iſtud indiciũ dʒ ꝓbari ꝑ duos
teſtes,snec ſufficit ꝓbare ꝑ vnũ,vt no.i l.fi.C.fa.er.Facit ad hoc
8 ſ.de teſti.l.vbi numer⁹.¶ † Quero,vtrũ de idicijs debeat fieri
t copia:Rñ.ꝙ ſic.nã cuʒ ſuꝑ his debeat diſputari merito debet
v fieri copia pti.l.vni⁹.§.cogniturũ.ſ.e.⁊ ꝙ dixi in l.cuſtodias.ſ.
9 de publ.iudi.Quero,an indicia habita ſuꝑ gñali inquiſitione

ſ p̄iudicēt reo, vt poſſit torq̄ri, qñ fit inq̄ſitio, vel accuſatio ſpālis: puto ꝙ nō, q2 illi teſtes nō fuerūt examinati ipſo citato, ⁊ ipſo exiſtēte cōtradictore: ergo nō p̄iudicāt ſibi, vt C. de teſt. l. ſi quando. Vñ debebat iterū examinari poſt litē conteſtatā. Et facit ad hoc ꝙ dixi vobis in l. ſi quis adulterium, in prin. ⁊ hec ſufficiāt.

ADDITIONES.

a An. Bar. ¶ Qui ſine. adde Lu. ro. in conſi. viij. incip. viſo facto propoſite. ¶ Alex. Et no. ꝙ in ciuili nō pōt deueniri ad tormēta, niſi veritas aliter haberi non poſſet: nec in crimine, vbi nulla p̄cedit preſumptio. ij. q. vj. nō ſolēt. ꝯ. e. l. diuꝰ. ⁊ in d. l. ex libero ꝯ. eod. Ad primū dictū vide ꝯ. e. l. diuus, ⁊ no. in d. l. ex libero.

b Alex. ¶ Eruēdā veritatē. De his indicijs vid aliqua in c. tertio de proba. ⁊ vide Bar. ⁊ Ang. in trac. de queſtio. ⁊ ꝙ no. d. Jo. d Jmol. in l. ſi qs poſt. ꝯ. de teſta. ⁊ ꝯ. eo. in l. d minore. §. tormēta. ⁊ quod dicit Bar. in l. vnica, ad fin. ꝯ. fur. aduer. nau. cau. ſtab. niſi ſint indicia dubitabilia, ⁊ per Bar. in l. ſciant. C. de proba.

c Alex. ¶ §. ſi tu. Titiū. Adde ꝙ dixit Bar. in l. fi. in fi. de in lit. iurā, ꝙ ſi aliqs modꝰ eſſet ꝓbādi ꝑ iuramētū, ꝙ faceret ſemiplenā ꝓbationē ī ciuilibꝰ. Illud eñ faceret indiciū ad torturā. Quid ſi aliqs cōfeſſus ēē ꝓmiſiſſe Titio cētū, vt cū de morte pr̄is ſui non accuſaret, vtrū exiſtēte tali cōfeſſiōe poſſit poni ad torturā. Bar. ī tra. d q̄ſtio. Bal. ī c. j. §. iniuria. in ver. ſeu furtū. de pa. iur. fir. dicit ſe putare, ꝙ ſi talis laboret infamia, poſſit poni ad torturā. Nā vehemēs infamia etiā ſine aliquo indicio ſufficit ad torturā, vt habet̄ extra de pur. cano. in c. ſi qs. ꝑ Jn. ad hoc ꝯ. d ꝓba. l. cū ꝓbatio. ⁊ d edil. edi. l. q̄ro. §. fi. ⁊ dicit Jac. in c. cū J. ⁊ A. de re iud. ꝙ etiā admittunt̄ teſtes viles cōtra valde diffamatū. Et ad intellectū huius q̄ōnis, vide que dixi in l. eius q delatorē. d iur. fi. ī prin. ꝑ Bar. vbi etiā ſubdit Bal. ꝙ ſi qs mādauit Seio, vt īterficeret Caiū, ⁊ īterficit, ſ; tñ Seiꝰ dicit, ꝙ hoc nō fecit exequēdo mādatū, ſ; fecit motu ꝓprio, q erat eiꝰ, nō aūt tāq̄ mādatariꝰ eiꝰ, an ei credat: Et dicit, ꝙ multi doc. mouent hāc q̄ſt. extra de homi. ī c. ad audiētiā. ⁊ nō aliter clare rñdēt, ſed in d. §. iniuria dt, ꝙ p̄ſumēdu erit cōtra mādatorē, ⁊ recurrēdū erit ad cōiecturas: q2 nō ē bonū teſtimoniū delinquētis, l. fi. C. de accu. allegat etiā gl. in l. pe. C. d fideiuſſ. dic. vt ꝑ eū in d. §. iniuria. ⁊ l. q̄cūq;. ⁊ no. ꝙ ſin. dicit Bal. in l. fi. in vl. co. C. de ꝓba. ꝙ vbi ꝓbatio ſit indicatiua, hoc eſt indiciū, ꝙ eſt minus, q̄ ſemiplena ꝓbatio, tūc ē verū, ꝙ pōt deueniri ad torturā, ⁊ ita demū deuenit̄, ſi talis ē vilis ꝑſona, ⁊ ita intelligit gl. in d. l. cū ꝓbū. in v. deficit. ꝯ. d ꝓbat. Secus ſi eſſet vir grauis, ⁊ bone fame, q2 qualitas p̄cedētis vite elidit hmōi indiciū. l. nō oēs. §. a barbaris. d re milita. c. cū. in iuuētute. d preſum. ꝙ no. Et an iudex ex vera, ⁊ infallibili conſcientia deficiētibus alijs probatiōibꝰ torquere poſſit, vide Bald. in d. l. ampliorem. C. de appel. ⁊ dicit Bald. ī l. ij. C. quo. appellat. poſt Jo. And. quē ipſe refert, ꝙ eſt ī arbitrio iudicis, an indicia ſint ſufficiētia. De quo vide Bar. in tract. d q̄ō. in fi. q ſibi eſt cōtrariꝰ. Vide plene circa hoc Pau. de Leaza. in cōmeto d. c. grauis. de depoſito. Et adde ꝙ in occultis iudex d; eſſe facilis ad tormēta, ſm Bal. in l. iij. C. de epiſcop. audiē. Ad ꝙ facit ꝙ not. in l. fi. C. de ꝓba. ⁊ in l. ſi hi q adulterij. C. de adul. ꝙ in his q̄ cōiter ſecrete fieri cōſueuerūt, ꝓcedit̄ ex cōiecturis, ⁊ p̄ſumptiōibꝰ vt tradit̄ in l. fi. C. d pericu. tut. vbi gl. no ⁊ per Bal. ī ru. C. d ꝓb. ⁊ de materia. q̄ indicia reqrant̄, no. Pau. d Leaza. in cōmēto. d. c. grauis. de depoſito. Et no. q̄liter dari debet tortura ad purgationē indiciorū, vt dicit etiā Ang. in l. milites. C. d q̄ſtio. ꝙ probatio bone fame purgat indiciū. ⁊ vide Bar. in l. iij. §. ſed ſi ex improuiſo. j. de re milita. ⁊ dicit Bal. in c. j. §. iudices vero, d pace iur. fir. ꝙ iudices nō tenent̄ aliquē ponere ad torturam, niſi petatur per eum cuius intereſt, alleg. gl. in l. cū ſeruū. C. de ſer. fugit. retuli poſt Bar. in l. iiij. §. in eū. ꝯ. de dam. infec. Adde qualia debent eſſe indicia ad torturam, eandem, conſil. v. j. lib.

d Alex. ¶ Eſt ſufficiēs. Et vide. in l. lege Cornelia. ad Syllania.

e Alex. ¶ §. ſi publico. Adde Bart. q allegat illū tex. in l. j. §. itē illud. ad Sylla. ⁊ vide tex. qui eſt bonus in d. l. lege Cornelia.

† Claud. de Seyſſ. ¶ Et ſi qdē a vicinis. Vt puta q2 habebāt notitiā domꝰ que eſt fracta, tūc eñ iudex debet eſſe facilis ad torturā. vt vult idem Bar. in l. domini horreorum. ꝯ. locat.

f Poma. ¶ Erit maxima preſumptio. Vide Ro. conſ. viij. col. j. Fely. in c. literas. d preſum. ⁊ Bar. cōſ. xliij. vo. j. ⁊ lxiij. col. j. vol. ij. vbi dicit, ꝙ in cauſa accuſatiōis pōt iudex ex officio ſuo tales interrogationes facere, etiam accuſatore non petente.

g Alex. ¶ Veniamus ad indicia ſpecialia. Et ſcias in materia, ꝙ nulla alia indicia ſunt ſufficiētia ad ponendū clericū ad torturā niſi ſit infamatꝰ de crimine. Jta dicit do. Ant. ⁊ cōmuniter oēs in c. j. de poſtul. Et qui ſunt qui nō poſſunt torq̄ri precedētibꝰ indicijs, vide poſt Bar. in l. j. C. e. Et de iſta materia vide aliqd ꝑ Sal. in l. ſciant. C. de probatio. ⁊ vide multū no. Bart. in l. ij. C. d fur. ⁊ per Bal. in l. metū. C. ꝙ met. cau. poſt Bart. ⁊ q̄ ibi dixi, ⁊ glo. in l. fi. C. famil. erciſ. in l. fi. ꝯ. de here. inſti. ⁊ in l. fi. C. d ꝓba, ⁊ qd no. Bar. in l. excuſant̄. in p̄n. de excu. tut. Cy. ī l. de tormētis. C. de q̄ōnibꝰ. Bal. in l. neq; natales, C. de ꝓba. ⁊ in l. j. C. de collu. detegē. ⁊ in l. ij. C. de ſen. que ſine cer. quāti. ⁊ in l. data opera C. q accuſa. ⁊ in l. ij. quorū appella. in l. ſeruos. C. de teſti ⁊ q̄ ibi dixi poſt Bar. ⁊ in trac. de q̄ſt. Bar. in l. excipiūtur. ad Sylla. qd no. Et adde, ꝙ eſt in arbitrio iudicis, que iudicia dicant ſufficientia, ſecundum Bar. in l. ij. C. quo appel.

h Alex. ¶ Eſſe ſufficiētia. Et vide Bal. in l. nō hoc. C. vñ legi vbi dicit, ꝙ vbi aliqd frequēter, ⁊ facile ab alio cōtīgit abeſſe, tūc eſt leue indiciū: ſecus ſi frequēter, ⁊ facile nō contingit abeſſe: quia tunc eſt graue indicium. Et indicia ſpecialia, que ſunt ꝯtra aliquem, vt poſſit poni ad torturam, vide in l. fi. C. fami. erciſ.

i Alex. ¶ Poſſunt elidi. Et qualiter purgant̄ indicia, ⁊ ſequētē q̄ō. vide Ang. hic. ⁊ faciūt no. ꝯ. eo in l. maritꝰ. ⁊ vid poſt Bar. in l. ij. §. ſi publico, de adul. ⁊ ad queſt. de qua hic adde Bal. ī l. ij. C. de decur. ⁊ ī l. ij. vt lit. pēden. ⁊ vide. ꝑ. Jnn. in c. ꝑ. tuas. de teſti.

k Alex. ¶ Lex, capite q̄nto. Quid ſi repit̄ homo mortuꝰ añ domū tuā, an ſit p̄ſumptio ꝯ te: vide qd no. Bar ī l. j. ꝯ. de via pub. Jtē an p̄ſumat̄ interfectus a ſuo inimico vide, Spe. d p̄ſum. q. j. Ro. pōit ī l. j. §. hoc reſcriptū. ꝯ. ad Sil. ⁊ Bar. in trac. de q̄ō. ⁊ ſi aliquis repiat̄ mortuꝰ in ſtrata preſumit̄ mortuꝰ ab illo, q multū frequētabat ibi, ſꝫ doct. in l. iuſto. in princ. de vſuca. ꝑ illū tex. ⁊ vid qd no. Ang. ī l. j. C. ſi qs impe. male. Bal. ī l. j. C. d ꝓba. Et an fama ſit ſufficiēs īdiciū ad torturā, vid ī l. d minor. §. tormēta. ꝯ. e.

l Alex. ¶ Pōere caſū. Vid etiā ꝑ do. meū. ī l. metū. qd me cauſa. ⁊ vide Bar. circa hoc in l. ij. in prin. de fur. ⁊ vid Bar. ī l. ediles. de via public. Et qd. ſi repit̄ homo. mortuꝰ, ⁊ neſcit̄ a q̄. ſ; ꝓbatur. ꝙ ſuus inimicus dixit ſe ſuā iniuriā vīdicaturū, an iſta verba ſint ſufficiētia ad ꝓbādū homicidiū factū ab iſto: Sal. t; ꝙ nō ī l. j. C. de his qui. vt īdig. vide Bar. j. pxi. Cy. ⁊ Bal. ī l. metū. C. me cau. ⁊ Bal. ⁊ Jmo. in l. fi. ꝯ. de her. inſti. Jtē qd ſi aliqs fuit minatus, ⁊ poſtea repit̄ occiſus, de quo dic, vt per Bal. ī d. l. metū. C. qd me. cā. ⁊ ibi Alex. ⁊ Jo. an. ⁊ Spec. in tit. de p̄ſū. §. j ver. ſed pone. ꝑ. Ant. de bu. iu c. tertio loco de ꝓba. ⁊ in l. fi. dicit Bal. ⁊ Jmo. an ſi qs viſus eſt exire cū gladio ſanguinolēto d domo alicuius, ⁊ ibi reperiatur homo mortuꝰ, an illud ſit ſufficiēs indiciū. ⁊ vide Bal. in l. fi. C. de proba. vbi vide omnino.

m Poma. ¶ Jtē ꝙ fuit viſus. Vid Alex cōſi. xiiij. ī. iiij. vol. ⁊ Fel. ī c. afferte. de preſumpt. ⁊ Alex. cōſi. x. vo. j. ⁊ Paul. de caſt. ꝯſi. cxcvij. vbi ponit an quis preſumptionibus ⁊ indicijs vrgētibꝰ abſque alia probatione poſſit corporaliter puniri.

n Alex. ¶ Sed quero. Et dicit gl. in l. ij. §. ſi abſens. in ver. ſ; cā. ꝯ. ſi ex noxa. cau. aga. ꝙ īdiciū faciēs ſemiplenā ꝓbōne eſt ſufficiens. ad torturā. ad qd facit, qd dicit̄ d ꝯfeſſis x̄a iudiciū, vel corā incōpetenti iudice, vt no. gl. ī l. capite q̄nto. ⁊ ibi dixi, ꝯ. de adul. an ſufficiat vnū īdiciū, vel. plura, Jo. And. in Spe. de p̄ſump. §. ſpēs. v. violēta. Et iudices maleficiorū practicāt, ꝙ ſufficit vnū ad torturā ꝯtētiū. ⁊ Jo. an. de prob. §. fi. ver. xiij. per Ja. de bel. in d. aut. de exhi. ī reis. §. ſi vero. in fi. Bal. ⁊ Jmo. ī l. fi. de here. inſti. Et no. ꝙ quedā ſunt indicia leuia, q̄dā q̄ quomodo cognoſcantur, ⁊ quid operentur, vide Bal. in l. non hoc. C. vnde legi.

o Poma. ¶ Jn arbitrio iudicis. Vide Alex. ꝯſi. lxv. co. fin. vo. j. ⁊ lxxxvij. volu. j. ⁊ cōſi. xiiij. vo. iij. vbi ponit, quid in leui preſumptione. ⁊ lxij. vo. iij. ⁊ ibidē dicit. ꝙ in delictis, q̄ occulte cōmittūtur vt ī crimīe falſi. furti, ⁊ adulterij, iudex d; eſſe facilior ad torturā. q̄ in alijs. ⁊ ibi ponit, ꝙ īdicia ſufficiunt, ⁊ p̄ſumptiones, ⁊ lxxxix. vo. iij. vbi pulchre loquitur. que indicia reqrantur in criminalibꝰ. Et Are. in trac. malefi. in gl. fama publica precedēte.

p Alex. ¶ Cōfeſſio extra iudiciū Et no. gl. ⁊ Bar. ī d. l. capite q̄nto. ⁊ no. ꝙ cōfeſſio extra iudiciū: vel corā incōpetenti iudice, eſt ſufficiēs indiciū ad torturā, vide Bart. ⁊ notaui ibi poſt eū in l. capite quinto. de adul. Jtē ſi reperiret̄ res furata penes aliquē, an ſit ſufficiēs indiciū vide Bal. in l. ſibſle. C. de fur. ⁊ do Joā. de Jmo. ⁊ Bal. in l. fi. ꝯ. de heredibus inſti.

q Alex. ¶ Debeat ꝓbari. Qualr̄ ꝓbet̄ īdiciū, vid ꝑ Bar. ī l. fi. C. fa. erci. qualr̄ teſtes debēt depōere, vide in l. nō hoc. C. vnd legi. Jtē adde ſm Jo. de Jmo. in l. cū ꝓpōeret̄. ꝯ. de leg. ij. qñ ex ꝯiectura, vel indicijs ſurgit plena ꝓbatio. tūc tot requirunt̄ ad hoc ꝓbādū. quot teſtes reqrunt̄ ad probādū principale negotiū factū: ſ; vbi ꝑ indiciū nō inſurgeret plena ꝓbatio. tūc dicas, ꝙ ſi teſtis deponat ſup facto directo, ſufficit vnus teſtis idoneꝰ, hoc eſt, ꝙ facit indiciū ad torturā, dictū vnius dponētis directo ſup maleficio. l. iij. cū ibi no. C. ad leg. iul. maie. ⁊ Bar. hoc. Si autē dpōat ſup maleficio, tūc reqrunt̄ ad ꝓbādū īdiciū duo vt in d. l. fi. fa. erci. ⁊ Bal. hoc. Jta dt ibi Jmo. l; Bal. ibi ſꝫ eū ſimplr̄ dixerit. ⁊ male quot teſtes reqri ad ꝓbādū ꝯiecturā. vel īdiciū ꝙ reqrunt̄ ad ꝓbādū ipſū factū p̄ncipale, ⁊ ipſā p̄ncipalē diſpoſitionē. ꝑ gl. ibi. ⁊ adde Bal. poſt gl. in l. excuſant̄. in p̄nci. d excu. tut. ⁊ ibi habes drīa; inter īdiciū, ⁊ p̄ſumptionē. ⁊ ꝑ eū ī rub. C. d ꝓb. qbꝰ adde Bal. in l. nō hoc. C. vnde leg. ⁊ ꝙ cōferat ꝓbatio [illegible]

ſpicionis, vide Cy. in l. ſi qs decurio. C. de fal. ⁊ ponit Jo. An. in
addi. Spe. in tit. de teſte, §. reſtat. ver. ſʒ pone, certe iudex. Ad-
de qualiter indicia ad torturā dēant ꝓbari, eūdē cōſi. j. iij. lib.
r Roma. ¶ Illud. Uide Alex. cōſi. clxxiiij. co. j. vo. ij. cri. ⁊ ibi po
nit, an tales qui nō deponūt de ipſo facto, iūgant, vt ꝓbēt, ⁊ vide
Bal. in c. veniens. j. ad fi. de teſti. ⁊ cōſi. ccxxvij. in v. par.
s Claud. de Seyſſ. ¶ Duos teſtes. Adde Alex. cōſ. v. cōſ. xiij. vo.
j. cōſ. clxxx. vol. §. cū ſimi. Panor. notabiliter limitātē in c. cū di
lecti. de elec. Ang. i trac. malefi. in verb. fama publica ꝑcedēte.
t P. P. P. ¶ Quero vtrū. Uide do. Jaſ. in l. ij. in verſ. quarto
ex hac lege. C. de edē. Roma. ¶ Uide Alex. in l. ij. C. de eden.
Hoc tn̄ nō hēret locū in delictis receptis ſup gn̄ali inqſitione, ni
ſi illa poſtea reiteraret i ſpāli inqſitiōe. Ita dt Ang. in l. qōnis.
ſ. e. ⁊ vide Cep. cōſ. lxvj. p totū ⁊ ſeq. Barb. lxvij. vo. j. ⁊ vid Pa
no. i c. j. co. j. de depo. ⁊ in c. cū i cōtēplatiōe. d re. iu. Et ꝙ teſtes
dēant examinari parte citata, vide Alex. cōſ. clxxix. vo. ij. ⁊ Bal.
in l. j. in vlti. col. cōia de legat. ⁊ Ang. in l. milites. C. eo. ⁊ vide q̄
ponit Bart. de vilibus, ⁊ in l. j. C. de ſum. tri. ¶ Aleri. An de-
beat fieri de indicijs parti copia, hic habes, ꝙ ſic, ⁊ ſequit Ang.
in l. ſi vacātia. C. de bo. va. li. x. Itē dicas, ꝙ debet fieri copia inq
ſitiōis, put no. plenius p illū tex. in l. ij. C. de edē. ⁊ ibi vide q̄ di-
xi in l. ij. §. j. de iure fi. Et ad iſta adde Bal. in l. ij. C. vt lit. pē. ⁊ vi
de Inn. in c. p tuas, d teſtib. dicit Ang. in l. milites. C. eo. ꝙ ꝓba
tio bone fame, facit purgare indiciū. Et qualiter purgētur indi
cia, vide Ang. i d. l. ſi vacātia. ⁊ Bar. i l. ij. §. ſi. publico. ſ. d adu.
Et quid de copia diffamationis p Ang. in d. l ſi vacātia. Et duʒ
dicit Bar. ꝙ debet dari copia indiciorū, an interim ſuſpēdat tor
tura. vel differat, vide ipſum Bar. in trac. de queſtio. ⁊ Pau. de
Leaʒ. in d. c. granis. de depoſito. No. ꝙ adminicula dicūt vehe
mentia indicia. c. cū dilectus. de ſuc. ab inteſt. ⁊ per Bal. in l. fi.
fa. erci. Et qd ſit adminiculū, ⁊ qd cōiectura, ⁊ qd veriſimilitudo
⁊ pe Bald. in l. ea quidem. C. de accu. Adde vt plene per eūdeʒ
Alexan. conſi. v. lib j.
v Alex. ¶ Quero an. Et an indicia habita ſuper gn̄ali inqſitione
preiudicēt reo, adde Ang. in d. l. ſi vacātia. ⁊ faciūt no. in l. mari
tus. ſ. e. Et qd dixi poſt Bar. i l. ij. §. ſi publico. ſ. d adul. Et iſtis
adde Bar. in l. j. §. qui queſtionē. ſ. eo. Bal. in l. iubemus. C. d ꝓ-
ba. ⁊ Inn. in c. p inquiſitionē. de ele. Bal. tn̄ in l. obſeruare. §. ꝓ-
ficiſci. in v j. q. ſ. d of. ꝓcō. videt dicere cōtra Bar. hic. Sed mihi
plus placet opi. Bar. Adde etiā ad Bart. hic, Sal. i l. fi ad fi. C.
d qd. Et an teſtes recepti ſup fama ad inqſitionē formādā, ꝓſint
ad cōdēnationē, vide Bal. in addi. Spe. in. ti. d ſen. in fi. ⁊ vide an
teſtis faciat indiciū, ſ. in l. marit⁹. in apoſt. Et an ad examinatio
nē teſtiū dʒ pars adeſſe, vide Bar. i l. j. §. qōni. ſ. eo. ⁊ Bal. i l. iube
mus. C. de ꝓbatiōib. ⁊ Inn. in c. p inquiſitionē. de elec. p̄alle.

De penis Tit. xix.

Querit gl. quid eſt pena: Reſpond. vt in gl.

LEX I.

1 ☞ Tempus delicti. vel tempus ſententie, quando inſpiciat in
ponenda pena. ⁊ nu. 3.
2 Electus Prior, licet adhuc non intrauit, ſi delinquit, habetur
vt Prior ad penam minuandam.
3 Clericus quando quis eſt effectus poſt delictum commiſſum, a
quo iudice puniatur, an a ſeculari, an ab eccleſiaſtico.
4 Becheti, ⁊ fratres gaudentes qui mutant habitum, ſi delinquūt
poſſunt puniri per ſecularem, debent tamē exauthorari, ⁊ priua
ri inſignijs ordinis.

a QUoties Hec eſt not. lex. In imponēdis
penis a tempus delicti, nō tem-
pus ſentētie inſpicitur. h. d. proinde ſupra dixit
1 in genere, hic in ſpē. ¶ † Op. d l. ſtatuliber. ſ. tit.
j. Gl. dicit, fallit in ſtatulibero. Tu dic, Quando-
que mutat ꝯditio, e tpe delicti nulla ſuberat ſpes
mutatiōis, tūc loquit hec lex. Quādoque tēpore delicti ſuberat
ſpes mutationis ſtatus, ⁊ tunc debemus inſpicere ſtatum muta
tum, ſi hoc prodeſt reo, d. l. ſtatulib. ⁊ j. eod. l. moris. §. fi. Sec⁹ ſi
2 reo obeſſet, vt ar. l. interpretatione. j. eod. Et ideo puto, † ꝙ ſi ali
quis eſſet electus Prior, licet nō intraret adhuc officiū, nec in
traſſet adhuc, ⁊ delinqueret, ſibi prodeſſet officiū Priorat⁹ ad
minuendā penam haberet vt prior, alias ſecus, per d. leges Fa-
cit ad hoc l. ſtatuliberi a ceteris. in princ. ⁊ ꝙ ibi no. ſ. d ſtatuli.
b ¶ Secūdo op. b ⁊ iſtud cōtrariū ē multuʒ difficile, d l. pe. ſ. ſi ex
noxa. cau. aga. Dicit gl. hec lex corrigit illā. ꝙ nō placet. q2 eui
tanda eſt legum correctio. Uel aliter dicit gloſ. in lege cōtraria,
ibi loquit in publicis iudicijs: hic vero loquit in priuatis. Iſta
ſol. vr̄ contra text. legis contrarie, ibi dicit. iniuriā, ꝙ cōſtat eſſe
ꝓuatū iudiciū. Sʒ gl. ītelligit crimē iniuriarū eo caſu, quo ē cri-
mē publicū, l. ꝙ ſenatuſcōſultū. ſ. de iiur. Licet vt dixi vobis in
caſu. d. l. qd ſenatuſcōſultū nō eſt crimē publicū, eo reſpectu, quo
dicit publicū iudiciū. in l. j. ſ. de pu. iud. vt ibi dixi. Preterea
iſta ſolutio eſt falſa. Nā ibi loquit de actiōe noxali: ſʒ ꝓ publico
iudicio nō datur actio noxalis, l. quis ſi fugitiuus. §. noxa. ſ. de
edi. edi. ⁊ l. hec ſtipulatio. ſ. de ver. ob. Preterea nō eſt veriſimi
le ꝙ Iuriſcōſultus hic loquatur in priuatis delictis, cū ſim in
materia publicorū. Quare Dy. ſol. alio modo ⁊ dicit, ꝙ ibi inſpi
citur mutatio ꝑſone quantū ad cuſtodiā, vt in eadē cauſa ſiſti nō
videat. quātū ad cuſtodiā, q2 aliter ſeruus, aliter liber, l. ij. C. d
cuſto. reo. Iſta ſolutio Dy. eſt ꝯ text. legis ꝯrie, ibi enim dicit de
vindicata, nō dicit de cuſtodia. Gul. d cu. dat. alia ſol. ⁊ dicit to
tū cōtrariū. Ad gl. rn̄det, ꝙ ibi loquitur de priuatis delictis:
hic loquit de publicis. Ratio eſt q2 delicta nō habēt penā limi
tatā, ſed imponitur extra ordinē, l. fi. ſ. de priua deli. ⁊ l. fi. de ſu.
⁊ l. fi. de imu. Sed delicta publica habēt pēas limitatas, ideo in
eis inſpicit tempus delicti. Ita dicit Gul. Huic ſo. videbat ap
plaudere Ja. bu. ⁊ etiā d. Ray. Iſta ſo. videt ꝯ l. iiuriarū eſtima
tio. ſ. de iniu. ⁊ tex. in aut. vt iud. ſine quoq̄ ſuf. §. pen. Preterea
illud quod ipſe dicit, quod in criminib⁹ publicis eſt pena ordia
ria, nō eſt verū ſemꝑ, l. lege. §. hodie. ſ. ad leg. Jul. repe. l. anno
nam. ſ. d extraor. crimi. Ideo tego putarem ſic dicendū quod
nō diſtinguamus crimen publicū a primo. ſed in omni crimine
dicamus. Aut imponit pena ordinaria, ⁊ limitata a lege, ⁊ loq-
tur hec lex. Aut imponit pena arbitrio iudicis, ⁊ tunc iudex in
arbitrando imponit penā ſecūdum tēpus ſentētie. hic eſt caſus
in l. pen. ſ. ſi ex no. cau. aga. Ratio eſt in prōptu. Nā cū pena eſt
certa. ſtatim cū deliquit fuit adſtrictus ad illā penā: ſed quādo
c imponit pena arbitrio iudicis c, nō pōt dici adſtrictus ad illam
penā, niſi cum iudex fuerit arbitratus, vt C. de contrah. em. l. fi.
iſta puto vera. ¶ Juxta ꝑdicta d qro de illa queſtiōe e, cū aliqs
poſt delictū eſt effect⁹ cleric⁹, a quo dʒ puniri: vel a iudice ſecu-
lari, vel iudice eccleſiaſtico: Iſtā queſt. ponit Dy. in l. itē Ulpia
n⁹. §. j. de exc. tu. Guid. de Suza pōit in l. pe. ſi ex nox cau. aga.
Spe. pōit eā i. ti. de reo. d. Jo. An. ponit cā multū late extra de
oblig. ad rat. c. j. Et q2 iſta queſtio eſt multū vulgata, nō inſiſto i
allegando, ſed venio ad deciſionē. Dy. videt, diſtiguere, ⁊ ꝑdicti
doc. vident ꝯcordare. Aut fecit ſe clericū i fraudē, ⁊ tūc iſta alle
gatio quod eſt clericus. ſibi nō prodeſt, l. ſi maritus. §. legis. ſ. d
adul. ibi ſine detrectatiōe, ⁊c. ⁊ l. hos accuſare circa prin. ibi dū
nō retractādi, ⁊c. ſ. d accuſa. Aut eſt certū, qd fecit hoc ſine frau
de, ⁊ ꝓdeſt ſibi iſta executio, l. hos accuſare. §. hoc beneficio. ſ. d
accu. Aut eſt dubiū. ⁊ tūc ſi quidem erat accuſatatuus, vel. diffa
tus de crimine, preſumit hoc facere in fraudē, l. fi. in ꝑc. j. de bo
eo. q morte ſibi cōſci. Pro hoc vide l. adul. §. fi. eo tēpore. ſ. de
adul. ⁊ quod ibi dixi: alias ſecus, vt ibi patet. Iſta eſt determia
f tio Dy. ꝯcludit Dy. f quod ſi i fraudē hoc fecit, nō ꝓdeſt ſibi hec
allegatio. Sed qualiter poterit iudex ſecularis pūiere clericū:
Dicit Gul. ⁊ Jac. Bu. quod degradari debet ab epiſcopo ſuo, l
qui cū vno. §. reus. j. de re milit. ⁊ aut. clericus. C. de epiſ. ⁊ cle.
Et iſta determinatio Dy. tota loquit antequā ꝓceſſus ſit ichoa
tus contra eū: ſed ſi ꝓceſſus eſt contra eum inchoatus, qd iu-
ris, vel quid ſi eſſet lata ſententia, ⁊ poſt ſententiam efficitur cle
g ricus: Uidet tex. cū gl. quod nō proſit g iſta allegatio, l. ſi quis
poſtea. ſ. de iudi. vbi gl. exponit de clerico. ⁊ i l. cū quedā puel
la. ſ. de iuriſ. om. iud. quod eſt verum, niſi ad illum clericatū ꝑ-
uenerit nō ſuo motu, ſed forte tractus a ſuperio. l. qui autē. in
prin. ſ. ſi quis cau. l. iuriſperitos. ſ. de excu. tuto. ⁊ l. tutor peti
tus eodem titulo. ⁊ ſupra, de vaca. ⁊ excu. mu. l. pretor. i pri. ⁊ l.
idē Ulpianus. §. j. de excu. tu. Jo. An. in c. j. extra de obliga. ad
ratiocin. dicit quod iſtud eſt verum quantū ad executionem fa
ciendā in rebus, ſed quod perſona poſſit capi, ⁊ detineri i carce
ribus, vel decapitari. hoc fieri nō pōt, cū perſona clerici omnio
ſit exēpta a manu iudicis ſecularis. Et q̄ de clerico dicta ſunt,
ipſe idē dicit de mōacho ſeu alio, q regularē ꝓfeſſionē fecerit q
quā tū ad mundū eſt mortuus, l. deo nobis. C. de epiſ. ⁊ cle. Sʒ,
vt ego dixi vobis, concedo quod iudex non pōt facere niſi pri⁹
degradetur, vt dictū eſt: q2 epiſcopi ipſam degradationē non fa
cerent. Ex iſto incōuenienti ſequitur aliud incōueniēs, quod iu-
dices ſeculares, licet ꝯtra inſtituā faciāt iuſtitiā de eis, ⁊ eos pu
niunt. Predicta vera niſi faceret profeſſionē exiſtens i carceri
4 bus. Ita dicit ibi gl. Jo. An. ¶ † Itē predicta puto vera i illis
qui efficiunt clerici, vel faciunt ꝓfeſſionē ita ꝙ efficiant religio
ſi, ſed i iſtis q mutāt habitū. ⁊ efficiunt becheti, ſeu milites gau
h dentes h, poſito, qd habēt priuilegiū qd ſint exēpti a curia ſecu
lari talis habit⁹ mutatio nō ꝓdeſſet ſibi: q2 illa regula nō facit
eū clericū, nec facit eū religoſum: ſed dat ſibi quēdā modū viuē
di: nā retinēt proprū ⁊ retinēt vxorē, ⁊ filios, ⁊ in illis ꝓprie ha-
bent locū leges, que dicūt, quod propter permutationē fori ſeu
propter priuilegium ſuperueniēs ad ſui procurationem, quis